

Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd

jämte i samband därmed stående institutioner.

Handels- och sjöfartsnämnden.

Börshuset, St.; riks. 56 38; expeditionstid: 12—1,30. Sessionstid ej bestämd.

Stadsfullmäktige beslöto den 1 augusti 1866 att tillsätta en särskild nämnd med kännedom om handel och skeppsrederi samt med uppdrag att fullgöra de i Kungl. kommerskollegii kungörelse den 27 mars 1866 omförmälda Stadens handelsförening eller deras Fullmäktige förut tillhörande äligganden. Instruktion för Nämnden utkom den 24 sept. 1867; ny instruktion utfärdades den 8 febr. 1901.

Nämnden består af tolf ledamöter, som Stadsfullmäktige inom eller utom sig utse för två år i sänder. Nämnden utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd har att bl. a. pröfva behof af och antaga mäklare, skeppsklarerare och notarii publici, anmäla vikarie för dem, återkalla mäklares och skeppsklarerares uppdrag samt uppgöra förslag å personer att verkställa besiktning enligt sjölagen, vid tillsättande af dispachör yttra sig om sökandes lämplighet, afgifva yttrande, där sådant af K. M:t eller annan offentlig myndighet från Nämnden infordras, ej mindre i frågor angående handel och sjöfart än äfven i frågor angående handelsbruk, hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet samt Stadens vederbörande förvaltningsmyndigheter göra framställningar och till dem afgifva begärda yttranden i ärenden, som röra byggnader och öfriga anordningar i Stadens hamnar och dit förande segelleder samt afgifter å handeln och sjöfarten, yttra sig öfver sökande till hamnkaptensbefattningen, meddela de föreskrifter, som erfordras för ordningens upprätthållande inom Stockholms börs, bestämma tid, ställe och sätt för hållande af fondbörsauktioner i Stockholm samt vaka öfver gällande författningars efterlefnad i afseende å mäklares, skeppsklarerares, notarii publici och dispachörs tjänsteutöfning samt i öfrigt ägna sin uppmärksamhet åt frågor, som hafva sammanhang med Stadens handel och sjöfart, och göra de framställningar, som kunna däraf föranledas.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd den 8 febr. 1901.

Stat år 1908. Utgifter: 7,750 kr.
Aföningar m. m. Sekreterare: arfvide 1,500 kr. Vaktmästare: arfvide 400 kr.

Växelnoteringar å börsen: arfvide 100 kr. (tillfaller en vaktmästare).

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Höglund, O. M., grosshandlare, riksgäldsfullmäktig, stadsfullm.

Vice ordförande.

Almgren, O. M., grosshandlare.

Öfriga ledamöter.

Setterwall, J. G., grosshandlare.

Elliot, M., grosshandlare.

Hammarberg, J. F., rådmän.

Bohman, K. O. A., konsul.

Langenskiöld, B. K. J., frih., bankofullmäktig, stadsfullm.

Blomberg, A. Hj., sjökaptens direktör, stadsfullm.

Dyrssen, G., kommandör, stadsfullm.

Rosengrén, C. O. L., grosshandlare, stadsfullm.

Wallenberg, K. A., bankdirektör, stadsfullm.

Söderberg, O. A., grosshandlare, stadsfullm.

Sekreterare.

von Krusenstjerna, J. G. F.

Vaktmästare.

Wendborg, J.

Börskommitterade.

Börshuset, St.; riks. 56 38.

Handels- och sjöfartsnämnden utser tre kommitterade för börsärenden att i enlighet med de föreskrifter, som af Nämnden meddelas, utöfva den närmare tillsynen med afseende på Stockholms börs, tillse, att personer, af hvilka börsens anseende kan lida, där ej få tillträde, vidtagna åtgärder, som kunna anses lönda till de börsbesökandes gagn och bekvämlighet m. m.

Ledamöter.

Höglund, O. M., grosshandlare, riksgäldsfullmäktig, stadsfullm.; **Langenskiöld, B. K. J.**, frih., bankofullmäktig, stadsfullm.; **Wallenberg, K. A.**, bankdirektör, stadsfullm.

Fondbörskommitterade.

Börshuset, St.; riks. 56 38; expeditionstid: 12—1.30.

Fondbörskommitterade skola årligen i första veckan af december månad för det följande året utses af Handels- och sjöfartsnämnden till ett antal af sex, af hvilka minst tre böra vara ledamöter af Nämnden. Nämnden utser äfven, om så anses nödigt, suppleanter.

Fondbörskommitterade hafva den närmaste tillsynen öfver fondbörsen. En hvar af fondbörskommitterade åligger att under två månader af det år, för hvilket de blifvit valda, personligen öfvervaka ordningen å fondbörsen. Handel med och notering af värdepapper försiggår å fondbörsen efter upprop af listor, fastställda af fondbörskommitterade, en upptagande de värdepapper, som skola uppropas dagligen samt en upptagande de värdepapper, som uppropas efter därom gjord framställning. För att ett värdepapper skall blifva uppfördt (inregistrerad) å kurslista, bör skriftlig ansökan därom ingifvas till fondbörskommitterade af fondmäklare, bankinrättning eller bankir. Fondbörskommitterade äga att i hvarje särskildt fall infordra alla upplysningar, som de kunna anse nödiga för afgörande, huruvida till inregistrering anmaldt värdepapper är så klart, att det kan antagas till handel och notering å fondbörs.

Fondmäklare, som önskar hålla auktion å börsen för försäljning af obligationer skall därom göra skriftlig anmälan hos fondbörskommitterade, som, därest de finna att auktion bör äga rum, bestämma tid för auktionens hållande.

Instruktioner m. m. Handels- och sjöfartsnämndens reglemente för fondbörskommitterade i Stockholm den 14 aug. 1901. Handels- och sjöfartsnämndens ordningsregler för fondbörsen i Stockholm den 20 okt. 1906.

Ordförande.

Heckscher, E., f. d. bankdirektör.

Vice ordförande.

Langenskiöld, frih., B. K. J., bankofullmäktig, stadsfullm.

Öfriga ledamöter.

Höglund, O. M., grosshandlare, riksgäldsfullmäktig, stadsfullm.; **Lovén, H. J.**, grosshandlare; **Palme, J. H.**, bankdirektör; **Wallenberg, K. A.**, bankdirektör, stadsfullm.

Suppleanter.

Kjellberg, J. H. R. C:son, bankdirektör; **Setterwall, J. G.**, grosshandlare; **Starck, A.**, generalkonsul; **Wallenberg, M. L.**, bankdirektör.

Hamndelegerade.

Börshuset, St.; riks. 56 38.

Handels- och sjöfartsnämnden tillsätter hamndelegerade att i första hand hafva sin uppmärksamhet fästad å hamnväsendet samt i enlighet med de föreskrifter, Nämnden meddelar, å dess vägnar besluta i sådana ärenden, som ej fåla uppskof.

Ledamöter.

Bloomberg, A. Hj., sjökapten, direktör, stadsfullm.; **Dyrssen, G.**, kommandör, stadsfullm.; **Setterwall, J. G.**, grosshandlare.

Stads- och fondmäklare.

De officiella mäklarna antagas af Handels- och sjöfartsnämnden.

Mäklare (Stadsmäklare) må i städerna antagas för att, när de vardas därom anlitade, biträda vid köp och försäljning af varor, fastigheter, fartyg eller andelar däri, växlar och andra värdepapper samt vid uppgörande af aftal om försträckning, hyra, arrende och försäkring äfvensom af andra likartade aftal. Det åligger mäklare att öfver alla af honom slutade aftal med undantag af dem, som angå penningeförsträckningar, uppräta och med sitt namn underteckna slutsedel, noggrant upptagande kontrahenternas namn, af talets beskaffenhet och föremål jämte belopp och pris m. m. Alla af honom avslutade aftal skall han för hvarje dag införa i en särskild med Magistratens sigill försedd bok. Mäklare vare förbjudet att idka handel med växlar eller andra värdepapper, varor eller annat, ej heller må han vara syssloman (prokurist), handelsombud eller handelsbiträde åt köpman.

Mäklare i Stockholm, som i sådan egenskap vill biträda vid köp och försäljning af obligationer, aktier och andra dylika värdepapper, skall vara af Handels- och sjöfartsnämnden särskildt antagen till fondmäklare. Fondmäklare skall i sin verksamhet å fondbörs ställa sig till efterrättelse de af Handels- och sjöfartsnämnden eller fondbörskommitterade gifna föreskrifter rörande fondbörsen. Anmälan om oriktigt förfarande af fondmäklare göres hos fondbörskommitterade. Innan Handels- och sjöfartsnämnden antager fondmäklare, skola fondbörskommitterade afgifva yttrande angående de sökandes lämplighet.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Instruktioner m. m. K. mäklareordningen den 9 juni 1893. K. kungörelse den 8 febr. 1901 ang. fondmäklare i Stockholm.

Mäklare.

Berg, C. M. (spannmål, mjöl m. m.), Bredgränd 2 A, St.; riks. 72 50; allm. 142 74.

Blixén, J. O. (fondmäklare), Drottninggatan 9, C.; riks. 98 60; allm. 98 60.

Brandelius, T. Hj. (fondmäklare), Norrlandsgatan 1, C.; riks. 75 01; allm. 85 01.

- Kollberg**, C. M. O. (spannmål, mjöl m. m.), Skeppsbron 6, *St.*; riks. 4 96; allm. 23 79.
Lundmark, E. C. (spannmål, mjöl, m. m.), Stortorget 18 & 20, *St.*; riks. 1051; allm. 1302.
Lüning, G. Th. (fondmäklare), Börshuset, (ingång fr. Trångsund), *St.*; riks. 44 26; allm. 13 14.
Schultz, L. H. (fondmäklare), Lilla Vattugatan 14, *C.*; riks. 50 89; allm. 70 82.
Werner, E. O. A. (fondmäklare), Brunkebergstorg 14, *C.*; riks. 72 35; allm. 82 23.
Voug, T. V. (spannmål, mjöl m. m.), Skeppar Karls gränd 5, *St.*; riks. 48 34; allm. 48 35.

Skeppsklarerare.

Skeppsklarerare antagas af Handels- och sjöfartsnämnden. Skeppsklarerarne ombesörja fartygs klarering och hvad därmed äger sammanhang, förmedla aftal om befraktningar, om försäljning af fartyg eller andelar däri, ombyggnad, reparation och utrustning af fartyg samt om sjöförsäkring och biträda vid haveriuppgörelser. Skeppsklarerare åligger att underrätta skeppare om hvad i afseende å fartyg, besättning, passagerare och last bör iakttagas enligt gällande författningar och de till efterrättelse för sjöfarande utfärdade tillkännagifvanden, att besörja om ingifvande till tullkammaren af de för fartygs visitation och inklerering erforderliga handlingar, om föreskrifna afgifters erläggande och om fartygs uppmätning, då sådan bör äga rum, att söka anskaffa laster och avsluta befraktningar, att, när fartyg skall afgå, föranstalta, dels att detsamma förses med alla de handlingar, som för lastens intagande och fartygets utklarering äro af nöden, äfvensom med sådana handlingar, som för resan och för fartygets inklerering å destinationsorten skola från afgångsorten medföras, dels ock att påbjudna umgälder betalas och lots, då sådan erfordras, varder anskaffad, samt att i öfrigt noggrant och redligt meddela redare, godsägare och skeppare de råd och det biträde, som kan lända till bevarande af deras rätt och fördel.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Instruktion. K. skeppsklarerareordningen den 9 juni 1893.

Skeppsklarerare.

- Boman**, E. R. (innehafvare O. de Perre och F. A. Tägtmejer), Skeppsbron 30, *St.*; riks. 674; allm. 26 18; expeditionstid: 9—5.
Hellsten, Otto (innehafvare P. J. A. Hellsten), Skeppsbron 22, *St.*; riks. 2 01; allm. 11 43; expeditionstid: 9—7.
AB. Olson & Wright (innehafvare A. Georgii) Skeppsbron 20, *St.*; riks. 11 09; expeditionstid: 9—5.

- Nordström & Thulin** (innehafvare C. G. Thulin), Skeppsbron 34, *St.*; riks. 3 50; allm. 23 69; expeditionstid: 9—8.

Notarii publici.

Notarii publici antagas af Handels- och sjöfartsnämnden. Notarius publicus verkställer, då han därom anlitas, sådana inom hans tjänstgöringsområde förekommande protester och andra förrättningar, hvilka enligt allmän lag eller särskilda författningar kunna eller böra af notarius publicus utföras; dock är han icke pliktig åtaga sig delgifvande af stämning eller annan handling. Notarius publicus åligger ock att, då han ej har hinder af andra ämbetsgörömmål, på anmodan bevitna underskrifter, bestyrka riktigheten af öfversättningar och afskrifter samt öfvervara utlottningar af obligationer äfvensom besiktningar, hvarom i sjölagen sägs. I öfrigt äger han att efter anmodan öfvervara jämväl andra förrättningar samt att lämna allmänheten biträde med upprättande af handlingar, som det icke enligt lag eller författningar tillkommer annan myndighet att utfärda.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Stadga. K. stadga angående notarii publici-befattningen den 6 okt. 1882 med ändring den 10 juli 1899.

Notarii publici.

- Millar**, J., Storkyrkobrinken 11, *St.*; riks. 16 81; allm. 11 68; expeditionstid: 9—3.
Oldenborg, U., Skeppsbron 8, *St.*; riks. 14 06; allm. 29 36; personlig mottagningstid: 9—10 f. m.; expeditionstid: 9—3.
Fürstenberg, O. L., Storkyrkobrinken 11, *St.*; riks. 16 81; allm. 11 68; expeditionstid: 9—3.
Svensson, U. E., Skeppsbron 8, *St.*; riks. 66; allm. 20 09; expeditionstid: 9—3.

Stockholms skiljenämnd för handel, industri och sjöfart (äfven innefattande Stockholms skiljenämnd för spannmålshandeln, se nedan).

Skiljenämndens ändamål är att afgöra sådana tvister inom handels, industriens och sjöfartens områden, som vederbörande parter enats att öfverlämna till Nämndens afgörande. Skiljenämndens ledamöter, hvilka skola vara till antalet minst 48, högst 96, allmänt aktade, dugliga fackmän inom handels, industriens och sjöfartens olika grenar, utses för en tid af tre år af Handels- och sjöfartsnämnden i december månad. Skiljenämndens löpande görömmål handhafvas af en styrelse, bestående af ordförande, en förste och en andre vice ordförande, valda på allmänt ordinarie möte.

Skiljenämndens styrelse.

Carlson, O. F., direktör, ordf.; **Elliot**, M., grosshandlare, förste vice ordf.; **Lilliehöök**, H. H., öfverdirektör, andre vice ordf.

Styrelsesuppleanter.

Nycander, O., ingenjör; **Ramstedt**, R. V., grosshandlare, stadsfullm.; **Thulin**, C. G., generalkonsul.

Skiljenämndens öfriga ledamöter.

Lindskog, F. Ch., arkitekt; **Schröder**, J. C. D., bagerare; **Schröder**, C. G. C., bageriätkare; **Heiss**, F., bryggare; **Peterson**, C. M., bryggmästare; **Sällström**, A. G., byggmästare; **Althin**, N. P., byggmästare; **Lamm**, O. L., direktör; **Nisbeth**, C. G. M., ingenjör; **Sachs**, J. E., direktör; **Valentin**, Ph., direktör; **Åkerlindh**, G., direktör; **Öberg**, J. E. F., direktör; **Simonsson**, N. M., disponent; **Olsson**, J., fabrikör; **Winborg**, J. Th., fabrikör; **Norblad**, J. A., fil. dr., verkmästare, stadsfullm.; **Blancq**, O. W. C., generalkonsul; **Abramson**, A., grosshandlare; **Althainz**, F. G., grosshandlare; **Axelsson**, H., direktör, stadsfullm.; **Ballé**, O. S. S., grosshandlare; **Björklöf**, J. E., grosshandlare; **Blomberg**, K. W., grosshandlare; **Blomberg**, Wilh., grosshandlare; **Bohman**, K. O. A., konsul; **Bolms**, G. J. E., grosshandlare; **Dahl**, S. J., grosshandlare; **Du Rietz**, G., grosshandlare; **Hallberg**, J. M., grosshandlare; **Högelin**, A. E., grosshandlare; **Lamm**, H., grosshandlare, stadsfullm.; **Laurentz**, W., grosshandlare, stadsfullm.; **Lindroth**, B. A., grosshandlare; **Lovén**, E. A., grosshandlare; **Lundberg**, K. L., grosshandlare; **Lundström**, K. B., grosshandlare, stadsfullm.; **Morssing**, F. E., grosshandlare; **Olsson**, J., grosshandlare; **Pallin**, J. W., grosshandlare; **Petterson**, C. A. Hj., f. d. handlande; **Rising**, K. E. S., grosshandlare; **Schnell**, C. J., f. d. grosshandlare; **Seymer**, M. A., grosshandlare; **Svanström**, F., grosshandlare; **Svedberg**, J., grosshandlare; **Tjulander**, K. J. F., grosshandlare; **Wahlin**, C. A., grosshandlare, stadsfullm.; **Wennberg**, A., grosshandlare; **Wicander**, C., grosshandlare; **Öhman**, E., bankir; **Öhman**, K. E., direktör; **Österlind**, E. A., grosshandlare; **Rabe**, P. R., bankdirektör, stadsfullm.; **Decker**, A., ingenjör; **Drakenberg**, J. A., ingenjör; **Lamm**, C. R., ingenjör; **von Schmalensee**, K., ingenjör; **Sondén**, K. G. A., ingenjör; **Tidblad**, A. E., ingenjör; **Isaksson**, C. J. A., inspektör; **Feychting**, R. H., järnkramhandlare; **Andersson**, E., lektor; **Sellergren**, G. A., professor; **Westin**, O. E., professor; **Hedborg**, O. F., sjökaptän; **Juhlin**, L. L., sjökaptän; **Ternström**, S. E., direktör; **Willborg**, W. R., sjökaptän; **Tägtmeijer**, F. A., skeppsklarerare; **Jacobsen**, W., ingenjör; **Stafsing**, F. B., öfverstelöjtnant.

Sekreterare.

Öhman, A., advokat.

Stockholms skiljenämnd för spannmålshandeln.

Denna nämnd utses för år af Stockholms skiljenämnd för handel, industri och sjöfart.

Styrelse.

Elliot, M., grosshandlare, ordf.; **Wahlin**, C. A., grosshandlare, stadsfullm., vice ordf.

Ledamöter.

Piehl, C. G., direktör, stadsfullm.; **Åkerlindh**, G., direktör; **Axelsson**, H., direktör, stadsfullm.; **Blomberg**, K. V., grosshandlare; **Du Rietz**, G., grosshandlare; **Hallberg**, J. M., grosshandlare; **Seymer**, M. A., grosshandlare; **Wennberg**, A., grosshandlare; **Öhman**, E., bankir; **Öhman**, K. E., direktör.

Sekreterare.

Öhman, A., advokat; riks. 39 61; allm. 44 23.

Vice sekreterare.

Lettström, H., advokat; riks. 39 61; allm. 44 23.

Kompromissrätten.

Skiljaktiga meningar i afseende å tillämpningen af handelsbruk samt andra tvister, grundande sig å merkantila förhållanden, må hänskjutas till afgörande af en kompromissrätt, bestående af fem ojäfviga och sakkunniga män, hvaraf en lagkunnig. Denne sistnämnde jämte tvänne andra ledamöter och trenne suppleanter utses för hvarje år af Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd samt Stockholms stads köpmannaförenings styrelse. Parterna utse för hvarje mål hvar sin kompromissarie.

Kompromissrätten har ännu icke behöft sammanträda.

Ledamöter.

Lovén, H. J., grosshandlare; **Herlitz**, K., direktör, stadsfullm.; **Höglund**, O. M., grosshandlare, riksgäldsfullmäktig, stadsfullm.

Suppleanter.

Rabe, P. R., bankdirektör, stadsfullm.; **Elliot**, M., grosshandlare; **Starck**, A., generalkonsul.

Dispachör.

Dispachör har att på begäran verkställa utredning och fördelning af gemensamt haveri, hvarmed enligt 187 § sjölagen förstas skada, som till räddning ur en fartyg och last gemensamt hotande fara med afsikt tillfogas fartyg eller last, äfvensom all annan uppoffring, som göres för sådant ändamål, samt skada och kost-

nad, som vållas eller uppkommer till följd af dylik åtgärd. Gemensamt haveri skall enligt vissa i sjölagen närmare angifna grunder gäldas af fartyg, frakt och last i förhållande till hvar deras värde. Enligt sjölagens 218 § skall äfven utredning och fördelning af i nämnda lagrum omnämndt s. k. enskildt haveri verkställas af dispachör, om någon, som har del i haveriet, påfordrar detta. Slutligen har dispachör att, om tvist uppstår angående ersättningsskyldighet, som på grund af försäkringsaftal enligt sjölagens bestämmelser må åligga försäkringsgivare, härom afgifva yttrande. Dispachörens å tjänstens vägnar afgifna utlåtande kallas dispache, och, om detta utlåtande ej inom viss tid öfverklagas, vinner det laga kraft och blir för parterna bindande i likhet med ett beslut af domstol.

Dispachör tillsättes af K. M:t. Beträffande dispachörsbefattningen i Stockholm, som inrättades 1752, föreskrifver ett k. bref af den 27 juni 1867, att Stockholms magistrat skall, efter inhämtande af Handels- och sjöfartsnämndens och i Stockholm varande sjöförsäkringsbolags styrelsers yttranden rörande de sökande, upprätta och till K. M:t insända förslag till tjänstens återbesättande. Godtgörelse till dispachör utgår enligt af K. M:t den 19 jan. 1883 utfärdad taxa.

Handels- och sjöfartsnämnden öfvervakar dispachörs tjänstutöfning.

Förslag föreligger om viss omorganisation af dispachörsväsendet i Sverige.

Dispachör.

Hasselrot, P. A. Träffas å ämbetsrummet, Skeppsbron 34; riks. 10 76; 10—2.

Stockholms stads byggnadsnämnd.

Byggnadsnämnden.

Börshuset, (ingång från Källaregränden); *riks. 55 95 och 92 72; allm. 28 46, 25 64, 25 68 och 23 91; sessionstid hvarje onsdag; expeditionstid: 11—2.*

Byggnadsordningarna från 1725, 1736 och 1763 med flera år ha blifvit aflösta med nya författningar i enlighet med utvecklingens kraf. Hufvudstadens nuvarande privata byggnadsverksamhet regleras genom byggnadsstadgan för rikets städer af den 8 maj 1874 och Stockholms stads byggnadsordning af den 13 december 1890. Dessa författningar, afse dels genomförandet af den antagna stadsplanen, dels tillgodoseende af den enskilde byggherrens rätt och den enskilde in- vänarens säkerhet i sanitärt afseende m. m.

Närmaste insecendet öfver Stockholms stads bebyggande utöfvas numera af Byggnadsnämnden hvars verksamhet började år 1875 och som afgör alla ärenden, hvilka skola enligt byggnadsstadgan och byggnadsordningen bedömas och ej tillhöra annan myndighets pröfning. Nämnden äger att genom föreläggande af vite göra sig hörsammad. Den består af fem ledamöter, valda för fyra år, två af Magistraten och tre af Stadsfullmäktige, med lika många suppleanter, jämväl utsedda för fyra år. För ett år i sänder väljer Nämnden sin ordförande.

Byggnadsnämnden bör ägna synnerlig uppmärksamhet åt, att i afseende å stadsplanen vidtagas alla de förbättringar, som kunna åstadkommas, att i byggnadsordningen införas sådana bestämmelser, som kunna leda till stadens ändamålsenliga bebyggande m. m. I alla till Byggnadsnämndens omvårdnad hörande frågor af sådan beskaffenhet, att de skola af Stadsfullmäktige pröfvas, äger Nämnden att hos Fullmäktige väcka förslag och göra andra framställningar. Nämnden äger ock, där den finner omständigheterna därtill föranleda, göra framställningar hos Öfverståhållareämbetet. Innan Stadsfullmäktige afgöra förslag till stadsplan eller ändring däraf, till stadgande i byggnadsordningen eller till tomtreglering, där sådan bör af Stadsfullmäktige pröfvas, skall, såvida ej Byggnadsnämnden själf väckt förslaget, dess yttrande inhämtas. Nämnden har till sitt biträde en stadsarkitekt och en stadsingenjör samt i öfrigt åtskilliga tjänstemän (se nedan). Alla dessa med undantag af stadsingenjören, som äfven lyder under Drätselnämnden, tillsättas och entledigas af Byggnadsnämnden (ang. stadsingenjörens tillsättning och skyldigheter se sid. 34).

Stadsarkitekten skall vara tillstådes vid Nämndens sammanträden med rättighet att deltaga i öfverläggningen men ej i besluten och att få sin mening antecknad till protokollet, därest han det äskar. Detsamma gäller om stadsingenjören i afseende å de frågor, som höra till hans befattning.

Instruktion m. m. K. byggnadsstadgan för rikets städer den 8 maj 1874. Byggnadsordningen för Stockholms stad den 13 dec. 1890, med ändring den 29 dec. 1898.

Stat år 1908. Utgifter: 50,150 kr.

Aflöningar m. m. Ordförande: arfvide 2,500 kr. Fyra ledamöter: 2,000 kr. Sekreterare: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjygr 900 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr., samt sportler uppskattade till 2,000 kr. Stadsarkitekt: 3,500 kr., däraf lön 2,450 kr., tjygr 1,050 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr., samt sportler efter taxa uppskattade till 3,500 kr. Arkitekt: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjygr 900 kr., två ålders- tillägg, hvardera å 500 kr. Två extra arkitekter: arfvide 350 kr. pr månad. Ställnings- inspektör: arfvide 3,000 kr. Ingenjör: arfvide 2,400 kr. Amanuens å Nämndens expedition: arfvide 1,800 kr. Två biträden å Nämndens expedition: arfvide 1,200 kr. hvardera. Två vaktmästare: lön 800 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 100 kr. En extra vaktmästare: arfvide 600 kr.

Byggnadsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Hallberg, E. F. M., rådman.

Ledamöter.

Benckert, H. T., rådman, (vald af Magistraten).

Hallberg, E. F. M., (vald af Magistraten; se ofvan).

Busch, O. A., major, (vald af Stadsfullm.).

Clason, I. G., förste intendent, stadsfullm., (vald af Stadsfullm.).

Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm., (vald af Stadsfullm.).

Suppleanter.

Redtz, J. M., byggmästare, (vald af Stadsfullm.).

Lindahl, P. A. L., öfverstelöjtnant, (vald af Stadsfullm.).

Kinberg, A. G. H., major, (vald af Stadsfullm.).

Noréus, F. V. M., rådman, (vald af Magistraten).
Hammarberg, J. F., rådman, (vald af Magistraten).

Sekreterare.

Lagerwall, S. B. G., allm. 25 64; 11—2.

Delegerad för inspektion af Stadsingenjörskontoret.

(Byggnadsnämnden utser härfor en delegerad och Drätselnämnden två, se sid. 31.)

Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.

Stadsarkitekt.

Salin, K. E., riks. 92 72; allm. 25 68; 1—3 utom fredagar, då besiktningar verkställas.

Stadsingenjör.

Ygberg, H. O. A. Träffas å Stadsingenjörskontoret, se sid. 34.

Arkitekt.

Hallman, P. O., allm. 23 91; 1—3.

Extra arkitekter.

Westholm, J. S.; Bagger, J. A.

Ställningsinspektör.

Siösteen, B. A.

Ingenjör.

Gelin, A. A.; mottagningstid: måndagar och torsdagar 1—3.

Amanuens.

Seth, J. K. J.

Biträden.

Ditzinger, W.; Uddquist, Elin Maria (skrifbiträde).

Vaktmästare.

Uddquist, A. O.; Björk, G. A.; Kelén, N. J. V. (extra).

Ansvariga byggmästare i Stockholm, godkända af Byggnadsnämnden.*

Alderin, R. W., Handtvärgsgatan 9, *K.*; riks. 58 07; allm. 188 26.

Althén, C. W.; Vallingatan 33, *C.*; allm. 127 59.

Althin, N. P.; Tegnérgatan 8, *Va.*; allm. 112 11.

Alvin, C. J. A.; Parkgatan 12, *K.*; allm. 112 74.

* Här ha ej upptagits andra byggmästare än sådana, nu boende i Stockholm eller dess närmaste omgifningar, för såvitt upplysningar kunnat erhållas. En del af dem torde emellertid ej utöfa byggnadsyrket. För namn och adresser m. m. hänvisas till denna förteckning. (Här upptagna äro ej såsom byggmästare upptagna i personalafdelningen.)

Andberg, E.; Birgerjarlsgatan 131 A, *Va.*; riks. 108 02, Brunkeb. 39 72.

Andersson, A.; Västmannagatan 28, *Va.*; allm. 212 81.

Andersson, August A.; Prästgårdsgatan 12, *Sö.*; allm. 135 25.

Andersson, Aug.; Fleminggatan 51, *K.*; allm. 105 80.

Andersson, A. N.; Wollmar Yskullsgatan 15 B, *Sö.*; allm. 34 27.

Andersson, C. E.; Riddaregatan 29, *Ö.*; allm. 181 37.

Andersson, Albert; Tulegatan 29, *Va.*; riks. 62 70; allm. 115 20.

Andersson, J.; Holländaregatan 6, *C.*

Andersson, J. Anton; Döbelnsatan 4, *Va.*; allm. 138 63.

Andersson, Johan Anton; Sibyllegatan 46 & 48, *Ö.*; allm. 121 44.

Andersson, Johan August; Odengatan 14, *Ö.*; Östern. 6 60.

Andersson, Johan Klas; Björngårdsgatan 16 B, *Sö.*; Maria 12 95.

Andersson, J. P.; Kammakaregatan 29, *C.*; allm. 118 31.

Andersson, K. A.; Rörstrandsgatan 48, *Va.*; allm. 219 41.

Andersson, L. E.; Idungatan 9, *Va.*; Vasa 24 70.

Andersson, N. A.; Gregfgatan 59, *Ö.*; allm. 113 17.

Andersson, N. P.; Upplandsgatan 70, *Va.*; allm. 151 08.

Andreasson, C. J.; Bellmansgatan 21, *Sö.*; allm. 131 54.

Andrén, C. V.; Fridhemsgatan 4, *K.*; allm. 108 27.

Ankarstrand, H. G.; Tegnérgatan 1, *Va.*; allm. 213 33.

Backlund, A.; Fridhemsgatan 4, *K.*; allm. 220 15.

Bandelin, S. O.; Högbergsgatan 54, *Sö.*

Bang, Fr.; Kammakaregatan 8, *Va.*; allm. 167 86.

Bang, O. A.; Östernalmgatan 27, *Ö.*; Östern. 14 43.

Bengtson, N. J.; Hamngatan 5 B, *C.*; riks. 72 16; allm. 55 77.

Bengtson, R.; Narvavägen 8, *Ö.*; allm. 112 54.

Berggrén, E. V.; Salviigränd 1, *St.*

Bergkvist, Håkan; Grefsturegatan 75, *Ö.*; riks. 97 70; allm. 108 45.

Berglund, A.; Odengatan 39, *Va.*; riks. 85 92; allm. 115 94.

Berglund, G. D.; Odengatan 39, *Va.*

Bergman, A. H.; Kaptensgatan 14, *Ö.*; riks. 88 10; allm. 160 80.

Bergqvist, Nils; Döbelnsatan 16 A, *Va.*; allm. 109 17.

Bergström, B. E.; St. Vattugatan 7, *C.*; allm. 219 56.

Bergöö, K. E.; Birkagatan 6, *Va.*; allm. 150 09.

Bildmark, K. W.; Linnégatan 39 A, *Ö.*; allm. 1 64.

Blom, K. H. E.; Döbelnsatan 11, *C.*; Brunkeb. 17 58.

Blom, Per; Kungsgatan 14, *C.*; riks. 67 42; allm. 166 57.

- Blomdahl, J. G.; Högbergsgatan 64, *Sö.*; allm. 132 68.
- Blomdahl, K.; Adolf Fredriks torg 2, *Sö.*; riks. 102 98; allm. 32 80.
- Blomdahl, P. A.; Högbergsgatan 66, *Sö.*; allm. 132 74.
- Blomquist, O. L. M.; Hornsgatan 45, *Sö.*; riks. 107 16; allm. 16 12.
- Blomqvist, C. G.; Skepparegatan 20, *Ö.*; allm. 150 80.
- Blomqvist, E. R.; Garfvaregatan 4 A, *K.*; Kungsh. 9 86.
- Bohman, J. G.; Odengatan 38, *Va.*; Brunkeb. 20 06.
- Borg, Aug.; Vidargatan 6; allm. 157 07.
- Brandel, J. G. G.; Drottninggatan 75, *C.*; allm. 127 19.
- Britz, E.; Rensgatan 8, *Va.*; allm. 202 79.
- Bäckvall, Lars; Åsögatan 85, *Sö.*; allm. 137 16.
- Börjesson, J.; Börjeshill, Bromsten; allm. Bromsten 26.
- Carlsson, C. J.; Brännkyrkagatan 78, *Sö.*; allm. 134 91.
- Carlsson, Hugo; Högbergsgatan 46 A, *Sö.*; Maria 13 79.
- Carlsson, J. W.; Svedenborgsgatan 4 A o. B, *Sö.*
- Carlsson, O. W.; Handtverkaregatan 11, *K.*
- Cedergren, S.; Frejgatan 1, *Sö.*; riks. 35 86.
- Cederström, C.; Vegagatan 6, *Va.*; allm. 48 13.
- Dahl, B. W.; Handtverkaregatan 88, *K.*; riks. 26 06.
- Dahl, C. F.; Frejgatan 1, *Va.*; allm. 223 43.
- Dahl, V.; Dalagatan 78 B, *Va.*; riks. 45 25.
- Dahlbeck, B. P.; Högbergsgatan 27 B, *Sö.*; allm. 131 46.
- Dahlgren, J. L.; Grefuregatan 10, *Ö.*
- Danielson, C. A.; Stjärngatan 3 A, *Va.*; riks. 116 27; allm. 44 94.
- Danielson, J. A.; Nytorrgsgatan 25 A, *Sö.*; allm. 138 24.
- Djurberg, C. G.; Fleminggatan 20 A, *K.*; allm. 166 90.
- Dolk, C. W.; Grefgatan 12, *Ö.*; allm. 101 97.
- Dorph, V.; Regeringsgatan 86, *C.*; riks. 86 12; allm. 90 22.
- Edblom, J. R.; Norrtullsgatan 10 A, *Va.*; riks. 75 30; allm. 58 13.
- Edengren, A.; Svartensgatan 8 A, *Sö.*; Maria 8 82.
- Edlund, J. A.; Birgerjarlsgatan 102, *Va.*; allm. 99 47.
- Edlund, J. P.; Karlbergsvägen 4, *Va.*; riks. 38 84.
- Ehrngren, O. I.; Adolf Fredriks torg 1 B, *Sö.*; Maria 2 54.
- Ek, K. V. J.; Solna.
- Ekstrand, N. A.; Dalagatan 46, *Va.*; *Vasa* 20 45.
- Ekström, E. J. I.; Grefgatan 21, *Ö.*; riks. 106 22; allm. 115 81.
- Enblad, B. O.; Linnégatan 19, *Ö.*; allm. 207 37.
- Engström, Hj. T.; Folkungagatan 46, *Sö.*; allm. 136 94.
- Engström, N. N.; Karlbergsvägen 26, *Va.*; riks. 26 95; allm. 123 52.
- Eriksson, G. L.; Sibyllegatan 11, *Ö.*; riks. 29 22; allm. 202 62.
- Eriksson, K. F.; Norrtullsgatan 26, *Va.*; allm. 216 04.
- Eriksson, L.; Prästgårdsgatan 24, *Sö.*; Maria 17 87.
- Eriksson, O.; Drottningholmsvägen 12 A, *K.*; allm. 157 65.
- Eriksson, P.; Grefgatan 38, *Ö.*; allm. 160 65.
- Evers, G.; Lästmakaregatan 6, *C.*; riks. 43 59; allm. 214 19.
- Fallström, H. T.; Högbergsgatan 64, *Sö.*; Maria 4 70.
- Flodin, C. J.; Grefgatan 7, *Ö.*; riks. 92 68; allm. 110 51.
- Forsberg, A. G.; Rådmansgatan 52, *Va.*; allm. 109 80.
- Fransén, A.; Rådmansgatan 69, *Va.*; *Vasa* 443.
- Frantzén, C. F.; Birkagatan 8, *Va.*; riks. 99 18; allm. 69 77.
- Friberg, A.; Kocksgatan 9, *Sö.*; Maria 258.
- Friberg, J. N.; Erstagatan 30, *Sö.*; Maria 15 83.
- Fristedt, G. A.; Karlavägen 12, *Ö.*
- Fröman, N. O.; Drottninggatan 73 A, *C.*; allm. 65 50.
- Gerlofsson, C. J. G.; Helsingegatan 8, *Va.*; allm. 127 18.
- Griffé, F. E.; Fleminggatan 23, *K.*; allm. 203 89.
- Gustafson, C. J.; Jungfrugatan 2, *Ö.*; allm. 122 68.
- Gustafson, E. A.; Norrtullsgatan 31, *Va.*; allm. 122 49.
- Gustafsson, J. G. B.; Torsgatan 19, *Va.*
- Gustafsson, J. N.; Grefgatan 9, *Ö.*; allm. 209 75.
- Gustafsson, J. P.; Upplandsgatan 73, *Va.*; allm. 152 29.
- Gustawi, T.; Jungfrugatan 2, *Ö.*; allm. 122 68.
- Göransson, J. A.; Regeringsgatan 6, *C.*; allm. 109 99.
- Göransson, J. F.; Banérgatan 3, *Ö.*; riks. 88 76; allm. 106 42.
- Hägglund, C. J. E.; Odengatan 54, *Va.*; riks. 28 37; allm. 64 29.
- Hagberg, C. E.; Linnégatan 48 A, *Ö.*; allm. 203 00.
- Hagman, A. E.; Odengatan 8, *Va.*; Österm. 17 35.
- Hallström, H. J. N.; Stora Vattugatan 7, *C.*; riks. 45 08; allm. 74 14.
- Hallquisth, E. C.; Odengatan 70, *Va.*; allm. 205 91.
- Hansson, A.; Linnégatan 12, *Ö.*; riks. 77 16.
- Hansson, O. A.; Grefuregatan 34 A, *Ö.*; riks. 102 36; allm. 183 23.
- Hanzon, P.; Värmdögatan 4, *Sö.*; allm. 303 90.
- Hauffman, K. O. L.; Högbergsgatan 37, *Sö.*; riks. 61 89; allm. 39 67.
- Heder, J.; Tavastgatan 10, *Sö.*; Maria 1 16.
- Hederén, N. A. K.; Tomtebogatan 15, *Va.*
- Hellström, O.; Östermalmsgatan 64, *Ö.*; allm. 163 36.
- Herrström, O.; Brunkebergstorg 12, *C.*; riks. 47 91; allm. 5 93.

- Herrström, R.; Rådmansgatan 61, *Va.*; riks. 26 57; allm. 5 75.
- Hesselman, B. G. H. W., St. Vattugatan 7, *C.*; allm. 219 56.
- Hohmann, G. W.; Hornsgatan 146 A, *Sö.*; Maria 23 68.
- Holm, K. O.; Regeringsgatan 99, *C.*; allm. 125 18.
- Holmberg, J. P.; Adolf Fredriks torg 3, *Sö.*; riks. 35 76; allm. 35 76.
- Holmgren, A. W.; Valhallavägen 105, *Va.*; allm. 191 91.
- Holmin, A. K.; Hagagatan 20, *Va.*; allm. 121 07.
- Holmström, N. Fr.; Regeringsgatan 57, *C.*; riks. 56 05; allm. 128 86.
- Holst, O.; Artillerigatan 12, *Ö.*; allm. 214 26.
- Höglund, G. K. E.; Observatoriegatan 4, *Va.*; *Vasa* 57.
- Hörlin, A. F.; Hamngatan 5 B, *C.*; riks. 95 95; allm. 113 39.
- Ingemarson, R. J.; Narvavägen 24, *Ö.*; riks. 59 45; allm. 49 18.
- Jagdman, C. E. W.; Roslagsgatan 48, *Va.*; allm. 63 42.
- Janson, A. G.; Birgerjarlsgatan 10, *Ö.*; allm. 51 36.
- Jansson, A.; Karlbergsvägen 43 B, *Va.*; *Vasa* 5 71.
- Jensen, J. B.; St Paulsgatan 24, *Sö.*; allm. 305 99.
- Johanson, F. E.; Karlavägen 6, *Ö.*; riks. 54 93; allm. 119 56.
- Johanson, L. P.; Rådmansgatan 69, *Va.*; riks. 112 09; allm. 113 28.
- Johansson, A. E.; St. Paulsgatan 31, *Sö.*
- Johansson, C. J.; Sibyllegatan 39, *Ö.*; riks. 38 89; allm. 182 59.
- Johansson, C. J. A.; Dalagatan 54, *Va.*; allm. 152 93.
- Johansson, E. A.; Upplandsgatan 58, *Va.*; allm. 307 98.
- Johansson, G. A.; Sibyllegatan 15, *Ö.*; allm. 49 19.
- Johansson, J. N.; Odengatan 37, *Va.*; allm. 166 46.
- Johansson, J. O.; Dalagatan 27, *Va.*; allm. 122 60.
- Johansson, N. J.; Gottlandsgatan 78, *Sö.*; allm. 17 85.
- Johansson, N. J. Alfred; Hjorthagen 12 A; riks. 86 72; allm. Värtan 13.
- Johansson, P. O.; Klara S. Kyrkogata 18, *C.*; allm. 80 72.
- Johnson, C. J.; Vallingatan 33, *Ö.*; riks. 78 96; allm. 165 35.
- Johnson, O.; Karlbergsvägen 46, *Va.*; allm. 125 10.
- Juhlin, J. M.; Drottninggatan 48, *C.*; allm. 194 02.
- Kander, A. W.; Hamngatan 3 A, *C.*; riks. 94 75.
- Karlsson, K. F.; Frejgatan 2, *Va.*
- Karlsson, K. J.; Brännkyrkagatan 48, *Sö.*; allm. 134 91.
- Karlsson, S.; Valhallavägen 117, *Va.*
- Karlsson, V.; Karlbergsvägen 23, *Va.*
- Kjellström, S. O.; St Eriks plan 2, *Va.*; riks. 50 00.
- Klasén, A. E.; Skepparegatan 29, *Ö.*; Österm. 31 20.
- Klemming, W.; Drottninggatan 88 A, *C.*; riks. 40 85; allm. 123 45.
- Klingberg, V. A.; Kungstensgatan 54, *Va.*; allm. 120 08.
- Kruse, P. F.; Bergsgatan 43, *K.*; riks. 107 94.
- Kullman, E.; Karlbergsvägen 47 A, *Va.*; riks. 90 90; allm. 182 36.
- Lagerstedt, J. W.; Birgerjarlsgatan 108, *Va.*
- Landevall, G. E.; Linnégatan 80, *Ö.*; allm. 194 46.
- Larsson, C. A.; Dalagatan 23, *Va.*
- Larsson, G.; Renstjernsgatan 16, *Sö.*; allm. 36 72.
- Larsson, H.; Skepparegatan 64, *Ö.*; allm. 160 71.
- Larsson, L.; Döbelnsgatan 16 B, *Va.*; Brunkeb. 7 19.
- Larsson, S. D.; Valhallavägen 61, *Ö.*
- Lignell, A.; Birgerjarlsgatan 106, *Va.*; Brunkeb. 18 54.
- Lignell, C. F.; Karlbergsvägen 31, *Va.*; *Vasa* 28 32.
- Lindberg, O. A.; Rörstrandsgatan 20, *Va.*
- Lindell, J. G.; Rådmansgatan 37, *Va.*; Brunkeb. 24 37.
- Lindell, P. A.; Norrtullsgatan 28, *Va.*; allm. 211 36.
- Lindewall, C. E.; Vallingatan 15, *C.*; allm. 104 57.
- Lindmark, K. A.; Teknologgatan 3, *Va.*; *Vasa* 13 75.
- Lindqvist, E. W.; Barnhusgatan 20, *C.*; riks. 24 04; allm. 108 98.
- Lindström, G. A.; Surbrunnsgatan 32, *Va.*
- Lindståhl, J. E.; Artillerigatan 3, *Ö.*; riks. 1 83; allm. 87 20.
- Ljungberg, C. A. H.; Kammakaregatan 43, *C.*; allm. 162 41.
- Ljungberg, E. Th.; Frejgatan 55, *Va.*; allm. 118 75.
- Ljungberg, R.; Wallingatan 11, *C.*
- Ljungqvist, C. G.; Folkungagatan 83, *Sö.*; riks. 113 25; allm. 305 76.
- Looström, I. R.; St. Vattugatan 7, *C.*; allm. 2 09.
- Looström, R. T.; Krukmakaregatan 12, *Sö.*; riks. 4 33; allm. 32 66.
- Lund, P. A.; Kornhamnstorg 61, *St.*; Stork. 4 18.
- Lundberg, A. G.; Kungstensgatan 61, *Va.*
- Lundberg, E. M.; Nybrogatan 9, *Ö.*; allm. 125 75.
- Lundberg, N. L.; Igeldamsgatan 6, *K.*; riks. 34 48; allm. 64 42.
- Lundbom, A. E. H.; Karlavägen 50, *Ö.*; allm. 151 77.
- Lundbom, A. E. H.; Karlavägen 50, *Ö.*; allm. 151 77.
- Lundegren, J. A.; Grefturegatan 22, *Ö.*; allm. 68 07.
- Lundegårdh, D. J.; Lästmakaregatan 27 A, *C.*; riks. 42 87; allm. 150 96.
- Lundgren, E.; Malmkilnadsgatan 48 A, *C.*; riks. 113 15; allm. 112 76.

- Lundin, E. V.; Karlsro, Sundbyberg; allm. Sundbyberg 23.
- Lundin, J. L.; Timmermansgatan 43, *Sö.*; allm. 136 58.
- Lundroth, E.; Hamngatan 5 A, *C.*; riks. 47 26; allm. 74 74.
- Lundstedt, M. K.; Drottninggatan 85, *Va.*; allm. 221 11.
- Löfgren, C. W.; Tavastgatan 6, *Sö.*; Maria 16 14.
- Löfgren, P. A.; Katarina Bangata 13, *Sö.*; riks. 72 77.
- Magnusson, A. E.; Drottninggatan 82, *C.*; riks. 96 17; allm. 86 17.
- Malmberg, C. W. F.; Djursholm; allm. Djursholm 59.
- Malmé, A. E.; Kungstensgatan 55, *Va.*; Vasa 29 05.
- Mark, S. E. T.; Drottninggatan 85, *Va.*; allm. 232 10.
- Melander, A. E.; Norrtullsgatan 10 A, *Va.*; allm. 190 15.
- Molin, A. H.; Kammakaregatan 50, *Va.*
- Mårdell, E. V.; Västmannagatan 67, *Va.*; Vasa 32 80.
- Nasenius, A. R.; S:t Eriksgatan 4, *K.*; Kungsh. 1 16.
- Nerman, G. W.; Malmskilnadsgatan 19 B, *C.*
- Niklasson, K. P.; Surbrunnsgatan 35, *Va.*; allm. 194 70.
- Nilsson, D. H.; Kungsholmsgatan 16, *K.*
- Nilsson, E. J. A.; Narvavägen 23, *Ö.*; Östern. 47 99.
- Nilsson, J.; Västmannagatan 37, *Va.*; allm. 117 34.
- Nilsson, J. P.; Nybrogatan 38, *Ö.*; allm. 155 04.
- Nilsson, Nils; Karlaplan 3 A, *Ö.*; riks. 97 68; allm. 47 68.
- Nordén, N.; Pipersgatan 6, *K.*; riks. 13 01; Kungsh. 56.
- Nordenström, L. J.; Engelbrektsgatan 39, *Ö.*; riks. 52 88; allm. 165 51.
- Nordlöf, J. E.; Svedenborgsgatan 7, *Sö.*; allm. 133 32.
- Nordström, A.; Agnegatan 16, *K.*; allm. 165 08.
- Norén, A. J. N.; Slussplan 63 B, *St.*; riks. 99 74.
- Norrbin, K. H. W.; Hornsgatan 79, *Sö.*; riks. 86 09; allm. 34 62.
- Nyholm, A.; Kommandörsgatan 12, *Ö.*
- Nyman, F. E.; Saltsjöbaden; riks. Saltsjöb. 2 02.
- Nyman, G. E.; Tyskbagaregatan 5, *Ö.*; allm. 185 09.
- Nyqvist, J. I.; Lästmakaregatan 10, *C.*; riks. 98 76; allm. 98 76.
- Olofsson, A.; Döbelnsgatan 85, *Va.*; allm. 123 37.
- Ohlsson, C. G.; Biblioteksgatan 9, *C.*; riks. 32 20.
- Ohlsson, S. A.; Vasagatan 6, *Ö.*; allm. 102 01.
- Olsson, E. E.; Karduanmakaregatan 4 A, *C.*
- Olsson, H. P.; Helgagatan 9, *Sö.*; allm. 215 58.
- Olson, J.; Vollmar Yxkullsgatan 10 C, *Sö.*; Maria 22 32.
- Olsson, O.; Riddaregatan 48, *Ö.*; Östern. 23 26.
- Pehrsson, John; Bondegatan 1 D, *Sö.*; Maria 18 66.
- Perslow, C. A.; Strandvägen 57, *Ö.*; riks. 111 20; allm. 208 20.
- Persson, A. J. W.; S:t Paulsgatan 27, *Sö.*; allm. 39 66.
- Persson, N. A.; Upplandsgatan 60, *Va.*; allm. 23 33.
- Persson, P.; Hagalund; allm. Hagalund 72.
- Petterson, A.; Kaptensgatan 11, *Ö.*; allm. 165 04.
- Petterson, C. A. E.; Torkel Knutsonsgatan 31, *Sö.*; riks. 90 73; allm. 310 01.
- Petterson, C. J.; Upplandsgatan 36, *Va.*; allm. 207 92.
- Petterson, F. T.; Kammakaregatan 62, *Va.*; allm. 42 80.
- Petterson, L.; St. Badstugatan 72, *Va.*; riks. 31 42; allm. 80 98.
- Petterson, P. J.; Prästgårdsgatan 2 B, *Sö.*; allm. 39 66.
- Ritter, E. W.; Kaptensgatan 13, *Ö.*; riks. 37 93.
- Rosén, G.; Brunnsgatan 14, *C.*; riks. 6 32; Brunkeb. 26 26.
- Rossander, J. E.; Dalagatan 20, *Va.*; riks. 66 39.
- Rundström, J. Chr.; Barnängstvärgata 1, *Sö.*; Maria 6 56.
- Sahlén, K.; Timmermansgatan 39, *Sö.*; allm. 307 90.
- Sahlén, N. A.; Grefturegatan 71, *Ö.*; Östern. 12 92.
- Sandberg, H. C. Alfr.; Holländaregatan 24, *Va.*; allm. 209 95.
- Sandberg, J. A.; Holländaregatan 24, *Va.*; allm. 209 95.
- Scheja, J.; Roslagsgatan 27, *Va.*
- Schonberg, J. P.; Saltmätaregatan 3 B, *Va.*; Vasa 25 11.
- Schönander, C. A.; Heimdalsgatan 4, *Va.*; allm. 217 10.
- Siösteen, B. A.; Stocksund; allm. Stocksund 81.
- Siösteen, I. S.; Grefturegatan 54, *Ö.*; Östern. 42 09.
- Sjunnesson, N.; Rensgatan 12, *Va.*; Brunkeb. 12 60.
- Sjögren, N. R.; Vidargatan 9, *Va.*
- Sjöqvist, P. J.; Strandvägen 1, *Ö.*; riks. 60 66; allm. 59 36.
- Sjösteen, B. F. O.; Storgatan 54, *Ö.*; Östern. 28 35.
- Skoglar, J.; Tavastgatan 21 A o. B, *Sö.*
- Sternér, H. L.; Kungsholmsgatan 72, *K.*
- Sundahl, P.; Storgatan 12, *Ö.*; allm. 85 16.
- Sundström, C.; Frejgatan 38, *Va.*; allm. 104 03.
- Sundström, K. V.; Torstensongsgatan 9, *Ö.*; Östern. 34 39.
- Svanberg, Kr. E.; Regeringsgatan 111, *C.*; riks. 38 54; allm. 86 08.
- Svensson, F. O.; Solna.
- Svensson, K. J.; Lilljansplan 5, *Ö.*; allm. 122 94.
- Svensson, L. P.; Hornsgatan 100, *Sö.*
- Sällström, A. G.; Sveavägen 92, *Va.*; riks. 11 14; allm. 80 56.
- Sällström, G. F. W.; Sveavägen 92, *Va.*; allm. 70 92.
- Söderbergh, F. E. Aug.; Birgerjarlsgatan 25, *C.*; riks. 28 20; allm. 167 31.

- Telander, J. O.**; Tjärhofsgatan 4 B, *Sö.*; Maria 6 68.
- Tengdahl, K. A.**; Dalagatan 38, *Va.*; riks. 32 45.
- Thomas, J. E.**; Gregfatan 16, *Ö.*; allm. 49 59.
- Thorén J. G.**; Kronobergsgatan 7, *K.*; riks. 37 77; allm. 127 15.
- Thorsén, D. E.**; Skepparegatan 43, *Ö.*; Östern. 22 72.
- Thorsén, G. J.**; Skepparegatan 42, *Ö.*; allm. 194 00.
- Thunell, J. W.**; Åsögatan 28, *Sö.*; Maria 48.
- Thörnvall, K. Harald V.**; Timmermansgatan 2, *Sö.*
- Tornell, A. J.**; Kapellgränd 6, *Sö.*; allm. 135 22.
- Torngren, L.**; Skepparegatan 13, *Ö.*; allm. 56 95.
- Tryggelin, E. H.**; Birkagatan 4 A, *Va.*
- Törner, A. G.**; Roslagsgatan 29, *Va.*; riks. 39 65; allm. 7 56.
- Törnqvist, J. Hj.**; Artillerigatan 3, *Ö.*; riks. 1 83; allm. 87 20.
- Törnvall, L. P.**; Ansgariegatan 1, *Sö.*; riks. 76 34; allm. 132 46.
- Wadsjö, N.**; Folkungagatan 85 B, *Sö.*; allm. 135 59.
- Wadstrand, H. J. A.**; Luntmakaregatan 9, *C.*
- Vadström, K. E.**; Hornsgatan 89, *Sö.*; allm. 309 41.
- Wallén, C.**; Handtverkaregatan 76, *K.*; riks. 49 56; Kungsh. 13 74.
- Wallin, J. A.**; Vanadisvägen 15, *Va.*; allm. 183 15.
- Wennerholm, S. F.**; Storgatan 25, *Ö.*; allm. 73 98.
- Wersén, O. G. J.**; St. Badstugatan 76, *Va.*; riks. 12 07; Brunkeb. 8 19.
- Wersén, P. A.**; St. Badstugatan 76, *Va.*; riks. 12 07; Brunkeb. 8 19.
- Westerdahl, A. J.**; Birgerjarlsgatan 118, *Va.*; riks. 92 10; allm. 119 96.
- Westin, A. A. V.**; Västmannagatan 50, *Va.*; allm. 209 70.
- Widell, C.**; Birgerjarlsgatan 106, *Va.*; allm. 181 16.
- Winter, C. E. H.**; Drottninggatan 31, *C.*; allm. 74 40.
- Zerling, G.**; Rådmansgatan 10, *Ö.*; allm. 120 14.
- Zetterberg, C.**; Brunnsgatan 4, *C.*; riks. 113 85; allm. 69 42.
- Åkerlund, H.**; Kungsholmsgatan 13, *K.*; Kungsh. 7 71.
- Ödberg, C. B.**; Norrbackagatan 5, *Va.*; allm. 167 53.
- Öfverberg, K. E.**; Engelbrektsgatan 15 & 17, *Ö.*; riks. 115 63; allm. 98.
- Österlöf, O.**; Grefturegatan 1, *Ö.*; riks. 13 20.
- Östlihn, E.**; Grefturegatan 7, *Ö.*; allm. 158 74.
- Östlihn, L.**; Malmskilnadsgatan 11, *C.*; allm. 121 30.
- Östlihn, P. V.**; Karlavägen 10 B, *Ö.*; allm. 196 93.

Stockholms stads mantalsnämnd

jämte i samband därmed stående institutioner.

Mantalsnämnden.

Stora Nygatan 2, St.; expeditionstid: 11—12. Inga telefoner. Sessionstid växlande.

Mantalsnämnden åligger att hafva inseende öfver mantals- och skattskrifningen i Stockholm samt tillse, att såväl till grundval och rättensöre för denna som till ledning för fattigvården, hälsovården och undervisningsväsendet därstädes en så vidt möjligt fullständig och tillförlitlig fortlöpande bokföring öfver hufvudstadens invånare verkställes. Nämnden äger att själf eller genom ombud så inför som utom domstol utföra och bevaka Stadens talan i dessa ärenden. Nämnden består af öfverståthållaren eller i hans frånvaro underståthållaren såsom ordförande, med rätt att deltaga i besluten, och dessutom af polismästaren eller i hans frånvaro polisintendenten, förste stadsläkaren eller i hans frånvaro andre stadsläkaren, två af Stadsfullmäktige för två år valda ledamöter, ordförandena i Hälso- och Fattigvårdsnämnderna samt folkskoleinspektören. Stadsfullmäktige, Hälso- och Fattigvårdsnämnderna samt Folkskoleöfverstyrelsen äga att utse, Stadsfullmäktige två och en hvar af de öfriga en suppleant att inträda i Nämnden vid förfall för motsvarande ordinarie ledamot.

Mantalsnämnden biträdes af en kontrollant och protokollsförare samt rotemän, f. n. till antalet 28 (se nedan).

Nämnden förfogar öfver anslaget till juridiskt biträde åt mindre bemedlade.

Instruktioner. K. kungörelse angående instruktion för Stockholms stads mantalsnämnden den 24 maj 1878. K. kungörelse den 10 april 1895 angående ändrad lydelse af § 1 i instruktionen för Mantalsnämnden.

Stat år 1908. Utgifter: 230,300 kr.

Aföningar m. m. Kontrollant och protokollsförare: arfvode 3,000 kr. Vaktmästare: arfvode 200 kr.

Mantalsnämndens ledamöter.

Ordförande (själfskr.).

Dickson, R., öfverståthållare.

Ordförandens suppleant (själfskr.).

von der Lancken, E., underståthållare.

Ledamöter.

Hintze, T., polismästare, (själfskr.).

Andersson, L. I., förste stadsläkare, (själfskr.).

Bohman, H. E. M., justitieråd, stadsfullm., (själfskr. som ordf. i Fattigvårdsnämnden).

Medin, K. O., professor, stadsfullm., (själfskr. som ordf. i Hälsovårdsnämnden).

von Schéele, F. A., förste folkskoleinspektör, (själfskr.).

Sidenbladh, K., öfverdirektör, (vald af Stadsfullm.).

Barthelson, C. G., Stadsfullmäktiges sekretetare, (vald af Stadsfullm.).

Suppleanter.

Tamm, W. A., förste polisintendent, (själfskr.).

Aspelin, J. M., andre stadsläkare, (själfskr.).

Söderberg, J. E., förste aktuarie, (vald af Stadsfullm.).

Wahlin, C. A., grosshandlare, stadsfullm., (vald af Hälsovårdsnämnden).

Lindblom, A., fattigvårdsinspektör, (vald af Fattigvårdsnämnden).

Bergman, J. S., andre folkskoleinspektör, (vald af Folkskoleöfverstyrelsen).

Cederborg, A., stadsnotarie.

Kontrollant och protokollsförare.

Folin, C. A., träffas 11—12.

Vaktmästare.

Ericsson, A. G.

Rotemän.

Adresser, expeditionstider se nedan.

Bokföringen af Stadens invånare ombesörjes af särskilda, af kommunen afönade personer, hvilka kallas rotemän och hafva att hvar för sig utöfva sin verksamhet för ett särskildt område af hufvudstaden, kalladt rote. Rotemännen lyda i afseende å mantalsskrifningen under Mantalsnämnden.

Allt efter som mantalsuppgifterna för roten komma rotemannen tillhanda, skall denne under en af Öfverståthållareämbetet utsedd kontrollants inseende granska dessa uppgifter och tillhörande hufvudförteckningar. Mantalslängden skall tillika med de till längden hörande mantalsuppgifter och register före mars månads utgång inlämnas till Öfverståthållareämbetet, genom hvars försorg längden granskas. Inom samma tid skall

mantalsskrifningskontrollanten till ämbetet ingifva rapport öfver den af honom verkställda granskningen.

Roteman skall med skyndsamhet besvara förfrågningar, som af Överståthållareämbetet, någon Stadens myndighet, pastorsämbete m. fl. framställas angående personers bostad, mantalsskrifningsort eller dylikt, hvarom mantalsboken lämnar upplysning.

(Om rotemännens åligganden i afseende å den allmänna fattigvården se under rubr. Församlingarnas fattigvårdsstyrelser, sid. 80).

Instruktioner m. m. K. förordningen den 28 maj 1897 angående mantalsskrifning i Stockholm. Instruktion för rotemännen i Stockholms stad, fastställd af Mantalsnämnden den 12 juni 1888. (Föreskrifter, fastställda af Fattigvårdsnämnden den 15 okt. 1877, att för rotemännens verksamhet i fattigvårdshänseende tills vidare gälla).

Aflöningar m. m. Tjugufem rotemän: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjogr 900 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr., dessutom bostad. Tre rotemän: 2,800 kr., däraf lön 1,960 kr., tjogr 840 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr., dessutom bostad. Skrifvarehjälptill tjugufem rotemän: 700 kr. Skrifvarehjälptill tre rotemän: 600 kr. Tjuguåtta vaktmästare hos rotemännen: arfvode 575 kr. Dessutom tillkommer ersättning åt vaktmästarne för mantalsuppgifters insamlande, högst 4,000 kr.

1. Storkyrkoroten.

Svartmangatan 21 & 23, *St.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Hedström, G. E.

Vaktmästare.

Jansson, C. J.

2. Klara kyrkorote.

Klara S. Kyrkogata 7, *C.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Nyström, J. M.

Vaktmästare.

Blomkvist, A. W.

3. Hötorgsroten.

Slöjdgatan 9, *C.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Zander, C. C. I.

Vaktmästare.

Bröderman, A. G.

4. Kungsbroroten.

Handverkaregatan 32, *K.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Lund, J. F. A.

Vaktmästare.

Hallman, C. O.

5. Tegnérroten.

Vallingatan 30, *C.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Holm, K. V.

Vaktmästare.

Wellander, A.

6. Observatorieroten.

Vegagatan 18, *Va.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Lennartson, A. G. C.

Vaktmästare.

Cæsar, C. G.

7. Jakobsroten.

Lästmakaregatan 20, *C.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Vakant.

Vaktmästare.

Björck, A. G.

8. Roslagsroten.

Regeringsgatan 74, *C.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Sandstedt, K. G.

Vaktmästare.

Sundberg, J. A.

9. Humlegårdsroten.

Valhallavägen 37, *Ö.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Schröder, C. E.

Vaktmästare.

Granquist, O. G.

10. Nybroroten.

Nybrogatan 16, Ö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Paulson, L.

Vaktmästare.

Jansson, G. A.

11. Artillerirotten.

Artillerigatan 48 A, Ö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Jakobsson, K. G.

Vaktmästare.

Ekström, K. G.

12. Danviksrotten.

Fjällgatan 31, Sö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Wahlberg, H.

Vaktmästare.

Jansson, G. H.

13. Stadsgårdsrotten.

Folkungagatan 77, Sö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Lundberg, C. A.

Vaktmästare.

Ekström, E. W.

14. Skanstullsrotten.

Katarina Bangata 9 A, Sö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Ahlm, J. M.

Vaktmästare.

Askerlind, A. F.

15. Maria Kyrkorote.

Högbergsgatan 60 B, Sö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Alm, C. S.

Vaktmästare.

Sundqvist, C. G. M.

16. Tantorotten.

Krukmakaregatan 22, Sö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Söderberg, O. G.

Vaktmästare.

Carlsson, C. G.

17. Kronobergsrotten.

Kungsholmsgatan 28, K.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Österdahl, H. M.

Vaktmästare.

Åhrman, K. O.

18. Teknologrotten.

Tegnérsgatan 38, Va.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Zettergren, C. A. L.

Vaktmästare.

Tjäder, J. E.

19. Skinnarviksrotten.

Bellmansgatan 8, Sö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Nordwall, A. O. L.

Vaktmästare.

Nilsson, L.

20. Narvarotten.

Storgatan 34, Ö.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Eckermann, L. G.

Vaktmästare.

Ferndahl, C. G. A.

21. Vanadisrotten.

Surbrunnsgatan 35, Va.; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Holm, J. G.

Vaktmästare.

Vahlström, J. V.

22. Vasaroten.

Norrtullsgatan 21, *Va.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Ohlsson, E. L.

Vaktmästare.

Vestberg, E. H.

23. Stadshagsrotten.

Drottningholmsvägen 12 B, *K.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Rathsman, K. W.

Vaktmästare.

Carlström, A. A. F.

24. Karlaroten.

Grefgatan 43, *Ö.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Fogelström, O. I.

Vaktmästare.

Andersson, K. H.

25. Barnängsrotten.

Skånegatan 55, *Sö.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Stéenmark, K. M. A. L.

Vaktmästare.

Jansson, O. V.

26. Norrtullsrotten.

Vanadisvägen 17, *Va.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Åberg, V. V. E.

Vaktmästare.

Sundström, J. E.

27. Karlbergsrotten.

Birkagatan 14, *Va.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Bengtsson, V. O.

Vaktmästare.

Thalin, J. Nilsson.

28. Eriksbergsrotten.

Frejgatan 3, *Va.*; expeditionstid: 8—11 f. m. (under juni, juli och aug. 9—11 f. m.).

Roteman.

Carlborg, A. V. M.

Vaktmästare.

Sandahl, F. G. V.

Juridiskt biträde åt mindre bemedlade.

(Fattigsakförare).

Till fattigsakförare uppfördes för första gången i 1884 års stat 5,000 kr. (genom Stadsfullmäktiges beslut den 31 dec. 1883).

Fattigsakförare åligger att med juridiskt biträde utom rätta samt vid domstol i Stockholm kostnadsfritt tillhandgå medellösa medlemmar af kommunen. Till erhållande af dylikt biträde är endast den berättigad, som saknar förmåga och enligt rotemans intyg är af medellöshet hindrad att själf sköta sina rättssaker, fattigsakföraren dock obetaget att åt medellös lämna kostnadsfritt biträde, utan att rotemans intyg företes. Hvarje till kostnadsfri behandling anmäldt ärende skall uppföras i ett diarium, som angifver såväl i oafbruten följd dag och nummer för anmälan som och ärendets beskaffenhet jämte de däraf föranledda åtgärder, allt efter som de vidtagas. Detta diarium skall vara tillgängligt för den ledamot af Mantalsnämnden, som af Nämnden utses att hafva inseende öfver sakförarne. Sakförare skall hvarje sökendag kl. 8—9,30 f. m. vara för rättssökande tillgänglig i sin lokal, och skall kungörelse härom minst en gång i månaden af honom införas i Stockholms Dagblad. Vill sakförare mot ersättning lämna juridiskt biträde åt någon, som icke äger fordra eller eljest finnes böra komma i åtnjutande af sådant biträde kostnadsfritt, är han skyldig att på förhand upplysa, att ersättning skall lämnas.

Instruktion m. m. Mantalsnämndens instruktion för fattigsakförarne i Stockholm den 13 juni 1892, med tillägg den 27 maj 1894.

Stat år 1908. Utgifter: 5,200 kr.

Aflöningar m. m. Två fattigsakförare: 2,200 kr., däraf arfvode 2,000 kr., hyresbidrag 200 kr.

Södra distriktet.

(Storkyrko, Maria och Katarina församlingar.)

Fattigsakförare.

Blom, K. H. L., Hornsgatan 29 C, *Sö.*, riks. 88 29, allm. 33 96, mottagningstid: 8—9,30 f. m.

Norra distriktet.

(Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Gustaf Wasa, Mattei, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.)

Fattigsakförare.

von Friesen, F. Hj., Odengatan 55, *Va.*, Vasa 9 90, mottagningstid: 8—9,30 f. m.

Stockholms stads gas- och elektricitetsverk

jämte i samband därmed stående institutioner.

Gas- och elektricitetsverket.

Stockholms stads gasverk och elektricitetsverk förvaltas af en gemensam styrelse, benämnd Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk och bestående af fem ledamöter, hvilka af Stadsfullmäktige årligen utses vid det tillfälle, då de i kommunalförordningen omfördälda nämnder väljas. Vid val af styrelseledamöter utses äfven två suppleanter. Styrelsen väljer vid början af hvarje tjänstgöringsår inom sig en ordförande samt äger att i öfrigt fördela göromålen på sätt lämpligast synes. Stadsfullmäktiges pröfning underställas de styrelsens beslut, som angå priset å gas såväl för den allmänna gatubelysningen som för öfrigt förbrukning, gasens lyskraft, reglemente för begagnande af gas från gasverket samt upptagande af lån på längre betalningstid eller större belopp, än att det kan med det löpande årets inkomster betäckas. Öfver gasverkets förvaltning och rörelse skola föras fullständiga räkenskaper, hvilka, afslutade för kalenderår, skola tillika med de hos styrelsen förda protokoll samt en särskild redogörelse för förvaltningen af verkets angelägenheter senast den 15 därpå följande mars tillhandahållas revisorerna, hvilka till ett antal af tre utses af Stadsfullmäktige. Revisionsförrättningen bör vara afslutad och berättelse däröfver till styrelsen aflämnad före den 15 april. I början af hvarje år aflämnar styrelsen till Drätselnämndens andra afdelning uppgift å de rörlednings- och kabellägningsarbeten, som skola under året utföras.

Direktören är ensam föredragande inför Styrelsen (befattningen upprättades genom Stadsfullm:s beslut d. 29/3 1908). Någon särskild instruktion för honom är ännu ej utfärdad.

Instruktioner m. m. K. instruktion för styrelsen öfver Stockholms gasverk den 24 mars 1883. Stadsfullmäktiges reglemente för begagnande af gas från Stockholms gasverk af den 28 maj 1884 och Stadsfullmäktiges reglemente för begagnande af elektrisk ström från Stockholms elektricitetsverk den 15 juni 1891.

Stat år 1908. Utgifter: 12,253,500 kr. Inkomster: 9,583,500 kr.

Aflöningar m. m. Direktör: 15,000 kr., däraf lön 10,500 kr., tjygr 4,500 kr. (Öfveringenjör: 15,000 kr., däraf lön 10,500 kr., tjygr 4,500 kr.) Sekreterare: arfvode 1,200 kr. Kam-

rerare: 5,500 kr., däraf lön 3,850 kr., tjygr 1,650 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Kassör: 5,000 kr., däraf lön 3,150 kr., tjygr 1,350 kr., missräkningspengar 500 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Korrespondent: 3,500 kr., däraf lön 2,450 kr., tjygr 1,050 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Förrådsförvaltare: 3,300 kr., däraf lön 2,310 kr., tjygr 990 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr.

Dessutom åtnjuta öfveringenjör bostad, värme och gas eller elektriskt ljus, förrådsförvaltare bostad, värme och gas.

Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk.

Torsgatan 22, C.; riks. 91 61; allm. 90 03; sessionstid: hvar tredje lördag i månaden.

Ordförande.

Östberg, J., kammarrättsråd, stadsfullm.

Ledamöter.

Backman, C. A., disponent.

Norström, C. G., civilingenjör, stadsfullm.

Elliot, M., grosshandlare.

Östberg, J., se ofvan.

Richert, J. G., professor, stadsfullm.

Suppleanter.

Norblad, J. A., fil. d.r. verkmästare, stadsfullm.

Wallin, K. G., professor.

Sekreterare.

Schönmeyr, C. L.

Direktör.

Dahländer, R.

Öfveringenjör.

(Till dess direktören tillträdt sin befattning.)

Ahlsell, A. L.; riks. 91 61; allm. 90 03; mot-tagnings-tid: 1—2.

Kamrerare.

Carlson, C. F.; riks. 91 62; allm. 90 02.

Kassör.

Roggen, H. A.; riks. 103 82; allm. 64 22.

Korrespondent.

Edberg, F. O.; riks. 91 61; allm. 90 03.

Förrådsförvaltare.

Pihlgren, O. V.; riks. 91 63; allm. 65 86.

Gasverken.*Adresser, tel. m. m. se nedan.*

Först år 1846 enades de olika församlingarnas husägare om lämpligheten af att göra gatubelysningen till en för hela Staden gemensam angelägenhet. Något formligt beslut därom fattades likväl icke förrän den 9 okt. 1850, då beslutanderätten hade öfvergått till sockenstämmanämnden. Den 18 dec. 1853 tändes gasen första gången i Stockholm. I januari året därpå var gasbelysningen införd i Klara, Jakobs och Storkyrkans församlingar. Belysningen hade Staden på vissa koncessionsvillkor tills vidare öfverlätit på ett gasbelysningsbolag. Det dröjde till hösten 1860, innan gasbelysningen utsträcktes till Stadens öfriga församlingar. Tio år därefter hade en utvidgning af gasverket blifvit en nödvändighet. Stockholms stad hade bland de nämnda koncessionsvillkoren förbehållit sig rätt att efter trettio års förlopp inlösa gasverket, och Stadsfullmäktige beslutade nu att begagna denna rätt. Vid koncessionstidens utgång den 1 juni 1884 öfvergick till följd häraf gasverket i Stadens ägo, och gastillverkningen började med sagda dag att drivas för Stadens räkning. Inlösningssumman för gaslysningsaktiebolagets verk med rörnät och inventarier utgjorde 3,003,333 kr. Genom utvidgningsarbeten, som i det närmaste voro färdiga hösten 1885, ökades det inlösta gasverket, Klaragasverket, till dubbla storleken. När tidpunkten för gasverkets ytterligare utvidgning var inne, beslöts att anlägga ett nytt gasverk. Plats för det nya gasverket erhöles i dåvarande Hjorthagen inom Kungl. Djurgården med strand vid Lilla Värtan, hvarjämte besittningsrätten till lägenheterna Mariedal och Ropsten förvärfvades för vinnande af ökad strandutrymme. Planen till det nya verket, Värtagasverket, uppgjordes med hänsyn till såväl Klaragasverkets framtida nedläggande som behovet af utvidgning under de närmaste 20 å 25 åren. Byggnadsarbetena togo sin början den 1 april 1890 och fortgingo oafbrutet till hösten 1893, då anläggningen började tagas i användning och för första gången tillförde staden gas. Verket har sedermera utvidgats med flere nybyggnader, bl. a. med en större administrationsbyggnad vid Torsgatan, som togs i bruk år 1906.

Stat år 1908. Utgifter: 6,325,500 kr. (däraf för utvidgning 307,000 kr.). Inkomster: 6,205,500 kr.

Klaragasverket.*Kontor Klarastrand (Mästersamuelsgatan 81, C.); allm. 90 04; expeditionstid: 9—5.*

Aflöningar m. m. Afdelningschef: 4,800 kr., däraf lön 3,360 kr., tjpr 1,440 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Ingenjörssassistent: 2,700 kr. Verkmästare: 2,800 kr., däraf lön 1,960 kr., tjpr 840 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Tre gasmästare: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjpr 900 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Kontorsskrifvare: 2,400 kr.

Dessutom åtnjuta afdelningschef och ingenjörssassistent bostad, bränsle och gas; verkmästare bostad och gas. Om bostad ej lämnas ingenjörssassistent och verkmästare, höjes lönen för den förre med 300 kr. och för den senare med 500 kr.

Afdelningschef.

Pettersson, I., allm. 90 04.

Ingenjörssassistent.

Telander, N., allm. 90 04.

Verkmästare.

Johansson, A. P.

Gasmästare.

Söderling, C. F.; Enggren, G.; Lindvall, J. V. A.

Kontorsskrifvare.

Eklund, O. T.

Dessutom 5 *arbetsförmän* samt *arbetare*. Arbetsstyrkan vid för Klaragasverket utgjorde för driften vid 1908 års början 120 man.

Värtagasverket.*Värtan; riks. 29 51; allm. 74 26; expeditionstid: 9—5.*

Aflöningar m. m. Afdelningschef: 4,800 kr., däraf lön 3,360 kr., tjpr 1,440 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Två ingenjörer för gastillverkningen: 3,300 kr., däraf lön 2,310 kr., tjpr 990 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. En extra ingenjör för gastillverkningen, arfvade 3,600 kr. Förrådsbokhållare: 2,300 kr., däraf lön 1,610 kr., tjpr 690 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Verkmästare: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjpr 900 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Tre gasmästare: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjpr 900 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Koksmästare: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjpr 900 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Två ritare: 2,400—3,000 kr. Tre kemister: 1,500—2,400 kr. Tre kontorsskrifvare: 1,500—2,400 kr. Underverkmästare: 2,520 kr.

Dessutom åtnjuta afdelningschef, två ingenjörer för gastillverknigen och förrådsbokhållare bostad, bränsle och gas, verkställare bostad och gas. Om bostad ej lämnas förrådsbokhållare och verkställare, höjes lönen för den förre med 400 kr. och för den senare med 500 kr.

Afdelningschef.

Knös, A. E.; riks. 29 51; allm. 74 26.

Ingenjörer för gastillverknigen.

Edlund, K. S.; Hultman, G. H.; Strömdahl, H. F. (extra).

Förrådsbokhållare.

Nyström, J. D.; riks. 91 82; allm. 90 73.

Verkmästare.

Stenberg, C. L.

Gasmästare.

Johansson, J.; Cronwall, J.; Larsson, J. W.

Koksmästare.

Hamberg, S. J.

Ritare.

Dahlqvist, J. A.; Westerlund, J. H.

Kemister.

Lidberg, K. S.; Thäberg, N. T.; Ericson, E. H.

Kontorsskrifvare.

Gihl, C. I. E. (för koks försäljningen; riks. 91 82; allm. 90 73); Eklöf, E. A.; Hedman, G. R.

Dessutom en *underverkmästare* samt *arbetare*. Antalet arbetare för Värtagasverket utgjorde för driften vid 1908 års början 366 man.

Distributionen.

Torsgatan 22, C.; riks. 46 38; allm. 73 52; expeditionstid: 9—5.

Aflöningar m. m. Afdelningschef: 4,500 kr., däraf lön 3,150 kr., tjygr 1,350 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr. Ingenjör: 3,300 kr., däraf lön 2,310 kr., tjygr 990 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr. Ingenjörssassistent: 2,700 kr., däraf lön 1,890 kr., tjygr 810 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Extra ingenjörssassistent: arfvode 3,000 kr. Två verkställare: 2,800 kr., däraf lön 1,960 kr., tjygr 840 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Två ritare: 2,100—2,400 kr. Två andre verkställare: 2,160—2,400 kr. Två kontorsskrifvare: 1,800—2,100 kr.

Dessutom åtnjuta afdelningschef, ingenjör, ingenjörssassistent, verkställare och andre verkställare bostad, värme och gas. Om bostad ej lämnas verkställare, höjes lönen med 500 kr.

Afdelningschef.

Erikson, C. Th.; riks. 46 38; allm. 73 52.

Ingenjör.

Lewin, R.

Ingenjörssassistent.

Morén, K. E.; Hybinette, N. F. (extra).

Verkmästare.

Sundell, A.; Karlsson, K. L.

Andre verkställare.

Fagerberg, C. G. G.; Johansson, A. G.

Ritare.

Stenberg, N. G.; Hydén, T. G. O.

Kontorsskrifvare.

Haglund, J. B.; Anderson, K. H.

Dessutom *förmän* samt *arbetare*. Arbetsstyrkan för distributionen utgjorde vid 1908 års början 94 man.

Förvaltningsafdelningen.

Torsgatan 22, C.; riks. 34 93; allm. 79 86; expeditionstid: 9—5; kassan 9—3.

Aflöningar m. m. Inspektör för mätare afläsningen: 3,500 kr., däraf lön 2,450 kr., tjygr 1,050 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr. Bokhållare: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjygr 900 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr. Två förste kontorsskrifvare: 3,500 kr., däraf lön 2,450 kr., tjygr 1,050 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr. En kontorsskrifvare för försäljningen: 3,000 kr., däraf lön 1,960 kr., tjygr 840 kr. och misräkningspengar 200 kr., dessutom 2 ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Tre kontorsskrifvare: 2,900 kr., däraf lön 2,030 kr., tjygr 870 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Fem kontorsskrifvare: 2,500 kr., däraf lön 1,750 kr., tjygr 750 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Fyra kontorsskrifvare: 2,100 kr., däraf lön 1,470 kr., tjygr 630 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Två kontorsskrifvare: 1,800 kr., däraf lön 1,260 kr., tjygr 540 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Två kontorsskrifvare: 1,800 kr. Två kontorsskrifvare: 1,500 kr. Sju extra kontorsskrifvare: 900—2,100 kr. Förrådsskrifvare: 2,500 kr., däraf lön 1,750 kr., tjygr 750 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Biträdande förrådsskrifvare: 2,100 kr. Vaktmästare: lön 1,400 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 200 kr., samt bostad, ved och gas. Expeditionsvakt: 600 kr. Läkare: arfvode 2,400 kr.

Inspektör för mätareaflysningen.

Molin, J., riks. 34 93; allm. 79 86.

Bokhållare.

Winge, F. G. E.; riks. 91 62; allm. 90 02.

Förste kontorsskrifvare.

Lindström, C. F. (å Räkningkontoret); riks. 91 64; allm. 79 98; Säriling, A. A. A. (å expeditionen); riks. 34 93; allm. 79 86.

Kontorsskrifvare.

Nescher, D. E.; Larsson, J. E.; Keyser, F. R.; Andersson, A. G. (vid kassan); Schalin, A. W.; Hagberg, J. T. F.; Ljungström, G. I. N.; Eckerström, L. A.; Pettersson, G. E.; Mathson, E. C. A. F.; Fischier, J. E. B.; Tegnér, U. W.; Ekström, G. W.; Rossing, C. A. E.; Broman, I. R.; Fröding, V. C. H.; Moberg, K. G.; Nylén, A. E.; Ericsson, N. J. W.; e. kontorsskrifvare: Larsson, C. J.; Widfond, S. A.; Carell, S. T.; Johanson, T.; Lindström, V. R. A.; Nilsson, B. W.

Förrådsskrifvare.

Södersten, K. O. S.; Danielson, J. A. (bitr.).

Vaktmästare.

Johansson, F. A. O.

Dessutom trettiöfva mätareaflysare, tjugufva inkasserare samt en expeditionsvakt.

Elektricitetsverken.

Adresser, tel. m. m. se nedan.

På grund af motion, väckt 1887 inom Stadsfullmäktige, inkom Gasverksstyrelsen i oktober 1889 med förslag till anläggning af ett elektricitetsverk för större delen af Norrmalm, afsedt till en början för endast 10,000 lampor, men för en framtida utvidgning till 30,000 lampor. Kostnadsförslaget slutade på 1,500,000 kr. Detta förslag antogs af Stadsfullmäktige den 13 dec. 1889. Sedan tomten n:r 6 i kvarteret Hästen med adress n:r 38 Regeringsgatan blifvit inköpt för 360,000 kr., antogo Stadsfullmäktige i dec. 1890 ett förslag, som afsåg stationens utförande för 5,000 samtidigt brinnande lampor och ett ledningsnät för 10,000 lampor. Kostnaden för detta förslag beräknades till 1,604,000 kr. Den 1 sept. 1892 öppnades Brunkebergverket officiellt, och då voro 1,024 glödlampor inkopplade. Stationen har sedermera i mån af behof väsentligt utvidgats.

I juni 1900 biföllo Stadsfullmäktige Gasverksstyrelsens hemställan att, på det att hela staden måtte kunna förses med elektrisk ström för lyse och kraft, låta utföra ett ångkraftverk i Hjorthagen — den blifvande elektriska hufvud-

stationen vid Värtan — med därtill hörande understationer och ledningsnät mot en approximativt beräknad kostnad af 8,039,000 kr. Följande år inköptes norra delen af kvarteret Apotekaren mellan Döbelns-, Kungstens- och Tulegatorna för uppförande af den s. k. Tulestationen.

Det nya elektricitetsverket vid Värtan med dess understationer i staden blef i det närmaste fullbordadt till sin första utbyggnad under år 1903 och började sin verksamhet den 30 sept. samma år, då ström för första gången utsläpptes från Tulestationen. Kronobergsstationen började sin verksamhet den 14 okt. (s. å.) och Katarinastationen den 3 nov. (s. å.). Till Brunkebergverket levererades ström från Värtaverket första gången den 28 nov. (s. å.). Djurgårdsstationen färdigbyggdes 1906.

Under år 1905 inköptes två vattenfall, Tamms- och Kvarnsforsarna i Dalälven för ca 1,150,000 kr. för en blifvande kraftstation benämnd Untraverket.

Stat år 1908. Utgifter: 5,928,000 kr. (däraf 2,735,000 kr. till utvidgningen). Inkomster: 3,378,000 kr.

Elektricitetsverkets hufvudkontor.

Tulegatan 13, Va.; riks. 16 19; allm. 9 80; expeditionstid: 9—5.

Aflöningar m. m. Chef: 8,300 kr. Tre ingenjörer: 3,300—5,300 kr. Tre verk-
mästare: 2,900—4,000 kr. Mätareinspek-
tör: 4,000 kr. Bokhållare: 4,500 kr. Nio
kontorsskrifvare: 1,200—2,100 kr. Kart-
ritare: 3,000 kr.

Dessutom åttjufva chef och ingenjör för driften bostad, värme och elektriskt ljus, en ingenjör å rikskontoret, verk-
mästare för driften och verk-
mästare för verkstäderna bostad, bränsle och lyse.

Chef.

Decker, A.; riks. 85 54; allm. 98 55.

Ingenjörer.

Richson, E. H. (för driften); Widström, A. D. (å ritkontoret); Andreason, E. M. (å ritkontoret); riks. 85 54; allm. 98 55.

Verkmästare.

Dahl, A. M. (förste elektroverkmästare för driften); Andersson, A. L. (för verkstäderna); Naveling, A. A. L. (för akkumulatorerna).

Mätareinspektör.

Kihlström, O.; riks. 16 19; allm. 9 80.

Bokhållare.

Ahlström, J. G.; riks. 16 19; allm. 9 80.

Kontorsskrifvare.

Österman, G. H.; Ström, N. D.; Carlsson, A. T.;
Lindqvist, C. E. O.; Bergwall, C. T.; Ericsson,
G. E.; Gustafsson, K. G. A.; Ljungborg, O. E.;
Sörling, P. G. O.

Kartritäre.

Södersten, Th. C. Hj.

Dessutom nio *aflösare* samt sex *inkas-
serare*.

Brunkebergsverket.

Regeringsgatan 38, C.; allm. 207 18.

Aflöningar m. m. Öfvermaskinist:
3,600 kr. Öfvermaskinistassistent: 2,900
kr. Två elektroverkmästare: 2,900—
3,400 kr.

Dessutom åtnjuta öfvermaskinist och en
elektroverkmästare bostad, bränsle och lyse.

Öfvermaskinist.

Gummesson, O.

Öfvermaskinistassistent.

Bengtson, C. O. N.

Elektroverkmästare.

Nilsson, C. E.; Ohrling, A. W.

Värtaverket.

*Värtan; riks. 74 24; allm. 51 84;
expeditionstid: 9—5.*

Aflöningar m. m. Två ingenjörer:
4,300—4,800 kr. Öfvermaskinist: 3,000 kr.
Öfvermaskinistassistent: 2,900 kr. Kon-
torsskrifvare: 2,100 kr.

Dessutom åtnjuta ingenjörer och öfvermaskinist
bostad, elektriskt ljus och värme.

Ingenjörer.

Lindblad, B. E. (maskiningenjör); Holmberg, K.
R. (elektroingenjör).

Öfvermaskinist.

Mattson, F. L. L.

Öfvermaskinistassistent.

Helin, J. A.

Kontorsskrifvare.

Ericsson, K. E. M.

Tulestationen.

Tulegatan 9 & 11, Va.; allm. 197 57.

Aflöningar m. m. Två förste reglerings-
vakter: 2,160—2,280 kr.

Förste regleringsvakter.

Wretling, J. A.; Lindberg, C. A.

Kronobergsstationen.

Kungsholmsgatan 29, K.; allm. 167 06.

Aflöningar m. m. Förste reglerings-
vakt: 1,860 kr. samt bostad, elektriskt ljus och
värme.

Förste regleringsvakt.

Hammarlund, C. A.

Katarinastationen.

Kapellgränd, Sö.; allm. 137 76.

Aflöningar m. m. Förste reglerings-
vakt: 2,340 kr.

Förste regleringsvakt.

Eriksson, K. E.

Djurgårdsstationen.

Djurgården; allm. 48 23.

Aflöningar m. m. Förste reglerings-
vakt: 1,860 kr. samt bostad, elektriskt ljus och
värme.

Förste regleringsvakt.

Björkman, G. D.

Distributionen.

*Tulegatan 13, Va.; riks. 85 53; allm. 77 12;
expeditionstid: 9—5.*

Aflöningar m. m. Förste ingenjör:
5,300 kr. Tre ingenjörer: 3,000—3,800 kr.
Två verkmästare: 2,900—3,100 kr. Tre
kontorsskrifvare: 1,200—2,800 kr. Läkare:
arfvode 1,200 kr.

Dessutom åtnjuta förste ingenjör, en ingenjör
och förste verkmästare bostad, värme och elek-
triskt ljus, ingenjör för installationen bostad och
elektriskt ljus.

Förste ingenjör.

Wallér, C. H.; mottagningstid: 9—2; riks. 85 53;
allm. 77 12.

Ingenjörer.

Klingberg, K. Hj.; Dalén, G. E. A.; Ringström
R. G. (för installationen; riks. 95 53; allm.
77 44).

Verkmästare.

Sundin, A. G. (förste, för ledningsnätet); Anders-
son, S. G. (andre, för ledningsnätet).

Kontorsskrifvare.

Gyller, H. F. Carlsson; Sundstrand, G. D.; Östervall, C. J.; Ullman, P. R.

Läkare.

Svensson, F. L.

Den sammanlagda arbetsstyrkan för driften utgjorde vid 1908 års början 267 man.

Nybyggnadsafdelningen.

Tulegatan 13, Va; riks. 98 26; allm. 93 84; expeditionstid 9—5.

Aflöningar m. m. Ingenjörer: 2,700—4,800 kr. Arkitekt: 3,600 kr. Maskinritare: 2,100 kr. Ritare: 1,800 kr.

Ingenjörer.

Lundeberg, F. O.; Bucht, P. H.; Sundstrand, C. K.; Hellstedt, C. E. L.; Gudmundsson, B. G.

Arkitekt.

de Frumerie, G.

Maskinritare.

Rosengren, E. E.

Ritare.

Anstrin, J. A.

Dessutom 100 arbetare vid 1908 års början.

Belysning af gator och allmänna platser.

(Jfr under Drätselnämnden, sid. 48.)

Gas- och elektricitetsverket ombesörjer belysningen af gator och allmänna platser. Belysningen sker dels med gas, dels med elektricitet och dels med olja.

Lykttändarepersonalen ombesörjer gas- och oljebelysningen; den elektriska belysningen skötes af Elektricitetsverkets montörer (släckningen verkställs dock af Gasverkets lykttändare). Staden är indelad i sex lykttändaredistrikt, hvart och ett med sin förman och 21 å 31 lykttändare (se nedan).

Gatulyktorna i Stockholm äro släckta från den 1 juni t. o. m. den 14 juli. Längsta lystiden är i december, då lyktorna tändas 3,45 e. m. och släckas (senare hälften af månaden) kl. 8,00 f. m.

Stat år 1908. Gasbelysningen. Utgifter (förutom gasförbrukning, ränta och amortering): 275,200 kr.; inkomster (af Drätsel-nämnden): 651,200 kr. Oljebelysningen. Utgifter (jfr ofvan): 36,000 kr.; inkomster (jfr ofvan): 42,000 kr. Elektricitetsbelysningen. Utgifter (jfr ofvan): 12,000 kr.; inkomster (jfr ofvan): 38,000 kr.

Lykttändaredistriktet.

1. distriktet.

Kontor: Luntmakaregatan 32 B, C.

Personal: 1 förman och 31 lykttändare.

2. distriktet.

Kontor: Skepparegatan 34, Ö.

Personal: 1 förman och 30 lykttändare.

3. distriktet.

Kontor: Hjärnegatan 1, K.

Personal: 1 förman och 30 lykttändare.

4. distriktet.

Kontor: Trängsund 4, St.

Personal: 1 förman och 30 lykttändare.

5. distriktet.

Kontor: Högbergsgatan 21 B, Sö.

Personal: 1 förman och 21 lykttändare.

6. distriktet.

Kontor: Hornsgatan 92, Sö.

Personal: 1 förman och 21 lykttändare.

Inalles sålunda 6 förmän och 163 lykttändare; dessutom äro anställda 5 syfonpumpare.

Gaslednings- och elektricitetsentreprenörer.

För utförande och reparation af gas- och elektricitetsledningar har Gasverkstyrelsen till entreprenörer antagit vissa personer och firmor, och äger icke någon annan att med dylika ledningar, afsedda för begagnande af gas eller elektricitet från Stadens verk, sig befatta.

Gasledningsentreprenörerna äro för närvarande till antalet 21 och elektricitetsentreprenörerna 10. För namn och adresser m. m. hänvisas till nedanstående förteckning (firmainnehafvarna äro ej såsom sådana upptagna i Kommunalkalenderns personalafdelning).

Gasledningsentreprenörer.

AB. Clausens Gas- och Vattenledningsaffär; Tunnelgatan 16, C.; riks. 25 98; allm. 72 88.

AB. Faxén & C:o; Brunnsgatan 6 & 8, C.; riks. 71 91; allm. 71 91.

AB. Installatör; Norrlandsgatan 9, C.; riks. 31 20; allm. 62 88.

AB. Karstorps Gas- och Vattenledningsaffär; G:la Kungsholmsbrogatan 29, C.; riks. 49 04; allm. 44 47.

AB. Sten Ericsons Gas- och Vattenledningsaffär; Strandvägen 9, Ö.; riks. 61 00; allm. 5 99.

Berggren, E. E.; Sibyllegatan 20, *Ö.*; riks. 20 74; allm. 42 20.
Beskow & C:o; Högbergsgatan 30, *Sö.*; riks. 20 25; allm. 37 77.
Billmans Fabriks- och Handels AB.; Nybrogatan 15 B, *Ö.*; riks. 48 11; allm. 44 80.
Carlssons, C. A. söner; Hornsgatan 35, *Sö.*; riks. 7 26; allm. 34 96.
Fahnehjelm & C:o; Klarabergsgatan 42, *C.*; riks. 2 38; allm. 25.
Högberg & Lindqvist; Oxtorgsgatan 7, *C.*; riks. 26 81; allm. 78 21.
Ljungberg & C:o; Skärgårdsgatan 9, *St.*; riks. 2 62; allm. 27 19.
Lundholm, J. M.; Torkelknutssonsgatan 16 A, *Sö.*; riks. 30 98; allm. 30 98.
Naumburg & C:o; Norrlandsgatan 24, *C.*; riks. 11 75; allm. 46 68.
Rundquist & C:o; Regeringsgatan 39, *C.*; riks. 3 03; allm. 46 09.
Sjögren, P. A.; Mästersamuelsgatan 16, *C.*; riks. 5 26; allm. 85 49.
Sjögren & C:o; Mästersamuelsgatan 34, *C.*; riks. 29 33; allm. 73 44.
Sylvan, Herman; Dalagatan 2, *C.*; riks. 33 91; allm. 95 26.
Sällström, E.; G:la Kungsholmsbrogatan 54, *C.*; riks. 65 89; allm. 61 75.
Undin & Gustafsson; Mästersamuelsgatan 27, *C.*; riks. 26 76; allm. 42 18.

Wideberg, S.; Bryggaregatan 12, *C.*; riks. 50 46; allm. 74 06.

Elektricitetsentreprenörer.

Elektriska AB. A. E. G.; Stora Vattugatan 9, *C.*; riks. 13 90, 98 96, 40 45; allm. 88 49, 88 09.
Allmänna Svenska Elektriska AB.; Malmtorgsgatan 5, *C.*; riks. 73 25, 3 25, 40 25; allm. »Allm. svenska».
Elektriska Bolaget, Mehrens, Wettermark o. Pojjes, Regeringsgatan 31, *C.*; riks. 85 69; allm. 56 51.
Förenade Elektriska AB.; Birgerjarlsgatan 15, *C.*; riks. »Förenade elektriska»; allm. 54 55, 40 56, 88 68.
Aug. Heilborns Elektricitetsbyrå; Drottninggatan 55, *C.*; riks. 17; allm. 58 00.
Lalander & Friberg; Västmannagatan 4, *C.*; riks. 105 36; allm. 46 24.
Luth & Roséns Elektriska AB:s filial; Vasagatan 12, *C.*; riks. 52 28, 45 50; allm. 83 62, 1 08.
Löfqvist, Hjalmar; Birgerjarlsgatan 21, *C.*; riks. 5 03; allm. 76 10, 63 57.
Elektriska AB. Siemens-Schuckert; Västra Trädgårdsgatan 7, *C.*; riks. 13 17; allm. 50 90.
Graham Brothers; Norr Mälarstrand 34, *K.*; riks. 3 33; allm. 87 28, 91 02.

Kyrkogårdsnämnden i Stockholm och i samband därmed stående institutioner.

Kyrkogårdsnämnden.

Storkyrkobrinken 16, St.; riks. 50 33; allm. 28 66; sessionsdag: andra fredagen i hvarje månad.

Kyrkogårdsnämnden vårdar och förvaltar de Stockholms kommun tillhöriga kyrkogårdar och allt hvad därtill hörer, äfvensom de grafkapell, som i närheten af järnbanorna af kommunen uppföras. För närvarande äro kommunens kyrkogårdar (begravningsplatser) tvänne, nämligen Norra och Södra begravningsplatserna. Kyrkogårdsnämnden utgöres af fyra af Stadsfullmäktige samt fyra genom kyrkostämmorna i de territoriella församlingarna för två år i sänder valda ledamöter. För ledamöterna utses jämväl suppleanter, nämligen fyra af Stadsfullmäktige och fyra genom kyrkostämmorna. Hvar och en af de territoriella församlingarna väljer å kyrkostämman två församlingens medlemmar att utse Nämndens ledamöter och suppleanter. Dessa sålunda valda personer sammanträda på öfverståthållarens kallelse och utse fyra ledamöter i Nämnden och lika många suppleanter. Nämnden utser själf sin ordförande för två år i sänder. Vice ordförande utses i förekommande fall för hvarje särskildt tillfälle. När öfverståthållaren är tillstädes, föres ordet af honom. På Nämndens förslag bestämma Stadsfullmäktige, hvilka tjänstebiträden Nämnden skall hafva till sitt förfogande. Plan för ordnande af kyrkogård eller del däraf pröfvas af Stadsfullmäktige. De pris och öfriga villkor, som skola ligga till grund för upplåtelse af grafställen åt enskilde, skola jämväl af Stadsfullmäktige bestämmas. Nämndens förvaltning och räkenskaper granskas för hvarje år af fyra revisorer, af hvilka Stadsfullmäktige äga att utse två; de öfriga två utses af personer, som af de territoriella församlingarna väljas. Stadsfullmäktige bestämma öfver ansvarsfrihet.

Förordningar. K. förordningen om kyrkogårdsnämnd i Stockholm den 29 april 1886; K. instruktionen för Kyrkogårdsnämnden i Stockholm den 29 april 1886; K. brefvet den 27 aug. 1886 (ang. Norra kyrkogårdens läggande under Nämndens vård och förvaltning).

Stat år 1908. Utgifter: 289,400 kr. inkomster: 289,400 kr.

Aflöning. Sekreterare: arfvode 1,000 kr.

Kyrkogårdsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Andersson, A. N., byggmästare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Öfriga ledamöter.

Piehl, C. G., direktör, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Wirgin, G., bostadsinspektör (vald af Stadsfullm.).
Lagerström, G. O., kyrkoherde (vald af församlingarnas elektorer).

Pihl, A. G., trädgårdsdirektör (vald af församlingarnas elektorer).

Dahl, F. G. A., f. d. förste intendent, professor (vald af församlingarnas elektorer).

Norström, E. G., f. d. kanslisekreterare (vald af församlingarnas elektorer).

Lundström, K. B., grosshandlare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Suppleanter.

Carlson, G., kansliråd (vald af Stadsfullm.).

Wickman, G., arkitekt, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Medin, A., f. d. stadsträdgårdsmästare (vald af Stadsfullm.).

Ceder, A., mekanisk arbetare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Eklund, K. A., kyrkoherde (vald af församlingarnas elektorer).

Hernlund, C. H., rektor, stadsfullm. (vald af församlingarnas elektorer).

Clausen, C., ingenjör (vald af församlingarnas elektorer).

Ericsson, A. V., distriktsläkare (vald af församlingarnas elektorer).

Sekreterare.

Stuart, G. A.

Kyrkogårdsnämndens byrå och expedition.

Storkyrkobrinken 16, St.; riks. 50 33; allm. 28 66; expeditionstid: 10—2 samt (15 mars—31 maj) 6—8 e. m.

Stat år 1908. Utgifter: 19,040 kr.

Aflöningar m. m. Föreståndare, tillika syssloman och redogörare: 4,800 kr., däraf lön 2,800 kr., tjpgr 1,200 kr., samt godtgörelse för minskad inkomst 800 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr. Kontrollant och kontorsskrifvare: 2,400 kr., däraf lön 1,680 kr., tjpgr 720 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Trädgårdsmästare: 2,400 kr., däraf lön 1,680 kr., tjpgr 720 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 300 kr. Vaktmästare: arfvode 600 kr.

Dessutom åtnjuta föreståndare bostad, trädgårdsmästare bostad och ved.

Föreståndare.

Holmberg, G. A.

Kontrollant och kontorsskrifvare.

Schönmeyr, F.

Trädgårdsmästare.

Wahlberg, J. A., allm. 5 89.

Vaktmästare.

Zöll, K. L.

Stockholms stads norra begravningsplats.

Allm. 5 88.

Aflöningar m. m. Syssloman och redogörare, se ofvan. Läkare: arfvode 300 kr. Grindvakt: lön 800 kr., dessutom ett ålderstillägg å 100 kr. samt bostad. Polisbevakning: 2,390 kr.

Syssloman och redogörare.

Holmberg, G. A., allm. 5 88, träffas 3—6 (april—sept.), 2—5 (okt.—mars), se ofvan.

Läkare.

Hellström, T. G.

Grindvakt.

Pettersson, C. G.

Förste trädgårdsförman.

Ekman, O. N. W.

Trädgårdsförman.

Joelson, J. G.

Grafskötarförman.

Sandberg, C. A.; Cederholm, P.; Ahlin, C.

Orangör.

Pettersson, A. A.

Dödgräfvärförman.

Carlsson, A. E.

Dessutom arbetare (vint. 38, somm. 95) och arbeterskor (vint. 3, somm. 147); samt 19 dödgräfvare.

Stockholms stads södra begravningsplats.

Allm.: Skanstull 14.

Aflöningar m. m. Syssloman och redogörare, se ofvan. Läkare: arfvode 150 kr. Grindvakt: 42 öre pr timma samt bostad.

Syssloman och redogörare.

Holmberg, G. A., se ofvan.

Läkare.

Klingberg, A. F.

Grindvakt.

Öberg, C. G.

Arbetsförman.

Almroth, P. F.

Dessutom arbetare (vint. 3, somm. 8) och arbeterskor (vint. inga, somm. c:a 20); 4 dödgräfvare.

Stockholms stads folkskoleöfverstyrelse (och Barnavårdsnämnd)

jämte i samband därmed stående institutioner.

Folkskoleöfverstyrelsen.

Fredsgatan 9, C.; riks. 2930; allm. 926; sessionstider obestämda; för öfrigt se nedan.

Ända till och med år 1861 skötte hvar och en af hufvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende af de öfriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt. Den 27 september 1861 erhöi emellertid Stockholms stad en särskild stadga angående folkundervisningen. Enligt denna stadga skulle folkskoleväsendet i det stora hela utgöras af detta samhälles gemensamma angelägenhet, hvars förvaltning handhades dels af en för samtliga folkskolor tillsatt Öfverstyrelse, dels af de territoriella församlingarnas skolråd. Centralisationen har med bibehållande af detta förvaltningsätt blifvit än fullständigare genomförd f. o. m. 1904 genom lagarna angående äudrad lydelse af några §§ i förordningen om kyrkostämman, kyrko- och skolråd i Stockholm och angående folkskoleväsendet därstädes den 15 maj 1903. Kostnaderna beslutas och utgöras numera på sätt som om kommunalutskylder är stadgadt; dock blef från de samtidigt lämnade bestämmelserna om öfvertagandet å angifna villkor af församlingarnas lokaler för folkskolan undantagen församling, som ej ville ingå på dessa villkor. Undantagsrätten har endast tagits i anspråk af Klara församling.

Folkskoleöfverstyrelsens ledamöter väljas af skolråden, Stockholms stads konsistorium och Stadsfullmäktige sålunda, att hvarje skolråd, äfvensom konsistorium väljer en ledamot, samt Stadsfullmäktige bland stadens vid fullmäktigaval röstberättigade inbyggare (alltså äfven kvinnor) välja lika många ledamöter som hela antalet af de utaf skolråden valde. Ledamot i Öfverstyrelsen väljes för en tid af två år och kan återväljas. Öfverstyrelsen utser inom sig för hvarje kalenderår ordförande och vice ordförande. Enligt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse af d. 15 dec. 1905 äger folkskolelärarekåren i Stockholm att utse en representant att närvara vid öfverstyrelsens sammanträden med rättighet att deltaga i öfverläggningarna, men ej i besluten och att få till protokollet antecknad afvikande mening. Lärarekårens representant får dock ej deltaga i behandlingen af frågor rörande lärares skiljande från tjänsten eller extra lärares antagande och afskedande.

För ärendenas förberedande behandling uppdelar sig Folkskoleöfverstyrelsen i början af

hvarje år på tre utskott och en delegation nämligen: pedagogiska utskottet, som har att bereda ärenden af pedagogisk art, frågor om tjänstledigheter och förordnanden för lärare och lärarinnor, ekonomiskt utskottet, som har att utarbete förslag till stat, handlägga löne- och pensionsärenden samt andra frågor af ekonomisk art (dock ej byggnadsfrågor), byggnadsutskottet för byggnadsfrågor samt delegerade för barnavård. Dessutom utser Folkskoleöfverstyrelsen kassaförvaltare, ombud att närvara vid lärarprof och biblioteksnämnd.

I hvarje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Församlingens kyrkoherde är ordförande i skolrådet. Ledamöter i skolrådet väljas till lämpligt antal, dock icke understigande fem, af församlingen å kyrkostämman för två år i sänder. Äfven kvinna är valbar. Skolrådet väljer inom sig för hvarje år en vice ordförande.

Församlings skolråd har till uppgift att genom framställningar till Öfverstyrelsen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskildt inom församlingen. Skolrådet afgifver förslag vid tillsättande af ord. lärarebefattningar och utfärdar äfven, efter vederbörande öfverlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare.

Författningar m. m. K. förordningen om kyrkostämman, samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 nov. 1863 (med ändringar). K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm den 8 nov. 1901. Lag angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903. K. Instruktionen för öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor den 15 maj 1903. Lag den 7 juli 1905 (kvinnor valbara).

Stat år 1908. Utgifter: 4,981,290:40 kr.; inkomster: 782,926:86 kr. (däraf statsbidrag 671,500 kr.)

Folkskoleöfverstyrelsens ledamöter.

Ordförande.

Hammarlund, E., direktör, stadsfullm. (såsom led. vald af Stadsfullm.); träffas å Folkskoleöfverstyrelsens lokal i regel måndag och torsdag 3—3,30.

Vice ordförande.

Lagerholm, O. W., fil. lic., fabriksidkare, stadsfullm. (såsom led. vald af Stadsfullm.).

Öfriga ledamöter.

Berg, F., fil. dr., folkskolelärare, förutvar. statsråd (vald af Stadsfullm.).

Bergström, A. W., arkitekt, förste byggmästare (vald af Katarina förs:s skolråd).
Marcus, J. A. A., intendent (vald af Stadsfullm.).
Nyström, C. L. H., med. och fil. d:r (vald af Klara förs:s skolråd).
Lagerstedt, N. G. W., läroverksråd (vald af Hedvig Eleonora förs:s skolråd).
Kiellman-Göranson, A. O. I., komminister (vald af Storkyrkoförs:s skolråd).
Ewerlöf, J. F., fil. d:r, f. d. öfverlärare (vald af Kungsholms förs:s skolråd).
Nilson, S. J., komminister (vald af Maria förs:s skolråd).
Laurentz, W., grosshandlare, stadsfullm. (vald af Jakobs och Johannes förs:s skolråd).
Jonsson, J. A., tf. öfverlärare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).
Heurlin, C. H., vice konsul, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).
Kjellberg, K. E. O., med. d:r, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).
Boije af Gennäs, S. J. A., rektor, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).
Sidner, Hedvig Ch. M., seminarieadjunkt (vald af Stadsfullm.).
Aurivillius, P. O. Ch., professor (vald af Stadsfullm.).
Planck, E. G., rektor (vald af Engelbrekts förs:s skolråd).
Sällström, G. F. W., ingenjör (vald af Gustaf Wasa förs:s skolråd).
Bergqvist, B. J:son, läroverksråd (vald af Mattei förs:s skolråd).
Carlsson, Sture, öfverläkare (vald af Adolf Fredriks förs:s skolråd).
Hellner, J., f. d. justitieråd, (vald af Stadsfullm.).
Boalt, C. A. B., krigsråd (vald af Oscars förs:s skolråd).
Johansson, N. J. A., byggmästare (vald af Stadsfullm.).
Fries, S. A., kyrkoherde, stadsfullm. (vald af Konsistorium).
Albihn, K. J. A., ingenjör (vald af Johannes förs:s skolråd).
Nilsson, Fr., bibliotekarie, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Lärarekårens representant.

Johansson, Ida Josefina.

Suppleant.

Broström, K. O.

Folkskoleöfverstyrelsens utskott.

Pedagogiska utskottet.

Ordförande.

Berg, F.

Öfriga ledamöter.

Lagerstedt, N. G. W., Kiellman-Göranson, A. O. I., Jonsson, J. A., Kjellberg, K. E. O., Sidner, Hedvig Ch. M.; Planck, E. G.

Ekonomiutskottet.

Ordförande.

Hammarlund, E.

Öfriga ledamöter.

Marcus, J. A. A.; Heurlin, C. H.; Boije af Gennäs, S. J. A.; Aurivillius, P. O. Ch.; Boalt, C. A. B.

Byggnadsutskottet.

Ordförande.

Laurentz, W.

Öfriga ledamöter.

Bergqvist, B. J:son; Bergström, A. W.; Johansson, N. J. A.; Albihn, K. J. A.; Sällström, G. F. W.

Delegerade för barnavården.

Ordförande.

Lagerholm, O. W.

Öfriga ledamöter.

Nyström, C. L. H.; Ewerlöf, J. F.; Nilson, S. J.; Carlsson, Sture; Hellner, J.; Fries, S. A.; Nilsson, Fr.

Kassadirektörer.

Bergström, A. W.; Marcus, J. A. A.

Suppleanter.

Laurentz, W.; Heurlin, C. H.

Ombud att närvara vid lärareprof.

Ewerlöf, J. F.; Nilsson, S. J.

Suppleanter.

Jonsson, A.; Fries, S. A.

Biblioteksnämnd

(som utöfvar centrala ledningen af såväl lärarensom lärjungebiblioteken och beslutar angående inköp af böcker och inventarier för biblioteken).

Berg, F.; Aurivillius, P. O. Ch.; von Schéele, F.; Lindén, A.; Andersson, Hanna.

Folkskoleöfverstyrelsens expedition.

Fredsgatan 9, C; riks. 29 50; allm. 9 26; expeditionstid: 10—3.

Stat år 1908. Utgifter: 54,200 kr.

Aflönningar m. m. Kamrerare: 5,500 kr., däraf lön 3,850 kr., tjygr 1,650 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Sekreterare: lön 2,500 kr., dessutom ett personligt ålderstillägg å 500 kr. Kassör: 2,500 kr., däraf lön 1,750 kr., tjygr 750 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Amanuens: arfvode 2,000 kr. Byggnadsinspektör: arfvode 3,000 kr. Värmeledningsinspektören: arfvode 600 kr. Sta-

tistiska utredningar: 2,000 kr. Extra biträden: 1,500 kr. Vaktmästare: lön 1,000 kr., dessutom två ålderstillägg, hvarterda å 100 kr. Biträdande vaktmästare: arfvode 600 kr.

Kamrerare,

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Ljungman, C. J. D.; riks. 29 30; allm. 89 92; träffas helgfria dagar 10—11 och 2—3.

Sekreterare.

Blixén, C. O.; riks. 22 78; träffas måndag, tisdag, torsdag och fredag 2—3.

Kassör.

Brunius, Augusta Ch.; allm. 9 26; träffas alla helgfria dagar 10—3; kassan hålles öppen tisdagar och fredagar 12—2.

Amanuensis.

Wibelius, O. G. S.

Byggnadsinspektör.

Ehrngren, O.; Maria 2 54; träffas 10—11 (i bystaden Adolf Fredriks torg 1 B).

Värmeledningsinspektör.

Dahlgren, W.; riks. 12 84; allm. 61 50 (kontoret, Strömsborg).

Statistiska biträden.

Steenberg, C. J. E.; **Andersson, Agnes Ch.**

Vaktmästare.

Vakant.

Biträdande vaktmästare.

Karlsson, J. G.

Dessutom *extra biträden.*

Folkskoleinspektionen.

Fredsgatan 9, C; riks. 22 78; allm. 198 86; expeditionstider: se nedan, förste och andre folkskoleinspektören.

Vid öfvervakandet af folkskolornas verksamhet biträdes Öfverstyrelsen af vissa tjänstemän.

Förste folkskoleinspektören utförvar närmast under Öfverstyrelsen den pedagogiska ledningen af och uppsikten öfver Stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid Öfverstyrelsens samt Pedagogiska utskottets och Barnavårdsnämndens sammanträden och äger att deltaga i öfverläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan af förste folkskoleinspektören finnes äfven en andre folkskoleinspektör, som skall närvara vid Öfverstyrelsens samt Ekonomikutskottets sammanträden med uppgift att förbereda företrädesvis frågor af ekonomisk och administrativ natur. Gymnastikinstruktören åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lära-

rinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag inför lärarepersonalen och undervisningskurser beförda de gymnastiska öfningarnas ändamålsenliga bedrivande, att med uppmärksamhet följa de ordnade leköfningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Exercis- och skjutinstruktören åligger: att meddela de bland lärarna uttagna instruktörer i exercis och målskjutning nödig undervisning för öfningarnas rätta bedrivande, att bland instruktörerna utse bataljons- och kompanichefer äfvensom dem, som skola leda målskjutningsöfningarna, att leda de gemensamma utmarscher, som hvarje vår och höst företagas med lärjungar från samtliga folkskolor, äfvensom de täflings-skjutningar, som i samband därmed äga rum m. m. Slöjdföreståndaren och slöjdföreståndarinnan åligger att utföra tillsyn öfver undervisningen i slöjd och öfvervaka, att denna bedrivnes enligt de grunder, Öfverstyrelsen fastställt.

Instruktioner. Instruktioner den 14 dec. 1903 för folkskoleinspektören, gymnastikinstruktören, exercisinstruktören, slöjdföreståndaren och slöjdföreståndarinnan. (Instruktionen är under omarbetning.)

Stat år 1908. Utgifter: 23,450 kr.

Aflöningar m. m. Förste folkskoleinspektör: 7,900 kr., däraf lön 5,250 kr., tjgr 2,250 kr., expenser 400 kr., dessutom två ålderstillägg, hvarterda å 500 kr. Andre folkskoleinspektör: 6,000 kr., däraf lön 4,200 kr., tjgr 1,800 kr., dessutom två ålderstillägg, hvarterda å 500 kr. Gymnastikinstruktör: 2,000 kr. Exercisinstruktör: 600 kr. Slöjdföreståndare: 2,000 kr. (dessutom lön som ordinarie lärare vid Sthlms folkskolor). Slöjdföreståndarinna: 800 kr. (dessutom lön som ordinarie lärarinna vid Sthlms folkskolor).

Förste folkskoleinspektör.

von Schéele, F.; professor; riks. 22 78; allm. 198 86; träffas måndag och fredag 2—3 och onsdag 10—11.

Andre folkskoleinspektör.

Bergman, J. S.; allm. 89 93; träffas tisdagar och fredagar 1—2 och onsdagar 10—11.

Gymnastikinstruktör.

Sellén, N. F.; kapten.

Exercisinstruktör.

af Wetterstedt, frih. N. V. U.; major.

Slöjdföreståndare.

Berg, J. Hj.; träffas å exp., Klara folkskola, Vasagatan 11, C, onsdag 1,30—2,30 samt i slöjdsalen, Storkyrkoförs: folkskola, Svartmangatan 22, St., fredag 1,30—3.

Slöjdföreståndarinnan.

Blomberg, F. E.; allm. 215 37; träffas Östermalmsgatan 27 B, 4 tr., Ö., måndag, onsdag och fredag 5,30—6,30.

Folkskolans läkarevård.

För undersökning af barn vid Stockholms folkskolor antages af Folkskoleöfverstyrelsen medelst förordnande tills vidare läkare för allmänna undersökningar (skolläkare, undersökningsläkare); och böra dessa läkare helst vara boende hvar och en inom den församling, för hvars skola han är anställd. Dessutom antages nödigt antal specialister för undersökning af sjukdomar i öron, näsa, svalg och ögon.

Skolläkare åligger: att hvarje läsetermin noggrant undersöka alla barn i 1:a, 7:e och 12:e kurserna beträffande deras kroppsutveckling och hälsotillstånd äfvensom andra barn, som genom vederbörande öfverlärare anmälas till undersökning, så ock de barn, som äro föreslagna att sändas till skollofskoloni eller som därifrån återvända; att å listor, upptagande de undersökta barnens namn och födelseår, göra nödiga anteckningar rörande barnens hälsotillstånd och kroppsbekaffenhet; att i särskild redogörelse angifva resultatet af undersökningarna af skollofskolonibarnen; att ägna noggrann uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden m. m.

Hvarje af Öfverstyrelsen för undersökning af barn i Stadens folkskolor antagen läkare är därjämte skyldig att för undersökning af barn, som till honom remitteras, vara att träffa å tid och ställe — i skolan eller i hemmet — som bestämmes efter öfverenskommelse med skolans öfverlärare och att, hvar och en för sig, till Öfverstyrelsen före januari månads utgång lämna skriftlig redogörelse för sin verksamhet under det sist förflutna året samt därvid göra de framställningar och anvisningar, hvartill hans arbete kunnat gifva anledning. Fr. o. m. år 1906 erhålla folkskolebarnen äfven fri läkarebehandling i skolan, utom i akuta sjukdomsfall. Det åligger därför vederbörande läkare att hålla särskild mottagning i skolans lokal — i de större skolorna en gång i veckan — för att meddela de föreskrifter och den öfriga läkarebehandling, som kan vara af nöden.

Instruktion. Instruktion för undersökningsläkare den 9 nov. 1903.

Stat år 1908. Utgifter: 35,300 kr.

Afönningar m. m. Skolläkare: inalles 20,600 kr.

Läkare.

Scholander, C. Th. (Storkyrkoförs.), allm. 11 88.

Lundström, C. V. (Klara förs.), allm. 155 35.

Ekelund, C. M. (Jakob och Joh:s förs.), allm. 212 51.

Nylin, E. W. (Maria förs.), riks. 10 68.

Sundell, C. (Katarina förs.), allm. 30 40.

Spangenberg, K. G. V. (Kungsholmen), allm. 183 00.

Nordgren, R. E. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.), allm. 73 36.

Söderling, K. A. S. (Adolf Fredrik, Gustaf Wasa och Matteus), allm. 185 45.

Forsmark, E. (för ögonsjukdomar), allm. 108 92.

Stangenberg, A. E. (Maria och Katarina förs.), allm. 161 90.

Klingspor, S. W. (Storkyrko-, Klara, Jakob, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.), allm. 97 97. (för sjukdomar i öron, näsa och svalg).

Holmgren, N. G. F. (Kungsh., Ad. Fredr., Gustaf Wasa, Matteus), allm. 2 74.)

Folkskolornas tandklinik.

Engelbrekts församlings folkskola, Valhallavägen 63, Ö.; allm. 110 29; mottagningsstid: 8—12.

Genom Stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1906 anslogos 6,200 kr. för anordnande under år 1907 af en försökstanklinik vid Stockholms folkskolor. Anslaget beviljades på grund af ett från Svenska tandläkaresällskapet hygienkommitté till Folkskoleöfverstyrelsen inkommet förslag, angående en försökstanklinik för omkring 2,000 barn. Öfverstyrelsen har för insende öfver kliniken utsett bland sina ledamöter tvänne delegerade (se nedan).

Arbetsplan är under år 1907 utfärdad.

Stat år 1908. Utgifter: 5,200 kr. (ingå i staten för läkarevården).

Afönningar m. m. Föreståndare: 2,000 kr. Två assistenter: 1,000 kr. Städerska: 360 kr.

Folkskoleöfverstyrelsens delegerade.

Kjellberg, K. E. O., med. dir, stadsfullm.; **Jons-son, J. A.**, tf. öfverlärare, stadsfullm.

Föreståndare.

Lenhardtson, J. A. M.

Assistenter.

Lundberg, Nanny; en vakant.

Dessutom en *städerska*.

Församlingarnas skolor.

Hvarje territoriell församling utgör ett skolområde.*

Hvarje skolområde utgör ett eller flera öfverläraredistrikt. Öfverläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. Öfverläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgöra distriktets lärarekollegium, i hvilket öfverläraren är ordförande. Hvarje lärarekollegium utser inom sig ett ombud för hvarje helt eller påbörjad tiotal af ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarekårens ombuds församling, som minst en gång hvarje år på kallelse af Öfverstyrelsens ordförande sammanträder med Öfver-

* Skolan vid Stadens uppfostringsanstalt å Skrubba tillhör Katarina församlings skolområde och skolan vid Murbeckska inrättningen Maria församlings skolområde.

styrelsens och skolrådets ledamöter samt folkskoleinspektören för öfverläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Folkskolan i Stockholm omfattar sex årsklasser, hvardera om två terminskurser. Såsom öfverbyggnad på dessa sex årsklasser, hvilka tillsammans utgöra folkskolans lägre afdelning, finnes en högre afdelning, omfattande två årsklasser. Dessutom finnas fortsättningsskolor och ersättningsskolor. Fortsättningsskolan är inrättad för lärjungar, som genomgått de för folkskolan skafställda lärokurserna samt icke ämna öfvergå till den högre afdelningen. Ersättningsskolan aser lärjungar, som på grund af fattigdom hindrats att fullständigt begagna folkskolans undervisning. Lärjungarna i hvarje terminskurs fördelas i parallellafdelningar, hvilka undervisas hvar för sig af särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungeantalet i hvarje afdelning bör i klasserna 1—2 af folkskolan ävensom i fortsättningsskolan och ersättningsskolan ej öfverstiga trettio samt i folkskolans öfriga klasser och dess högre afdelning icke uppgå till mera än fyrtio. I årsklasserna 1—3 och, då så anses fördelaktigt, äfven i årsklassen 4 af folkskolan bildas blandade afdelningar af gossar och flickor. I öfrigt bildas särskilda gossafdelningar; dock må undantagsvis blandade afdelningar anordnas äfven i folkskolans högre klasser och i dess högre afdelning. Vid indelningen iakttages i öfrigt, att afdelningslärare (afdelningslärarinnor) i regel behåller samma afdelning kurs efter kurs.

Instruktioner m. m. Reglemente för Stockholms stads folkskolor den 28 april 1903 och instruktion för öfverlärare den 28 maj 1903.

Stat år 1908. För folkskolorna: utgifter 2,594,125 kr., inkomster 671,500 kr. (statsbidrag); för folkskolelokalerna: utgifter 2,175,515: 40 kr., inkomster 8,230 kr.

Aflöningar m. m. Öfverlärare. 13 öfverlärare: arfvoden tillsammans 12,450 kr., hyresbidrag 4,400 kr. Hyresbidrag utgår i regel under villkor för hvar och en af de öfverlärare, som fått sig sådant bidrag tillerkändt, att han är boende inom den församling, vid hvars folkskola han är anställd.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrifämnen. Storkyrkoförsamlingen: 6 lärare 2,200 kr., 20 lärarinnor 1,700 kr. Klara församling: 9 lärare 2,200 kr., 24 lärarinnor 1,700 kr. Kungsholms församling: 21 lärare 2,200 kr., 88 lärarinnor 1,700 kr. Adolf Fredriks församling: 4 lärare 2,200 kr., 29 lärarinnor 1,700 kr. Gustaf Wasa församling: 10 lärare 2,200 kr., 31 lärarinnor 1,700 kr. Mattei församling: 11 lärare 2,200 kr., 47 lärarinnor 1,700 kr. Jakobs och Johannes församling: 17 lärare 2,200 kr., 61 lärarinnor 1,700 kr. Engelbrekts församling: 13 lärare 2,200 kr., 53 lärarinnor 1,700 kr. Hedvig Eleonoras och Oscars församlingar: 11 lärare 2,200 kr., 40 lärarinnor 1,700 kr. Katarina församling: 30 lärare 2,200

kr.,* 127 lärarinnor 1,700 kr.** Maria församling: 23 lärare 2,200 kr., 96 lärarinnor 1,700 kr. Aflöningen till samtliga dessa 769 ordinarie lärare och lärarinnor (155 lärare och 616 lärarinnor) jämte aflöning till öfverlärarna uppgår sålunda till 1,401,150 kr. Dessutom lämnas tre ålderstillägg, hvardera å 400 kr. åt hvarje ordinarie lärare och tre ålderstillägg, hvardera å 200 kr. åt hvarje ordinarie lärarinna, tillsammans 300,000 kr.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrifämnen: 145,000 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i öfningsämnen. 23 lärarinnor i kvinnlig slöjd 1,200 kr., 6 lärare i teckning 1,500 kr., 6 lärare i sång 1,500 kr., 7 skolköksföreståndarinnor 1,350 kr. jämte fri kost., 5 skolköksföreståndarinnor 1,200 kr. jämte fri kost samt bostad och ved. Lärare och lärarinnor i metall-, trä- och pappslöjd, tillsammans: 72,000 kr. Lärarinnor i gymnastik, tillsammans: 7,200 kr. Lärare i vapenföring och skjutning, tillsammans: 1,700 kr. Lekledare, tillsammans: 4,350 kr. Dessutom ålderstillägg till öfningslärarne (tillsammans 12,000 kr.).

E. o. och biträdande lärare och lärarinnor i öfningsämnen. E. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, tillsammans: 4,200 kr. Biträde vid undervisningen i kvinnlig slöjd: 5,000 kr. E. o. lärare i teckning, tillsammans: 6,700 kr. E. o. lärare i sång, tillsammans: 4,500 kr. Biträdande lärarinnor i huslig ekonomi, tillsammans: 10,300 kr.

Lärare i fortsättnings- och ersättningsskolorna: 13,000 kr. Extra undervisning: 9,000 kr. Undervisning i kvinnlig hygien: 600 kr.

Vaktbetjäning m. m. 16 vaktmästare: lön 1,000 kr. En vaktmästare: lön 900 kr. Ett vaktmästarebiträde: 600 kr. 9 värmeledningsskötare: lön 1,000 kr. 7 biträden åt värmeledningsskötare: 200—900 kr. 10 baderskor: lön 800 kr. eller 700 kr. jämte bostad och ved. En eldare: arfvode 400 kr. 2 portvakter: 150—300 kr. Dessutom tillkomma samtliga vaktmästare och värmeledningsskötare två ålderstillägg, hvardera å 100 kr. Samtliga vaktmästare och samtliga värmeledningsskötare (med undantag af en värmeledningsskötare, som i stället erhåller 300 kr. som hyresersättning) åtnjuta bostad och ved. Samtliga baderskor (som jämväl ansvara för och verkställa tvättning af skolbadets linneförråd) erhålla ett ålderstillägg å 60 kr.

Två af vaktmästarne uppbära arfvode som eldare med 500 kr., en med 200 kr.; 13 af vaktmästarne uppbära dessutom 50—300 kr. i

* Dessutom en lärare, med tjänstgöring på Skrubba, aflönad af Fattigvårdsnämnden.

** Dessutom en lärarinna, med tjänstgöring på Skrubba, aflönad af Fattigvårdsnämnden.

ersättning för portvaktstjänstgöring och till bi-träde. En vaktmästare uppår arvode som portvakt med 150 kr. Två värmeledningsskötare uppåra arvodet som portvakter med 150 kr. hvardera; en värmeledningsskötare uppår särskild ersättning med 360 kr.

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknade vårterminen 1908 inalles 28 undervisningsafdelningar med 706 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Svartmangatan 22 (= Sv.) med 15 klassrum, den andra vid Skärgårdsgatan 6 (= Sk.) med 11 klassrum.

Skolorådets ledamöter.

Stortorget 1, St.

Håhl, J. F., pastor primarius, själfskr. ordf.; **Åberg, C. L.**, sadelmakare; **Hedström, G. E.**, roteman; **Kiellman-Göranzon, A. O. I.**, komminister; **Bernström, C. A. Fr.**, boktryckare; **Malmgren, O. W.**, grosshandlare, kassör; **Ohlsson, J. E.**, specerihandlande, stadsfullm.; **Lund, C. J.**, skrårderiikare, stadsfullm.; **Böhme, A. G.**, prakt. läkare; **de Brun, F. D.**, adjunkt; **Petersson, C. Ch. V.**, apotekare.

Sekreterare.

Gyllensvärd, G. V., tel. Stork. 30.

Tf. öfverlärare.

Jonsson, J. A., stadsfullm, allm. 142 70, träffas å exp. Svartmangatan 22, tisdag, onsdag och fredag 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Berg, F. (Sv.); **Bengtsson, C. V.** (Sv.); **Vesterberg, C. A.** (Sv.); **Lindgren, J. F.** (Sv.); **Olsson, D. I.** (Sv.).

Ord.lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Widgren, M. A. (Sv.); **Bengtsson, f. Jonasson, E. M. L.** (Sk.); **Schifström, M. E.** (Sk.); **Petersson, L. M.** (Sk.); **Degerman, M.** (Sv.); **Hammarström, A.** (Sk.); **Rundqvist, A. S.** (Sv.); **Carlsson, S. M. A.** (Sv.); **Petersson, E. S.** (Sk.); **Sellman, A. L. H.** (Sk.); **Andersson, O. M.** (Sv.); **Murray, A. M.** (Sk.); **Sjöstedt, A. K.** (Sv.); **Lind, M. S.** (Sk.); **Rinander, H. N.** (Sv.); **Lindgren, f. Spilhammar, A. K.** (Sv.); **Svensson, A. I.** (Sk.); **Stiegler, C. M. G.** (Sk.).

E. o. lärare i läs- och skrifämnen.

Ramsin, K. E. (Sv.).

E.o.lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Björkegren, f. Andersson, H. K. (Sk.); **Lund, G. V.** (Sv.); **Jungmarker, H. M. A.** (Sk.).

Lärare i öfningsämnen.

Broman, J. A. (sånglärare).

Lärarinnor i öfningsämnen.

Kempendahl, A. A. D. (slöjdlärlarinna), (Sk.); **Hansell, T. A.** (teckningslärlarinna), (Sv.); **Lindgren, A. E.** (e. o. slöjdlärlarinna); **Norberg, E.** (gymnastiklärlarinna), (Sk.); **Holmqvist, E.** (bitr. lärlarinna i huslig ekonomi).

Bibliotekarie.

Bengtsson, C. V. (Sv.).

Vaktmästare.

Jansson, V. E.

Dessutom en städerska och en baderska.

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknade vårterminen 1908 inalles 32 undervisningsafdelningar med 922 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader vid Vasagatan 11, nr 1 med 3 klassrum, nr 2 med 18 klassrum och nr 3 med 14 klassrum.

Skolorådets ledamöter.

Vasagatan 42, C.

Strandell, K. E. A., kyrkoherde, själfskr. ordf.; **Nyström, C. L. H.**, med. och fil. d.r.; **Noræus, P. C.**, f. d. handlande, kassör; **Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm.; **Andersson, B. J. F.**, ingenjör, stadsfullm.; **Widerström, Karolina O.**, prakt. läkare; **Lundstedt, B. W.**, bibliotekarie.

Sekreterare.

Lagercrantz, A. E. W., stadsfullm., tel. Brunkeb. 8.

Öfverlärare.

Söderberg, J. G., allm. 193 07, träffas å exp. Vasagatan 11, Nr 1, alla hvardagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Berg, J. Hj. (äfven slöjdföreståndare); **Lindén, A. V.** (nr 3); **Levin, A.** (nr 3); **Österberg, J. A.** (nr 3); **Tidner, A.** (nr 3); **Sundberg, K. V.** (nr 3); **Bergvall, M. J. M.** (nr 3); **Selling, E. H.** (nr 3);

Ord.lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Clarín, E. M. (nr 3); **Lundin, H. K.** (nr 1); **Dalström, f. Viström, A. K.** (nr 3); **Aspman, M. E.** (nr 3); **Eriksson, Ch. A.** (nr 2); **Eklund, R. L.** (nr 2); **Josefsson, A. S.** (nr 2); **Falkberg, K. V.** (nr 2); **Broman, I. L.** (nr 2); **Rundblad, H. M. Ch.** (nr 2); **Hallberg, A. F.** (nr 2); **Hedenström, A.** (nr 2); **Eklund, f. Jönsson, A.** (nr 2); **Forssell, M. L.** (nr 1); **Johansson, S. A.** (nr 2); **Prag, M. L.** (nr 2); **Axelsson, A. Th. W.** (nr 2); **Granlund, f. Wallis, J. K. M.** (nr 2); **Wiklund,**

H. (nr 2); **Dillén**, f. Andersson, H. E. I. (nr 2); **Rinander**, A. T. (nr 2); **Wahlström**, O. V. (nr 2); **Olde**, N. M. L. (nr 3).

E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Meyer, A. T. C. (nr 2).

Lärarinnor i öfningsämnen.

Nätterqvist, f. Lundell, S. A. M., (slöjdlära-
rinna) (nr 1); **Bergh**, E. M., (slöjdlära-
rinna) (nr 1); **Hedström**, L. E. M., (lära-
rinna i huslig ekonomi), (Klara Västra Kyrkogata 20); **Upping**, f. Posse,
E. S., (sånglära-
rinna); **Dahländer**, M., (tecknings-
lära-
rinna); **Norberg**, E., (gymnastiklära-
rinna).

Bibliotekarie.

Lindén, A. V. (se ofvan).

Vaktmästare.

Lundell, F. A.

Kungsholms församlings folkskola.

Kungsholms församlings folkskola räknade värsterminen 1908 inalles 120 undervisningsafdelningar med tillsammans 3,805 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Mariebergsvägen 34 (= M.) med 90 klassrum, den andra vid Handtverkaregatan 17 (= H.) med 12 klassrum. Dessutom finnas vid Kungsholmsgatan 72 två skolköck och en bespisningsanstalt. I fortsättningskolan var antalet barn 97.

Skolorådets ledamöter.

Parmmätaregatan 3, K.

Larsson, C. V., kyrkoherde, själfskr. ordf.; **Davidson**, J. A. L., pastoratsadjunkt; **Ewerlöf**, J. Fr., fil. dr.; f. d. öfverlärare; **Spangenberg**, K. G. V., distriktsläkare; **Karlson**, F. G., kamrer, kassör; **Kinnwall**, S. A., f. d. öfverlärare; **Norselius**, C. A. R., apotekare; **Pettersson**, G., handlande; **Milow**, E. Cecilia.

Sekreterare.

Lindeberg, C. A., riks. 29 67.

Tf. öfverlärare.

Olsson, J., allm. 193 04, träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., dagligen 7,30—8,30 f. m. samt alla dagar utom onsdagar 12,45—1,30 och därjämte å exp. Handtverkaregatan 17, måndagar 11,30 f. m.—12,30 e. m. samt onsdagar 11—11,30 f. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Blomquist, A. K. (M.); **Almin**, K. A. (M.), (H.); **Bergh**, G. (M.); **Ramström**, L. W. (M.); **Eriksson**, C. E. (M.); **Edén**, A. S. (M.) (H.); **Jansson**, J. A. (M.); **Fredriksson**, F. L. (M.); **Lindgård**, J. A. E. (M.); **Stade**, C. J. (M.); **Granlund**, T. A. (M.); **Trönberg**, P. (M.);

Andersson, A. V. (M.); **Lönnbom**, C. J. (M.); **Sylvén**, E. A. (M.); **Ljunggren**, A. (M.); **Holmertz**, J. F. S. (M.); **Wallerius**, L. (M.).

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Henning, f. Djurberg, A. A. S. (M.); **Andersson**, J. K. (M.); **Ekman**, S. A. (M.), (H.); **Englund**, A. J. (M.); **Bolin**, K. D. (M.); **Deijenberg**, K. E. (M.); **Flodin**, A. E. V. (M.); **Eriksson**, E. M. (M.); **Almström**, E. M. (M.); **Klaesson**, J. M. V. (M.); **Strandberg**, H. A. (M.); **Bergman**, f. Nygren, M. A. (M.); **Wahlström**, H. A. (M.); **Larson**, f. Thorelli, M. B. (M.); **Pettersson**, f. Wallin, A. S. (H.); **Bergh**, f. Löfqvist, A. K. (M.); **Jansson**, K. E. W. (M.); **Pettersson**, A. M. K. (M.); **Andersson**, H. A. (M.); **Sturén**, f. Hultquist, M. L. (H.); **Jansson**, A. M. L. (M.); **Rumstedt**, G. E. E. (H.); **Lindström**, A. K. (M.); **Lundberg**, f. Hansson, A. (H.); **Forsberg**, E. K. (M.); **von Gegerfelt**, f. Henriksson, S. K. (H.); **Johansson**, A. A. (M.); **Samuelsson**, f. Martin, A. L. (M.); **Edén**, f. Rydgren, H. B. (M.); **Schultz**, I. J. M. (M.); **Lundin**, G. S. (M.); **Blomquist**, f. Jansson, E. Ch. (H.); **Rietz**, A. M. (M.); **Marin**, M. K. U. (M.); **Österlund**, A. M. (H.); **Berglöf**, S. H. M. (H.); **Törnstrand**, A. M. (H.); **Svanberg**, M. K. A. (M.); **von Vegesack**, A. L. K. (M.); **Ekström**, L. M. A. (H.); **Söderholm**, f. Kock, A. H. (M.); **Ingelman**, B. A. Ch. (M.); **Larsson**, A. M. L. E. (M.); **Kinnwall**, S. K. M. (M.); **Österberg**, f. Jonsson, H. C. (M.); **Nystrand**, f. Johansson, M. L. (M.); **Öberg**, f. Beckman, H. (H.); **Davidson**, J. A. K. (M.); **Fristedt**, J. M. (M.); **Fröderberg**, N. A. C. (M.); **Hellgren**, A. K. H. (M.); **Pettersson**, L. E. M. (M.); **Söderström**, C. K. (M.); **Thelander**, f. Zetterqvist, E. M. (M.); **Halldin**, M. Ch. V. (M.); **Sellin**, S. J. (M.); **Thorin**, f. Lindqvist, H. S. (M.); **Södergren**, B. L. (M.); **Sandberg**, H. M. (M.); **Hansson**, A. S. (M.); **Sörensen**, E. M. A. (M.); **Andersson**, A. (M.); **Andersson**, A. M. D. (M); **Sucksdorff**, A. H. (M.); **Gauffin**, H. S. K. (M.); **Rinman**, E. (M.); **Trönberg**, f. Kinnwall, I. A. E. (M.); **Jansson**, T. L. (M.); **Dahlström**, H. S. (M.); **Fernström**, E. C. (M.); **Nilson**, A. M. (M.); **Eriksson**, M. M. (M.); **Berggren**, A. R. E. (H.); **Lindholm** E. M. (M.); **Wulfcrona**, E. S. (M.); **Wide**, T. F. (M.); **Skoglund**, S. M. (M.); **Bergwall**, f. Andersson, A. E. (M.); **Brandberg**, f. Karlsson, B. C. (H.); **Lind**, G. S. S. Ch. (M.); **Brandin**, J. (M.); **Liljegren**, A. (M.); **Jacobson**, I. E. (M.); **Sandberg**, E. (M.); **Ljungqvist**, H. M. (M.); **Åhman**, I. H. M. (M.).

E. o. lärare i läs- och skrifämnen.

Westerin, G. A. (M.); **Petré**, L. J. E. (M.); **Öhman**, A. R. (M.); **Törnqvist**, A. (M.).

*E. o. lärarinnor i läs- och skrif-
ämnena.*

Gyllenberg, A. E. (M.); Kahm, A. (M.); Österholm, f. Sjöberg, E. (M.); Sandberg, M. V. (M.); Andersson, E. M. (M.); Bäckström, G. F. (M.); Malmros, S. M. (M.); Florman, E. C. (M.); Rune, A. M. (M.); Blomqvist, N. M. (M.); Wickman, A. M. H. (M.); Berggren, E. T. (M.).

Lärarinnor i öfningsämnena.

Nyström, N. V., (slöjdlärrinna), (M.); Milenius, f. Grewell, E. M. C., (slöjdlärrinna), (M.); Heinrici, f. Brandt, R. E., (slöjdlärrinna), (M.); Vesterlind, A. K., (teckningslärrinna), (M.); Gustafsson, G., (sånglärrinna), (M.); Norén, E., (lärrinna i huslig ekonomi), (K.); Hagman, V., (lärrinna i huslig ekonomi), (K.); Carlsson, O. M., (gymnastiklärrinna), (M.); Hellsten, H. E., (bitr. lärrinna i huslig ekonomi), (K.); Bergman, G. M., (bitr. lärrinna i huslig ekonomi), (K.).

Bibliotekarie.

Andersson, Johanna (se ofvan).

Vaktmästare.

Andersson, K. E.

Desutom en *eldare*, två *eldarebiträden*, en *städerska* och två *baderskor*.

Adolf Fredriks och Gustaf Wasa församlingars folkskola.

Adolf Fredriks och Gustaf Wasa församlingar hafva tillsvidare en gemensam skola, som är uppdelad på fyra skolbyggnader, en vid Saltmätaregatan 2, en vid Kammakaregatan 13 (båda inom Adolf Fredriks församling), en vid Karlbergsvägen 34 och en vid Luntmakaregatan 101 (båda inom Gustaf Wasa församling).

Folkskolhuset vid Saltmätaregatan 2 har 10 klassrum, skolhuset vid Kammakaregatan 13 ett klassrum, skolhuset vid Karlbergsvägen 34 27 klassrum och skolhuset vid Luntmakaregatan 101 15 klassrum, eller tillsammans 53 klassrum. De fyra skolhusen räknade värterminen 1908 inalles 85 undervisningsafdelningar med tillsammans 2,660 skolbarn.

*Adolf Fredriks församlings skol-
rådsledamöter.*

Kammakaregatan 30, Va.

Heüman, E. D., kyrkoherde, själfskr. ordf.; Rosenberg, J. O., professor, vice ordf.; Hammarlund, E., direktör, stadsfullm.; Falk, C. Th., läroverksadjunkt; Carlsson, Sture C., öfverläkare; d'Ailly, A., byrådirektör, stadsfullm.; Lagergren, C. H., grosshandlare, stadsfullm.; Klingbom, E. E., lärrinna; Hazelius, G. fru.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., riks. 29 90.

Kassör.

Grönfors, G. direktör.

*Gustaf Wasa församlings skolråds-
ledamöter.*

Hagagatan 3.

Hallberg, H. E., kyrkoherde, själfskr. ordf.; Rosén, P. G., professor, vice ordf.; Lundbergh, G. H., grosshandlare, stadsfullm.; Björklund, Sigrid O. M., lärrinna; Hellström, T. G., prakt. läkare; Dalström, J. J., öfverläkare; Sällström, G. F. W., ingenjör; Ceder, A., mekanisk arbetare, stadsfullm.; Westermarck, G. E., sjökaptän.

Kassör.

Enell, H. G. O., apotekare, stadsfullm.

Sekreterare.

Falkenberg, A. C. M., allm. 193 00.

Öfverlärare.

Dalström, J. J., träffas å exp. Saltmätaregatan 2, allm. 169 16, lördagar 11 f. m., å exp. Karlbergsvägen 34, allm. 193 03, dagligen 7,45—8,30 f. m. äfvensom måndagar och torsdagar 1—1,30 samt å exp. Luntmakaregatan 101, allm. 169 14 lördagar 12 middagen.

Ord. lärare i läs- och skrifämnena.

Abenius, Hj. W.; Björkman, G.; Blomqvist, N. A.; Ekberg, O.; Ekolund, K.; Hellström, K. E.; Larsson, P.; Lidholm, K. E.; Nelson, C. G. A.; Nöjd, P. D.; Sterner, J. L.; Thorelius, H. F.; Vahlström, A. L.

*Ord. lärarinnor i läs- och skrif-
ämnena m. m.*

Andersson, M. K.; Anderzon, E. I. A.; Atterling, E. M.; Berggren, f. Ryberg, H. A. K.; Bergman, H. G. K.; Brenner, f. Jansson, A. K.; Blomberg, F. M. T.; Carlson, U. M. E.; Carlson, L. M.; Dahlgren, f. Marquardt, S. H. M.; d'Aubigné, G. K. E. M.; Engdahl, f. Weidling, A. L.; Engelke, A. E.; Englund, A. K.; Ericsson, A. M. E.; Eriksson, S. K.; Fredlund, J. T.; Gustafsson, A. A.; Halldén, H. M.; Hansson, H. E.; Holmberg, F. J.; Hultman, F. H.; Härner, F. M.; Höglund, S.; Johanson, S.; Jonsson, f. Marquardt, J. A. E.; Kjellén, E. M.; Lagergren, E. M. M.; Lindblad, B. M. L.; Lindgren, A. V.; Lindquist, f. Larsson, A. A.; Lindskog, E. K. M.; Locander, C. K.; Lundberg, A. V.; Martin, H. K.; Nilson, M. L. E.; Ohlsson, A. V.; Peterson, S. Ch.; Rheborg, A. K. F.; Rietz, A. M.; Rohnström, A. J. E.; Schmiedte, I. M.; Sundblad, S. M. M.; Sundborg, f. Lundin, F.;

Sydow, f. Rheborg, L.; Särenholm, E. M.; Thomasson, f. Bogström, L. K. A. F.; Toowe, E. V.; Vestman, R. M. E.; Winkler, L. A.; Åmark, E. M.; Öberg, A. K. F.

E. o. lärare i läs- och skrifämnen.

Erfors, E. A.; Rosén, C. D.

E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Asplund, O. H.; Andersson, A.; Brenner, E.; Carlsson, S.; Jonsson, I. E. Ch.; Jonsson, R. S.; Lagerqvist, M.; Lindegren, G. O.; Lindroth, f. Björkdahl, A.; Löfgren, O. M. Ch.; Norström, O. E. K.; Nyström, f. Rosell, A. S. R. Ch.; Schöldt, I. K. L.; Setterlund, M.; Sjöberg, S. K. F.; Säterstrand, E. M.

Lärare i öfningsämnen.

Larsson, P. (slöjdlärare); Nilsson, N. E. (lärare i bokbinderi); Vahlström, A. L. (slöjdlärare); Österlund, J. E. (slöjdlärare).

Lärarinnor i öfningsämnen.

Heijkorn, E. P. (sånglärarinna); Hellgren, A. K. H. (slöjdlärarinna); Lindberg, A. M. (slöjdlärarinna); Lundberg, A. V. (gymnastiklärarinna); Lundmark, J. A., (teckningslärarinna); Martin, H. K. (slöjdlärarinna); Nyman, T. K. A. (slöjdlärarinna); Salling, T. K. (slöjdlärarinna); Sundstrand, E. (slöjdlärarinna).

Bibliotekarie.

Bergman, Hilma G. K. (se ofvan).

Vaktmästare.

Forsling, Gustava; Gustafson, E. G.

Dessutom en *eldare* och en *städerska*.

Mattei församlings folkskola.

Mattei församlings folkskola räknade vårterminen 1908 inalles 66 undervisningsafdelningar med tillsammans 2,021 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18 och har 49 klassrum.

Skolorådets ledamöter.

Dalagatan 76 B, Va.

Löfgren, A., kyrkoherde själfskr. ordf.; Sandberg, H. T., f.d. bokauktionskommissarie, vice ordf.; Nordfelt, A., läroverksråd; Anderberg, A. W., kamrerare; Ahlberg, Anna H., skolföreståndarinna; Olin, A. R., direktör, stadsfullm.; Dalborg, M., tf. öfverlärare.

Sekreterare.

Edman, P. V., Östern. 1 52.

Tf. öfverlärare.

Dalborg, M., allm. 180 51, träffas å exp. Norrtullsgatan 18 n. b. hvarje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Karlsson, L. V.; Bergqvist, A.; Carlson, H. J.; Hedlund, C. V.; Fredriksson, A. L.; Lindman, G. G. M.; Molde, R. A.; Almin, K. E.

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Lundström, J. F.; Borin, I. M.; Schildt, M. F.; Cederblad, A. Ch.; Hultman, E.; Häggdahl, K. K.; Karlsson, f. Lindström, T. S. E.; Petersson, A. E.; Almin, f. Pettersson, A. V.; Engström, f. Dahlman, C. E.; Janson, A.; Janson, M.; Kullberg, V. J.; Blomgren, U. J. E.; Eriksson, A. J.; Leissner, A. M. K.; Ödman, S. E.; Viberg, f. Lindberg, B. V. Ch.; Wingstedt, S. E.; Blom, K. A. E.; Lundblad, N. V. T.; Morath, M. K.; Peterson, A. T.; Säterlund, A. E. E.; Danielsson, A. L. M.; Johnson, A. T.; Jansson, K. L.; Grönvall, E. C.; Hyltén, F. E.; Ekholm, f. Ericson, M. Ch.; Lindberg, A. M.; Kuylenstjerna, O.; Sidwall, G. S. F.; Sik, E. Ch.; Österberg, E. K. E.; Holmgren, O. F. Ch.; Lorentzon, M. K.; Palmér, H. I.; Jonsson, M. V. A.; Karlsson, A. L.; Pettersson, S.; Jonsson, A. I. M.; Swensson, G. M. J.; Forslund, O. M.; Sundberg, S. M.

E. o. lärare i läs- och skrifämnen.

Sundin, P. M. F.; Wikholm, F.; Dahlin, C. E.; Eckerberg, P. A. K.

E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Aurelius, M. Ch. A.; Laurén, T. C. B.; Glimstedt, N.; Söderqvist, E. H.; Larson, E.; Dahlström, H. A. F.; Laurén, B. E.; Härner, E. M.; Eriksson, R. N. O.

Lärarinnor i öfningsämnen.

Rappe, P. S. U. W., (slöjdlärarinna); Nilsson, f. Östling, E. R. E., (slöjdlärarinna); Hansell, T. A. (teckningslärarinna); Arwedsson, L. M. (lärarinna i huslig ekonomi); Forssell, M. M. L. (bitr. lärarinna i huslig ekonomi).

Bibliotekarie.

Almin, Anna Vilhelmina (se ofvan).

Vaktmästare.

Ötander, A. M.

Dessutom en *eldare* och en *baderska*.

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknade vårterminen 1908 inalles 82 undervisningsafdelningar med tillsammans 2,435 skolbarn. Skolan är fördelad på fyra skolbyggnader, en vid Brunngatan 11 (= B.) med 19 klassrum, en vid Roslagsgatan 65 (= R.) med 28 klassrum, en vid Ynglingagatan (= Y.) med 14 klassrum och en vid Skeppsholmen (= S.) med 1 klassrum.

Jakobs församlings skolrådsledamöter.

Jakobsгатan 4, C.

Hammarsten, F., kyrkoherde, själfskr. ordf.; **Wretman**, J., rådman, vice ordf.; **Schröderheim**, J., kansliråd; **Buhre**, K. B., prakt. läkare, stadsfullm.; **Hedin**, Clara Christina Henrika, fröken; **Laurentz**, W., grosshandlare, stadsfullm.; **Svenson**, A., skräddaremästare.

Sekreterare.

Afzelius, A. C. A.

Johannes församlings skolrådsledamöter.

Kammakaregatan 12, Va.

Öhman, K., kyrkoherde, själfskr. ordf.; **Brodin**, J. E., rektor; **Steinmetz**, H. Eug., doktorinna; **Alexanderson**, C. A., bruksägare, stadsfullm.; **Alfvén**, K. A., prakt. läkare; **Vigren**, O. R., arbetare; **Edén**, L. A., öfverlärare.

Sekreterare.

Alexanderson, E. A. G., riks. 5507, Brunkeb. 810.

Öfverlärare.

Edén, L. A., allm. 193 06, träffas å exp. Roslagsgatan 65, n. b., alla dagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Gustafson, P. O. (R.); **Boberg**, J. B. R. (R.); **Andersson**, B. A. (R.); **Östling**, G. A. (B.); **Carli**, E. J. (B.); **Lindskog**, F. (Y.); **Wassberg**, A. (R.), stadsfullm.; **Lindemalm**, K. F. G. (B.); **Björkman**, O. (B.); **Andersson**, S. G. (R.); **Hagman**, G. H. (B.); **Lindh**, J. G. (R.); **Ohlseen**, O. V. L. (Y.); **Wassberg**, C. (B.); **Nyblom**, A. (Y.); **Sundblad**, F. (R.).

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Gustafsson, H. H. (S.); **Bergman**, J. H. C. (B.); **Beckman**, I. M. (R.); **Pettersson**, K. S. M. (R.); **Sjölander**, H. A. V. (R.); **Söderholm**, I. (R.); **Bergh**, Ch. M. (Y.); **Olsson**, M. J. (R.); **Dillén**, E. S. O. (R.); **Jönsson**, M. G. (R.); **Lidholm**, f. **Pettersson**, B. (Y.); **Strömbäck**, E. M. E. (B.); **Ekström**, I. C. (R.); **Moréus**, S. K.

(B.); **Andersson**, I. A. B. (B.); **Brandin**, I. M. V. (Y.); **Sandström**, H. E. (B.); **Wassberg**, f. **Holmquist**, E. W. (R.); **Andersson**, E. H. (B.); **Ekström**, J. (R.); **Francke**, S. (R.); **Gustafsson**, f. **Eriesson**, A. L. (R.); **Johnson**, H. S. (B.); **Tidner**, f. **Bruze**, A. L. F. E. (Y.); **Åkerberg**, f. **Kindström**, H. S. L. (Y.); **Andersson**, E. K. (B.); **Carlson**, H. C. (R.); **Johnson**, J. S. (Y.); **Kärnell**, H. J. V. (Y.); **Landelius**, M. H. C. (R.); **Jönsson**, O. J. (Y.); **Risenius**, A. V. (Y.); **Ålund**, Ch. M. (B.); **Carlson**, S. F. (Y.); **Wassberg**, f. **Svenblad**, E. O. (R.); **Mattsson**, M. C. (R.); **Mellström**, f. **Sörensen**, A. E. (Y.); **Rydberg**, J. M. V. (Y.); **Söderberg**, G. F. T. (Y); **Thorsell**, A. S. (R.); **Jansson**, S. A. (B.); **Meurling**, J. M. (B.); **Sjöberg**, S. H. V. (B.); **Petersohn**, E. I. S. (Y.); **Stenbeck**, A. M. (B.); **Hammarberg**, J. H. E. (R.); **Lindmark**, A. E. K. (B.); **Erikson**, f. **Bodin**, J. (B.); **Hammarstrand**, I. S. (R.); **Jonsson**, S. E. M. (R.); **Zetterholm**, E. S. (B.); **Dahlqvist**, A. L. (B.); **Åhlström**, A. M. K. (B.); **Blomberg**, F. E. (R.), (äfvén slöjd-föreländarinna); **Andersson**, S. V. (R.); **Carlsson**, A. K. G. (R.); **af Jochnick**, M. C. V. (R.); **Brovall**, A. V. (R.).

E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Holmberg, B. S. (B.); **Hammar**, M. L. (R.); **Peterson**, H. M. (R.); **Lundberg**, T. A. (R.); **Lagerqvist**, f. **Söderberg**, E. (Y.); **Danielsson**, A. B. C. (Y.); **Sprengel**, I. (Y.); **Göthberg**, H. M. (R.); **Romulus**, A. E. (Y.).

Lärarinnor i öfningsämnen.

Hamacher, f. **Andersson**, S. A. (slöjdlärlarinna), (R.); **Bergström**, G. K. A. (lärlarinna i huslig ekonomi), (R.); **Ericson**, J. C. (slöjdlärlarinna), (B.); **Lundberg**, A. V. K. (sånglärlarinna), (R.); **von Essen**, B. C. (teckningslärlarinna), (R.).

Bibliotekarie.

Jönsson, Maria G. (R.), se ofvan.

Vaktmästare.

Ek, N. A. (R.); **Strömbäck**, T. G. (B.).

Dessutom en *eldare*, en *städerska* och en *baderska*.

Engelbrekts församlings folkskolor.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Skolrådets ledamöter.

Westman, V. E. F., kyrkoherde själfskr. ordf.; **Andersson**, Hedda A., prakt. läkare; **Sundberg**, L. G. T., prakt. läkare; **Planck**, E. G., rektor; **Engström**, Lilly A., lärarinna; **Berg**, J. Hj., folkskolelärare, kassör; **Setterlund**, C. J., öfverlärare.

Sekreterare.

Norman, C. A. H., allm. 70 98.

Folkskolan vid Valhallavägen.

Engelbrekts församlings folkskola räknade vårterminen 1908 inalles 60 undervisningsafdelningar med 1,689 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 63 och har 64 klassrum.

Öfverlärare.

Setterlund, C. J., allm. 110 29, träffas å exp. Valhallavägen 63 dagligen 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Sjöqvist, N. G.; Lindskog, C. G.; Nylund, V.; Frank, K.; Lindvall, F. E.; Stenberg, A. V.; Hennerberg, C. F.; Larsson, O. E.; Johansson, K. P.; Jakobsson, J. A.; Jonsson, O. A. M.

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Rylander, A. A.; Thorin, f. Johnsson, M. C.; Dahl, H. E.; Eriksson, f. Löwe, A. L.; Sjöberg, L. K. U.; Hultgren, A. F. A.; Larsson, A. J.; Lundberg, H. J.; Sohlman, B. V.; Lundvall, L. M. E.; Lönnberg, f. Appelberg, A. S.; Ahrnborg, J. E.; Boström, J. A. C.; Brodin, A. H.; Mattsson, M. L.; Lagerstedt, A. H. Ch.; Brodin, J. V.; Hellström, f. Forsberg, S. A.; Berg, K. E. H.; Bäckström, A. L. K.; Carlbeck, G. C.; Dahlberg, A. L. L.; Frank, f. Liljedahl, A. V.; Sidner, J. I.; Winbladh, A. S.; Berg, E. T.; Bergström, A.; Sundelin, A. E.; Wallius, S. I.; Lindén, f. Edberg, E. B. A.; Andersson, E. H. A.; Göhring, K. E.; Silfversparre, f. Regnholm, L. M.; Wik, f. Svensson, A. V.; Nöbbelin, E. O.; Jansson, E. J.; Hedlund, f. Wastensson, H. E.; Norström, A. J.; Lindvall, f. Kjelleström, A. I. K.; Carlsson, f. Johanson, J. E.; Helander, f. Engelke, I. K.; Lindström, E. M. K.; Malmberg, Th.; Hamner, O. M.; Ljunggren, R. K.; Lagerqvist, E.; Edensvärd, A. E.; Blomberg, E. S.

E. o. lärare i läs- och skrifämnen.

Granath, E. V. K.

Lärarinnor i öfningsämnen.

Nyqwist, E. C. W. (teckningslärarinna); Winbladh, H. H. (sånglärarinna); Östberg, A. M. (slöjdlärarinna); Tholander, G. M. (slöjdlärarinna); Adde, E. K. (lärarinna i huslig ekonomi); Lundahl, E. M. (bitr. lärarinna i huslig ekonomi).

Bibliotekarie.

Rylander, Anna A.

Vaktmästare.

Hagberg, A. S.

Dessutom en *eldare* och en *baderska*.

Folkskolan vid Värtan.

Folkskolan vid Värtan räknade vårterminen 1908 inalles 10 undervisningsafdelningar med 261 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och har 8 klassrum.

Öfverlärare.

Branzell, A., allm. 68 13, träffas å exp. dagligen 7,45—8 f. m. samt dessutom måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Grewell, H. U. S.; Linnér, E. E. M.; Sundstedt, M. M.; Swensson, f. Jepson, S. M.; Lindstrand, J.

E. o. lärare i läs- och skrifämnen.

Claësson, J. W.

E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Andersson, f. Winbladh, A. W.; Salling, H. J.; Johansson, A. M.

Lärare i öfningsämnen.

Branzell, A. (slöjdlärare); Johansson, K. P. (slöjdlärare).

Lärarinnor i öfningsämnen.

Dahlström, S. A. M. (teckningslärarinna); Öström, f. Löwing, S. Ch. (sånglärarinna); Branzell, f. Persson, J. B. (slöjdlärarinna); Lindström, E. M. K. (slöjdlärarinna).

Bibliotekarie.

Branzell, A.

Vaktmästare och eldare.

Åström, P.

Dessutom en *baderska*.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskolor.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hafva tillsammans en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på två skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, som ligger inom Hedvig Eleonora församling.

Djurgårdens folkskola tillhör Oscars församling.

Hedvig Eleonora församlings skolrådsledamöter.

Lagerström, G. O., kyrkoherde, själfskr. ordf.; Lagerstedt, N. G. V., läroverksråd; Jansson, A. G., byggmästare; Bergström, J. A., kamrerare, kassör; Kastman, C. W., f. d. kansliråd; Nordgren, R. E., prakt. läkare; Schultén, O. W., grosshandlare.

Sekreterare.

Tottie, G. W., Östern. 1937.

Oscars församlings skolrådsledamöter.

Fries, S. A. kyrkoherde, själfskr. ordf.; Wennerholm, H. O. T., auditör, vice ordf.; Boalt, B., krigsråd; Huldén, H. Ch., fröken, lärarinna; Stendahl, S., grosshandlare; Berghman, I., grosshandlare, kassaförvaltare; Göranson, J. F., byggmästare.

Sekreterare.

Törnell, E. R., Vasa 14 09.

Folkskolan vid Linnégatan.

Folkskolehuset vid Linnégatan 54 (= L¹) och folkskolehuset vid Linnégatan 37 (= L²) räknade vårterminen 1908 inalles 46 undervisningsafdelningar, af hvilka en »hjälpklass» undervisas i Engelbrekts skolhus, med tillsammans 1,382 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 33 klassrum; skolhuset vid Linnégatan 37 har 13 klassrum.

Öfverlärare.

Blomqvist, A., allm. 192 98, träffas å exp., Linnégatan 54, alla lösdagar 8—8,30 f. m. samt därjämte måndag och torsdag 1—1,30 e. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Forssén, J. E. (L¹); Nylund, S. J. (L¹); Karlsson, E. G. (L¹); Virén, C. (L¹); Selander, K. B. (L²); Anderberg, K. W. (L¹); Mellström, J. A. (L¹); Wirén, A. Hj. (L¹); Johansson, J. (L¹).

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Bergström, f. Häggström, Ch. (L¹); Gustafsson, E. C. (L¹); Lindqvist, f. Simonsson, E. J. L. V. (L²); Berg, f. Käberg, M. (L¹); Henricsson, E. K. (L¹); Zethräus-Olsson, f. Svensson, F. (L¹); Nylund, f. Wahlbom, A. M. (L²); Charleville, f. Bauman, E. F. Z. (L²); Lagerwall, f. Kock, T. (L²); Nystedt, G. M. (L¹);

Petré, M. C. (L¹); Bäckström, T. (L¹); Halldén, B. A. M. V. (L¹); Östenson, f. Pettersson, O. B. (L²); Hellberg, A. K. (L¹); Lundberg, K. J. L. (L¹); Svensson, A. A. Ch. (L¹); Svensson, A. A. (L¹); Regnholm, f. Sjöberg, K. A. (L²); Carlberg, f. Lentvör, A. F. V. (L²); Eriksson, A. Ch. (L²); Holmgren, E. E. (L¹); Ljungström, E. (L²); Säterstrand, A. T. K. (L¹); Ljungberg, A. F. (L¹); Pettersson, H. E. S. (L²); Ångström, E. J. (L¹); Gelin, f. Magnusson, E. A. (L¹); Johansson, K. E. (L²); Johansson, M. E. (L¹); Asperén, A. (L¹).

E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Johansson, L. H. (L¹); Buréus, M. E. (L¹); Larsson, S. M. (L¹); Stenholm, S. (L¹); Moore, f. Pettersson, A. M. (tf.) (L²).

Lärarinnor i öfningsämnen.

Sallander, f. Lagergren, A. H. (slöjdlärarinna), (L¹); Schager, S. S. H. (lärarinna i huslig ekonomi), (L¹); Planck, G. E. (lärarinna i huslig ekonomi); Söderberg, G. H. (slöjdlärarinna); Ångström, E. K. (teckningslärarinna); Öström, f. Löwing, S. Ch. (sånglärarinna); Enquist, I. M. (gymnastiklärarinna).

Bibliotekarie.

Hellberg, Augusta K.

Vaktmästare.

Westrén, S. J. E.

Dessutom en *eldare* och en *baderska*.

Djurgårdens folkskola.

Folkskolan å Djurgården hade vårterminen 1908 7 undervisningsafdelningar och lika stort antal klassrum samt 180 skolbarn.

Öfverlärare.

Winslow, O., allm. 193 02, träffas å exp. Nya skolhuset, dagligen 2,30—3,30 e. m.

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Hansson, B.; Rosengren, K. M.; Westman, A. I.; Hamner, H. L. T.; Hansson, E.; Rockman, S. M.

Lärare i öfningsämnen.

Tiger, Fr. J. (sång- och ritlärare).

Lärarinna i öfningsämnen.

Lindgren, A. E. (handarbetslärarinna).

Bibliotekarie.

Winslow, O. (se ofvan).

Dessutom en *städerska*.**Katarina församlings folkskolor.**

Katarina församling har två folkskolor, se nedan.

Katarina norra folkskola.

Katarina församlings norra folkskola räknade vårterminen 1908 inalles 53 undervisningsafdelningar med 1,646 skolbarn. Skolan är belägen Tjårhofsgatan 15 & 17 och har 39 klassrum.

Skolrådets ledamöter.

Högbergsgatan 17, Sö.

Landquist, C. A. E., kyrkoherde, själfskr. ordf.; **Brate**, E., lektor, vice ordf.; **Bergström**, A. W., arkitekt; **Björkvall**, C. G., fabrikör; **Bäckström**, J. A., grosshandlare, kassör; **Djurling**, E. W., grosshandlare, stadsfullm.; **Klefbeck**, E. A., pastorsadjunkt, stadsfullm.; **Lindfeldt**, Maria M. E., fröken; **Lundahl**, Fr., apotekare; **Sundell**, C., läkare; **Wester**, A., sjukbesökare, stadsfullm.

Sekreterare.

Looström, A., allm. 32 05.

Öfverlärare.

Persson, P. E., allm. 135 05, träffas å exp., Tjårhofsgatan 15, Sö., alla dagar 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Jonsson, J. A., (tf. öfverlärare i Storkyrkoförsamlingens folkskola), stadsfullm.; **Dahlin**, A.; **Rönnell**, E.; **Jonsson**, P.; **Redelius**, K. V. N.; **Hedberg**, D.; **Johansson**, G. F.; **Bergwall**, E. E.; **Danielson**, A.

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen m. m.

Drougge, f. Berg, A.; **Jonsson**, f. Burman, A. E.; **Nordström**, E. E.; **Sjögren**, A. F.; **Christiernson**, H. K.; **Edling**, I. T.; **Holmkvist**, A. K. D.; **Sandberg**, M. L.; **Nilsson**, f. Lindgren, J. C. F.; **Billberg**, f. Wallin, M. M.; **Norström**, H. G. V.; **Rydbeck**, f. Brandt, H.; **Vahlström**, E. M.; **Wallin**, M. J. U.; **Burström**, E. E.; **Löfgren**, A. O.; **Wendelin**, E. H.; **Dammberg**, J. Ch.; **Edqvist**, E. M.; **Johansson**, I. J.; **Kullman**, A. M. E.; **Nilsson**, B.; **Nordén**, A. K.; **Werelius**, A. E.; **Andersson**, A.; **Ekblad**, f. Carlsson, F.; **Jordman**, I. C. M.; **Lundberg**, G. E.; **Engellau**, J. L.; **Hagberg**, E. A.; **Lilja**, M. E.; **Lindén**, f. Carlen, T. M.; **Ahlqvist**, f. Hjertén, H. T.; **Janze**, E. H.; **Ekeberg**, f. Malmberg, E. M.; **Gustavi**, E. B.; **Hagelthorn**, f. Johansson, N. E.; **Rundgren**, f. Persson, A.;

Samuelsson, A. L.; **Hildebrand**, S. U. H. E.; **Becker**, A. M. E.; **Sandström**, K. J.

E. o. lärare i läs- och skrifämnen.
Andrén, G.*E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen.*

Danielson, E. J.; Amundsson, Ch. M. E.

Lärarinnor i öfningsämnen.

Malmgren, H. A. (slöjdlärarinna); **Ruus**, J. M. J. (slöjdlärarinna); **Ågren**, E. L. Ch. (lärarinna i huslig ekonomi); **Otterborg**, A. (bitr. lärarinna i huslig ekonomi); **Engelbrecht**, R. A. V. (lärarinna i gymnastik); **Notini**, f. Thudén, H. E. (teckningslärarinna); **Åkerblom**, M. A. (sånglärarinna).

Bibliotekarie.

Lilja, M. E.

Vaktmästare.

Edling, A. J.

Dessutom en *portvakt*, en *eldare* och en *baderska*.**Katarina södra folkskola.**

Katarina södra folkskola räknade vårterminen 1908 inalles 120 undervisningsafdelningar med tillsammans 3,767 skolbarn och är belägen vid Värmdögatan 2. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset (= G.) med 16 klassrum och nya skolhuset (= N.) med 48 klassrum.

Öfverlärare.

Hansell, B., allm. 302 09, träffas å exp., Värmdögatan 2, Sö. Nya skolhuset, dagligen 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen m. m.

Andersson, A. L. (G.); **Christiernson**, J. R. (G.); **Lindström**, K. A. (G.); **Kahlström**, O. P. (N.); **Danielson**, H. (N.); **Nylund**, A. (N.); **Stenberg**, O. (N.); **Wihlander**, A. G. (N.); **Lindén**, J. P. (N.); **Åsbrink**, A. O. (G.); **Lange**, O. (G.); **Redelius**, H. V. J. (G.); **Ekström**, J. A. (N.); **Bergquist**, J. A. (G.); **Uhlén**, A. (G.); **Dalfors**, A. (N.); **Ingelström**, A. (G.); **Ideström**, S. O. (G.).

Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen.

Peterson, H. A. (G.); **Viberg**, M. E. (N.); **Christiernson**, f. Näsman, M. Ch. (N.); **Jonsson**, A. V. (N.); **Nyholm**, K. M. (N.); **Svensk**, K. (N.); **Beckstrand**, K. J. (N.); **Holm**, f. Jakobs-son, A. M., (N.); **Billberg**, S. M. (N.); **Gleisman**, A. E. C. (G.); **Lindström**, f. Grönblad, E. J. (N.); **Ohlsson**, A. J. (N.); **Vinbergh**,

U. E. V. (G.); Andersson, K. A. (N.); Gustavson, A. J. (N.); Hammarström, L. A. (N.); Pettersson, H. V. I. (N.); Öberg, T. K. E. (G.); Almström, M. A. (N.); Berggrén, f. Wallberg, H. M. (N.); Eriksson, S. E. (N.); Forsbom, H. M. A. (N.); Grandin, O. A. (N.); Ihrstedt, H. M. (N.); Lindbom, A. M. Ch. (N.); Nyström, A. E. J. (N.); Spetz, A. F. (N.); Andersson, f. Lönngrén, F. E. O. (G.); Pettersson, I. A. (N.); Redtz, H. H. (G.); Tullström, E. A. L. (N.); Törnqvist, f. Almberger, A. (N.); Bengtsson, A. K. (G.); Bengtsson, S. C. (N.); Leander, E. S. (N.); Bergström, A. E. (N.); Gard, f. Larson, E. O. A. (G.); Sidenmark, E. M. (G.); Waldenström, E. E. L. (N.); Anderson, M. J. (N.); Eriksson, f. Jonsson, K. (N.); Hübinette, A. S. L. (N.); Johanson, M. S. (N.); Nordin, K. C. B. (N.); Rönnell, f. Heijkorn, A. J. K. (N.); Gleisman, E. K. E. (N.); Sidenmark, E. B. (N.); Adde, A. L. (N.); Andrén, A. M. (N.); Dahlström, f. Bolinder, S. M. E. (N.); Dalén, H. M. (N.); Ferm, H. F. (N.); Lange, f. Hägg, E. C. (N.); Lindbom, f. Persson, A. E. H. (N.); Bäckman, E. (N.); Hultquist, A. C. (N.); Johansson, H. M. V. (N.); Petré, E. M. K. (N.); Wennerström, H. A. K. (N.); Österberg, G. K. (N.); Bredberg, E. M. (N.); Holm, H. S. (N.); Andersson, E. E. (N.); Andersson, I. E. (N.); Berg, L. M. (G.); Löfmarck, f. Hultström, G. E. V. (G.); Nordström, G. K. (N.); Rosenqvist, L. (N.); Vernander, A. E. (N.); Boëthius, M. J. E. (G.); Danielson, E. K. (N.); Hagberg, S. M. K. (N.); Lundqvist, E. F. (N.); Nordgren, E. M. E. (N.); Persson, H. R. (G.); Tillgren, L. (N.); Hansell, S. H. (N.); Jahrl, M. E. (G.).

E. o. lärarinnor i läs- och skrif- ämnen.

Callander, K. (N.); Olsson, f. Hanson, A. (G.); Elgenström, B. S. M. (N.); Hellgren, H. V. (N.); Dahlin, N. M. (N.); Drangel, E. J. F. (N.); Hammar, B. A. C. (N.); Petrelius, f. Bengtsson, I. P. (N.); Rinander, E. L. (N.); Skoglund, G. F. (N.); Andersson, G. V. (N.); Berlin, S. M. (G.); Risenius, S. E. (N.); Svalling, A. G. (N.); Hedman, I. A. M. (G.); Kinnander, E. M. S. (G.); Svensson, E. G. K. (G.); Rosenberg, C. V. M. (G.); Jahrl, E. A. (G.); Bergsten, I. V. (N.); Ljung, J. M. (N.); Tengman, J. A. (N.); Wallin, E. V. (N.); Carlsson, E. M. (N.).

Lärare i öfningsämnen.

Broman, J. A. (N.), sånglärare.

Lärarinnor i öfningsämnen.

Gustafsson, f. Wahlström, E. U. E. (slöjdlärarinna), (N.); Österberg, T. H. (slöjdlärarinna), (N.); Söderberg, G. M. (slöjdlärarinna), (N.); Ågren, A. C. (lärarinna i huslig ekonomi), (N.);

Ekman, T. M. E. (teckningslärarinna), (N.); Bang, B. O. J. (lärarinna i huslig ekonomi), (N.).

Bibliotekarie.

Andersson, K. Augusta (G).

Vaktmästare.

Eriksson, F. V. (N.); Dahlberg, R. (N.).

Dessutom en *eldare* och en *baderska*.

Maria församlings folkskola.

Maria församlings folkskola räknade vårterminen 1908 inalles 132 undervisningsafdelningar med tillsammans 3,969 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen (=R.) med 49 klassrum, de båda öfriga, en äldre och en nyare, vid Timmermangatan 28 (=T.) med 26 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum.

Skolorådets ledamöter.

S:t Paulsgatan 10, *Sö*.

Eklund, K. A., kyrkoherde, själfskr. ordf.; Nilson, S. J., komminister; Rosengrén, C. O. L., grosshandlare, stadsfullm.; Andersson, A. N., byggmästare, stadsfullm., vice ordf., kassör; Berg, Helen, änkefru; Boije, af Gennäs, S. J. A., rektor, stadsfullm.; Nylin, E. W. A., prakt. läkare; Lidman, C., öfverlärare, stadsfullm.; Broman, H. V., syssloman.

Sekreterare.

Vakant.

Öfverlärare.

Lidman, C., allm. 302 10, träffas å exp. vid Ringvägen, *Sö*, alla dagar 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m. och å exp. vid Timmermangatan 28 onsdag 10,30—11 f. m.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen.

Huldh, L. S. (R.), (T); Broström, K. O. (R); Nilsson, N. G. (R.); Tidelius, C. H. (T.); Ericsson, J. E. Hj. (T.); Runö, J. O. (R.); Sjöholm, A. (R.); Edqvist, J. E. (R.); Edén, J. G. (R.), (T); Dillén, O. A. (R.); Ehrenström, A. G. (T.); Lysander, K. J. (T.); Norrel, A. (R.); Rydberg, D. (T.); Andrén, O. (R.); Hed, G. E. (R.); Lindman, G. G. A. (T.); Klint, E. (T.); Stålfelt, P. E. (T.); Steenberg, C. J. E. (T.); Wahlberg, A. B. (T.); Johansson, G. S. (T.).

Ord. lärarinnor i läs- och skrif- ämnen.

Elmqvist, f. Nyman, A. G. (R.); Lindgren, R. A. Ch. (R.); Ström, A. L. J. (R.); Hagelberg, A.

C. (R.); **Tivander**, H. M. (R.); **Brolinson**, R. K. E. M. E. (T.); **Peterson**, f. Rydberg, E. M. J. (T.); **Danielsson**, S. K. A. (R.), (T.); **Malmgren**, M. H. (R.); **Brattström**, A. E. M. (R.); **Kjellberg**, J. S. K. (R.); **Ålander**, R. J. (T.); **Andersson**, M. K. K. (R.); **Wirsén**, A. Ch. E. (R.); **Pehrsson**, G. K. (R.); **Rundqvist**, A. L. M. (R.); **Ruus**, M. F. M. (R.); **Öhman**, M. A. (T.); **Fredriksson**, H. S. (R.); **Johansson**, B. M. (T.); **Lidberg**, A. V. (R.); **Sjöberg**, S. E. F. (R.); **Öhman**, E. Ch. A. (R.); **Andersson**, f. Sporsén, A. (R.); **Boije**, A. A. A. (R.); **Ehinger**, A. E. (T.); **Englund**, f. Andersson, A. (R.); **Kruse**, E. M. V. (R.); **Rydberg**, I. C. N. (T.); **Westerberg**, A. M. (R.); **Wikström**, H. A. K. (T.); **Broman**, E. H. (R.); **Bråten**, G. C. O. (R.); **Bäckström**, f. Danielsson, A. E. (T.); **Fischier**, J. A. K. M. (R.); **Landin**, F. M. (T.); **Larsson**, A. F. (R.); **Runö**, f. Pettersson, M. E. (R.); **Carlsten**, E. H. J. (R.); **Sandström**, I. U. K. (T.); **Edén**, f. Stadins, E. F. (T.); **Gutke**, A. L. P. (R.); **Hedly**, E. K. (R.); **Lundmark**, A. T. (R.); **Ruus**, T. M. E. (R.); **Schultz**, f. Schang, I. V. (R.); **Sjunnesson**, J. (R.); **Berglind**, J. W. R. E. (R.); **Hedly**, A. B. (R.); **Holmberg**, M. Ch. (R.); **Johnson**, A. (T.); **Pehrson**, f. Nauelér, A. M. L. (R.); **Sahlin**, A. C. (R.); **Winckler**, f. Ahlström, E. M. (T.); **Lindman**, f. Lundin, E. A. C. (T.); **Lindström**, A. M. (R.); **Lundqvist**, E. F. (R.); **Peterson**, S. L. (T.); **Åkerblom**, S. A. K. (R.); **Atterling**, A. M. (T.); **Blomqvist**, E. (T.); **Holm**, N. S. A. (R.); **Lund**, C. A. (T.); **Zandell**, L. E. (R.); **Ehrenström**, f. Collin, A. J. M. (T.); **Hagelqvist**, f. Sundberg, A. (R.); **Andersson**, H. M. (R.); **Johnson**, f. Claësson, H. A. (T.); **Lindgren**, f. Eriksson, M. M. (T.); **Olsson**, H. A. (R.); **Blomberg**, E. A. S. (R.); **v. Gegerfelt**, f. Lundh, E. A. (R.); **Ljunggren**, E. K. (R.); **Olson**, T. M. (R.); **Ålander**, K. M. (T.); **Björklund**, f. Hellström, S. W. (T.); **Johansson**, E. M. K. (R.); **Lundberg**, f. Berggren, K. A. V. (T.); **Löfgren**, f. Asplund, H. A. (R.); **Natt-sén**, E. A. (R.); **Andrén**, f. Tägtström, H. (T.); **Enberg**, f. Lundqvist, M. S. (R.); **Lewander**, f. Ehrlin, A. K. (T.); **Almgren**, f. Nilsson, M. Ch. E. (R.); **Regnell**, f. Sjöberg, G. (T.); **Sigfridsson**, F. E. (T.); **Wall**, O. R. E. (R.); **Lindstedt**, S. O. (R.); **Ström**, M. S. (R.).

S. (T.); **Gabrielsson**, E. K. G. (T.); **Hansson**, L. M. (R.); **Mertens**, E. A. L. (R.); **Söderqvist**, B. A. L. (R.); **Broman**, M. E. (R.); **Holby**, K. H. E. (R.); **Johansson**, E. M. T. (T.); **Peterson**, S. M. (R.); **Pettersson**, H. C. (R.).

Lärarinnor i öfningsämnen.

Asplund, f. Danielsson, A. D. K. (slöjd-lärarinna), (R.); **Bomgren**, f. Hultbring, E. M. E. (slöjd-lärarinna), (R.); **Bolin**, E. A. V. (slöjd-lärarinna), (T.); **Lindgren**, A. E. (lärarinna i huslig ekonomi), (T.); **Svensson**, A. L. C. (sånglära-rinna), (R.); **Flodin**, H. Ch. (tekningslära-rinna); **Carlsson**, M. L. (biträdande skolköks-lärarinna) (T.); **Dahlström**, f. Sundins, S. A. M. (tekningslärarinna) (R. T.); **Grevillius**, f. Malmberg, A. C. (gymnastiklärarinna) (R.) (T.); **Ruus**, J. M. J. (slöjd-lärarinna) (R.); **Sylvander**, A. M. (slöjd-lärarinna) (R.); **Westermark**, H. M. (slöjd-lärarinna) (R.); **Zandell**, N. M. (slöjd-lärarinna) (R.).

Bibliotekarie.

Stålfelt, P. E.

Vaktmästare.

Sävelin, P. J.; **Regnström**, K. A.

Desutom en *eldare* och en *baderska*.

Barnavårdsnämnden.

(= Folkskoleöverstyrelsen.)

Fredsgatan 9, C.; riks. 69 52; allm. 46 14; expeditionstid: 10—3.

Enligt lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn skall i hvarje skoldistrikt finnas en barnavårdsnämnd, hvilken det åligger att taga vård om dylika barn, som vistas inom distriktet. I Stockholm är Folkskoleöverstyrelsen barnavårdsnämnd, men afgöras hithörande ärenden med få undantag af delegerade för barnavården (se ofvan). I fall af behof äger barnavårdsnämnd att för utfövan af sin verksamhet indela sitt distrikt i kretsar och att för hvarje sådan till sitt biträde årligen utse kretsombud, antingen bland sina egna ledamöter eller ock bland andra män eller kvinnor, hvilka nitälska för ungdomens uppfostran. Kretsombud samt för vederbörande skoldistrikt anställd särskild folkskoleinspektör äga att närvara vid Barnavårdsnämndens sammanträden och att deltaga i öfverläggningarna, men ej i besluten. Barnavårdsnämndens ledamöter och kretsombud böra hafva uppmärksamhet därå, att barn ej må blifva försummade i sedligt afseende eller vanartas, samt, om sådant förekommer, därom göra anmälan hos Nämnden. Sådän anmälan må ock göras af någon statens eller

E. o. lärare i läs- och skrifämnen.

Rydén, O. B. (R.); **Norberg**, R. (T.); **Linge**, K. J. (R.).

E. o. lärarinnor i läs- och skrif-ämnen.

Huldth, A. (R.); **Lundbeck**, M. V. (R.); **Bureus**, M. M. (R.); **Elmqvist**, A. M. (T.); **Hjålm**, T. (R.); **Lindblom**, A. K. (R.); **Björkqvist**, M. S. Ch. (T.); **Gustafsson**, A. (R.); **Mellbin**, f. Svahn,

kommunal myndighet eller ock af ämbets- eller tjänsteman, hvilken i denna sin egenskap erhållit kännedom om förhållanden, som föranleda till anmälan. Finner barnavårdsnämnd anmäldt barn vara i sedligt afseende försummadt, skall Nämnden tilldela dem, hvilka det åligger att hafva vård om barnet, en allvarlig förmaning att bättre uppfylla sina uppfostringsplikter. Visar barnet vanart, skall Nämnden tilldela det en allvarlig varning och, om sådant anses gagneligt, jämväl föreskrifva, att barnet skall inom viss tid och i ojäfviga vittnens närvaro tilldelas lämplig aga. Nämnden äger att i vissa fall skilja barnet från hemmet att för vård och uppfostran till annan överlämnas. När barnet hunnit den ålder och nått den stadga, att det anses kunna i tjänst eller yrke anställas, skall Nämnden söka bereda barnet lämplig anställning och tillse, att det erhåller nödig utrustning. Utöfver det kalenderår, under hvilket barnet fyller sexton år, bör godtgörelse för dess vård och uppfostran i enskildt hem eller barnhem icke utfästas af Nämnden. För godtgörelse, som utfästes i strid häremot, äger rätt till ersättning icke vara. Barnavårdsnämnden bör öfvervaka de barns uppfostrande och uppfostran, som till enskildt hem eller barnhem af Nämnden överlämnats. Angående inspektion af barnhem och skyddshem förordnar Konungen. Kostnaderna för sådan inspektion bestridas af statsmedel. Barnavårdsnämnden i Stockholm har för tillgodegående af barnavården inrättat trenne barnhem (se nedan).

Lag. Lag angående uppfostran för vanartade och i sedligt afseende försummade barn den 13 juni 1902.

Stat år 1908. Utgifter: 134,000 kr.; inkomster: 47,000 kr.

Afönningar m. m. Sekreterare: arfvode 2,500 kr. Förste kontorsskrifvare: 1,600 kr., däraf lön 1,120 kr., tjygr 480 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 200 kr.; andre kontorsskrifvare: 1,400 kr., däraf lön 980 kr., tjygr 420 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 200 kr.

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Folkskoleöfverstyrelsen.

Folkskoleöfverstyrelsens delegerade för barnavård.

Ordförande.

Lagerholm, O. W., fil. lic., fabriksidkare, stadsfullm.

Öfriga ledamöter.

Nyström, C. L. H., med. och fil. d.r.; **Ewerlöf**, J. F., fil. d.r., f. d. öfverlärare; **Nilson**, S. J.,

komminister; **Carlsson**, Sture C., öfverläkare; **Hellner**, J., f. d. justitieråd; **Nilsson**, Fr., bibliotekarie, stadsfullm.; **Fries**, S. A., kyrkoherde, stadsfullm.

Sekreterare.

von Friesen, F. Hj., träffas tisdag och fredag 10,30—11,30.

Kontorsskrifvare.

Brunius, Elin A., (första); **Brunius**, Anna S., (andra).

Barnavårdsnämndens kretsombud.

Storkyrkoförsamlingen.

Dahlbäck, f. Magnusson, Selma H.

Klara församling.

Dahlbäck, f. Magnusson, Selma H. (se ofvan, Storkyrkoförsamlingen).

Kungsholms församling.

Davidson, J. A. L., pastoratsadjunkt, Parmmätaregatan 3, K., Kungsh. 1 82.

Adolf Fredriks församling.

Virgin, M. E. G. Adèle, fröken, Kungsstengatan 29, Va., allm. 41 45.

Gustaf Wasa församling.

Virgin, M. E. G. Adèle, (se ofvan, Adolf Fredriks församling).

Mattei församling.

Virgin, M. E. G. Adèle, (se ofvan, Adolf Fredriks församling).

Jakobs och Johannes församlingar.

Wassberg, A., folkskolelärare, stadsfullm., Roslagsgatan 75, Va., allm. 164 45.

Engelbrekts församling.

Rehn, C. A., (se ofvan, Hedvig Eleonora församling).

Hedvig Eleonora församling.

Rehn, C. A., pastoratsadjunkt, Biblioteksgatan 27, Ö., allm. 187 19.

Oscars församling.

Rehn, C. A., (se ofvan, Hedvig Eleonora församling).

Katarina församling.

Klefbeck, E. A., pastorsadjunkt, stadsfullm., Hög-
ergsgatan 15, *Sö.*, allm. 301 26.

Maria församling.

Lindeberg, E. V., pastoratsadjunkt, Hornsgatan
116, *Sö.*, Maria 7 54.

**Barnavårdsnämndens barnhem
n:o 1.**

*Roslagsgatan 75 (Bellevue); Va.; riks.
68 87; allm. 203 58.*

Aflöningar m. m. Föreståndarinna:
arfvode 900 kr. Sköterska: arfvode 300 kr.
Vaktmästare: 1,000 kr. Tre tjänarinnor:
696 kr.

Dessutom åtnjuta föreståndarinna, sköterska
och tjänarinnor bostad, ved, lyse och kost; vakt-
mästare bostad.

Föreståndarinna.

Carlson, E.

Sköterska.

Johansson, A.

Vaktmästare.

Söhr, O.

Dessutom tre *tjänarinnor.*

**Barnavårdsnämndens barnhem
n:o 2.**

*Södermannagatan 47 (Lilla Blecktornet)
Sö.; riks. 92 54; allm. 305 34.*

Aflöningar m. m. Föreståndare: arf-
vode 500 kr. (dessutom lön som ordinarie lärare

vid Stockholms folkskolor 2,200 kr., samt tre
ålderstillägg, hvartera å 400 kr.). Husmoder:
arfvode 400 kr. Vaktmästare: arfvode 600 kr.
Två tjänarinnor: 408 kr.

Dessutom åtnjuta föreståndare, husmoder,
vaktmästare och tjänarinnor bostad, ved, lyse
och kost.

Föreståndare.

Bergh, A.

Husmoder.

Bergh, f. Nilsson, M.

Vaktmästare.

Andersson, K. W.

Dessutom två *tjänarinnor.*

**Barnavårdsnämndens barnhem
n:o 3.**

*Södermannagatan 55 A (St. Blecktornet)
Sö.; allm. 302 08.*

Aflöningar m. m. Föreståndarinna:
arfvode 200 kr. (dessutom lön som ordinarie
lärarinna vid Stockholms folkskolor 1,700 kr.,
samt tre ålderstillägg, hvartera å 200 kr.). Vakt-
mästare: arfvode 1,050 kr. Två tjänarinnor:
480 kr.

Dessutom åtnjuta föreståndarinna bostad, ved,
lyse och kost; vaktmästare bostad.

Föreståndarinna.

Lundgren, A.

Vaktmästare.

Holmqvist, S. M. J.

Dessutom två *tjänarinnor.*

Stockholms stads arbetsförmedling.

Arbetsförmedlingen.

Norrlandsgatan 29, C.; manliga afdelningen riks. 42 15, allm. 42 15; kvinnliga afdelningen riks. 40 47, allm. 40 47; expeditionstid: 9—4.

Frågan om inrättandet af en kommunal arbetsförmedlingsanstalt i Stockholm förekom till afgörande vid Stadsfullmäktiges sammanträden den 1 och 6 dec. 1904, hvarvid i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de särskilda kommitterades förslag beslut fattades om upprättandet af Stockholms stads arbetsförmedling.

Arbetsförmedlingen har till uppgift att till arbetsgifvares och arbetares tjänst förmedla allt slags arbete. Anstalten afser sålunda att förmedla anställning, bland annat, af: yrkesarbetare och lärlingar inom industri och handverk, byggnads-, transport-, jordbruks- och grofarbetare, tjänstefolk, handels- och kontorspersonal. Arbetsförmedlingen omfattar såväl män som kvinnor.

Anstaltens angelägenheter handhafvas af en styrelse, som väljes af Stadsfullmäktige och består af en ordförande med en suppleant samt tio ledamöter med sex suppleanter. Af styrelsens ledamöter och suppleanter skola fem ledamöter, samt tre suppleanter däraf resp. en kvinna, vara arbetsgifvare och fem ledamöter, samt tre suppleanter däraf likaledes resp. en kvinna, vara arbetare. Ordföranden och ledamöterna äfvensom suppleanterna väljas för två år i sänder.

All arbetsförmedling sker afgiftsfritt. Arbetsgifvare, ej tillhörande Stockholms kommun, hvilka anlita anstalten, skola dock ersätta däraf föranledda direkta kostnader. Arbetsförmedlingen fortgår oberoende af arbetsinställelser (strejker eller lockouter). Anstalten upprättar i hvarje månad en statistisk rapport öfver sin verksamhet under den föregående månaden. Månadsrapporterna sammanfattas vid årets slut i anstaltens årsredogörelse.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för styrelsen för Stockholms stads arbetsförmedling, af K. Maj:t fastställd den 27 jan. och den 3 nov. 1905.

Stat år 1908. Utgifter: 30,408: 35 kr.

Aflönningar m. m. Föreståndare: 3,500 kr., däraf lön 2,450 kr., tjpr 1,050 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Sekreterare: arfvode 400 kr. Förste assistent å manliga afdelningen: 2,400 kr., däraf

lön 1,680 kr., tjpr 720 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Andre assistent å manliga afdelningen: 2,100 kr., däraf lön 1,470 kr., tjpr 630 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Förste assistent å kvinnliga afdelningen: 2,100 kr., däraf lön 1,470 kr., tjpr 630 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Andre assistent å kvinnliga afdelningen: 1,600 kr., däraf lön 1,120 kr., tjpr 480 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Vaktmästare: 1,400 kr., däraf lön 1,100 kr., beklädnadshjälp 100 kr., hyresbidrag 200 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 100 kr. Till biträden vid expeditionerna och skrifbiträde i öfrigt 2,400 kr. Vaktmästarebiträde: 500 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

Martin, E. D. W., auditör, stadsfullm.

Ordförandens suppleant.

Cederborg, A., stadsnotarie, stadsfullm.

Arbetsgifvarerepresentanter.

Cederlund, E. H., målaremästare.

Nyström, J. F., skräddaremästare.

Skogh, Wilhelmina, direktör.

Hjorth, J. E., disponent.

Wällgren, E. Fr., ingenjör.

Arbetarerepresentanter.

Pettersson, G. A. Th., skräddare.

Sparring, A. P., järnarbetare, kassör.

Söderström, G. A. E., typograf.

Jägerstedt, Alina, tobaksarbetska.

Ohlsson, N. P., byggnadsnickare.

Suppleanter.

Bergin, J. Wilhelmina, innehafvarinna af spegelfabrik.

Andersson, F., plåtslagaremästare.

Pehrsson, H., åkeriägare.

Granberg, L. A., snickare.

Wallin, A. Maria, bokbinderska.

Friberg, P. E., måleriarbetare.

Sekreterare.

Elläson, Å.

Föreståndare.

Grufman, S. riks. 42 97, allm. 70 20.

Manliga afdelningen.

Förste assistent.

Ödmann, B. O.

Andre assistent.

Schön, A. F.

Kvinnliga afdelningen.

Första assistent.

Wagner, f. Arnoldson, E. H.

Andra assistent.

Hagman, f. de Brun, G. C.

Vaktmästare.

Sabel, K. G.

Desutom *expeditions-* och *skrifbiträden*
samt *vaktmästarebiträde* i mån af behof.

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

Handverkaregatan 1, 2 tr., K.; riks. 99 34; allm. 90 47; expeditionstid: 9—4.

Hufvudstadens kommunala statistik går tillbaka till år 1868, då Stadsfullmäktiges beredningsutskott började utgifva »Berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning», hvilken berättelse försågs med omfattande statistiska bilagor. Den första årgången (som utkom år 1870) innehöll dessutom i många fall återblickar för den sista femårsperioden, hvadan rätt fullständiga uppgifter finnas sedan år 1864 och i vissa fall från ännu äldre år. Jämsides med Kommunalberättelsens statistiska afdelning började sedan vissa nämnder och styrelser utgifva specialpublikationer med delvis statistiskt innehåll. Dessa återfinnas dels i Bihang till Beredningsutskottets utlåtanden och memorial, dels såsom särpublikationer, bland hvilka sistnämnda märkas de mera omfattande af Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsnämnden utgifna berättelserna.

Försök till centralisation af den kommunala statistiken för enhetlighets och jämförbarhets vinnande vid behandlingen af det allt mer växande statistiska materialet framkommo, men ledde ej till något resultat förrän år 1905, då Stadsfullmäktige d. 20 mars beslöt inrättandet af en särskild kommunalstatistisk anstalt, benämnd Stockholms stads statistiska kontor, som trädde i verksamhet i augusti månad samma år.

Kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande af Stockholms stads kommunala lif, dess förvaltning, sociala och ekonomiska förhållanden. Kontoret åligger numera i sådant afseende att rörande staden publicera (delvis i samverkan med andra institutioner): en statistisk årsbok, en berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning, en statistisk månadskrift, en veckoöfersikt af den sanitära statistiken samt den årliga sanitära statistiken, fattigvårdsstatistik, brand- och ambulansstatistik, arbetsförmedlingsstatistik, handels- och sjöfartsstatistik, fabriks- och handverksstatistik, allmänna bostadsräkningar (hvar femte år) samt vissa specialundersökningar (för närvarande under arbete en undersökning rörande lefnadskostnaderna i Stockholm åren 1907 och 1908). Kontoret publicerar äfven arbeten af icke statistiskt innehåll såsom en årlig kommunalkalender (angående Stadens förvaltning, befattningshafvare m. m.),

en kommunal författningssamling samt en kommunal handbok. Kontorets publikationer, med undantag af de tre sistnämnda, bilda serien »Stockholms stads statistik». Dessutom åligger det Kontoret att med uppmärksamhet följa öfriga statistiska redogörelser, som af kommunala myndigheter afgifvas, och beträffande dessa redogörelser göra de framställningar, hvartill Kontoret kan finna anledning; att utföra särskilda statistiska undersökningar, som af Stadsfullmäktige m. fl. påkallas; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling äfven å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnen erfarenhet; att genom tillhandahållande af Kontorets publikationer i utbyte mot andra statistiska anstalters enahanda redogörelser tillförsäkra Kontoret tillgång till statistisk litteratur; att i öfrigt utföra det inom Kontorets verksamhetsområde fallande arbete, som åt Kontoret i vederbörlig ordning uppdrages.

Kontoret äger att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt har rätt att af Stadens kommunala myndigheter och befattningshafvare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som må vara åf dessa anförtrodd.

Kontoret lyder under en för 1 år i sänder utsedd och direkt under Stadsfullmäktige sorterande styrelse, bestående af 7 ledamöter, af hvilka Stadsfullmäktiges beredningsutskott utser 3, Drätselnämnden 2 samt Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsnämnden hvar för sig 1 ledamot. Styrelsen utses årligen inom sig ordförande och v. ordförande. Kontorets chef är en af styrelsen antagen föreståndare.

Instruktion. Stadsfullmäktiges reglemente för Stockholms stads statistiska kontor den 20 mars 1905.

Stat år 1908. Utgifter: 50,700 kr.

Aflöningar m. m. Föreståndare: 5,500 kr., däraf lön 3,850 kr., tjogr 1,650 kr., dessutom 2 ålderstillägg hvardera å 500 kr. Aktuarie: 3,500 kr., däraf lön 2,450 kr., tjogr 1,050 kr., dessutom 2 ålderstillägg hvardera å 500 kr. Protokollsförare: arvode 300 kr. Vaktmästare: lön 1,000 kr., dessutom 2 ålderstillägg å 100 kr. Till extra biträden m. m. in alles 15,800 kr. Häraf aflönas 2 e. o. aktuarier: 3,000 kr. hvardera; 2 e. o. amanuenser, 1 med 2,400 kr. och 1 med 1,800 kr.; 4 kvinnliga biträden: 1,320 kr.; dessutom ett växlande antal tillfälliga biträden. En städerska: 275 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

Törnebladh, H. R., bankofullmäktig (såsom led. vald af Beredningsutsk.).

v. Ordförande.

Hernlund, C. H., rektor, stadsfullm. (såsom led. vald af Drätseln.).

Öfriga ledamöter.

Andersson, L. I., förste stadsläkare (vald af Hälsovårdsn.);

Barthelson, C. G., Stadsfullm:s sekreterare (vald af Beredningsutsk.);

Wassberg, A., folkskolelärare, stadsfullm. (vald af Fattigvårdsn.);

Welin, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm. (vald af Drätseln.);

Widell, J. L., öfverdirektör (vald af Beredningsutsk.).

Föreståndare.

Guinchard, A. J. J. Träffas i regel 10—4, riks. 99 34; allm. 90 47.

Aktuarie.

Leijonhufvud, S. S., frih., bibliotekarie.

E. o. aktuarier.

Asproth, J. K., registrator; **Marcks von Würtemberg**, C. A. H., frih.

Protokollsförare.

Leijonhufvud, S. S., frih. (Se ofvan.)

E. o. amanuenser.

Ljunggren, S.; **Jedin**, C. V. N.

Biträden.

Guinchard, Hanna Ch.; **Ekdahl**, A. K. (Stina); **Ohlson**, Helfrid I. A.; **Barthelson**, f. Werner, I. J. Maria.

Vaktmästare.

Pettersson, O. L. E.

Dessutom *tillfälliga biträden* samt en *städerska*.

Stockholms stads triangelmättningsnämnd.

Triangelmättningsnämnden.

Skeppsbron 46, St.; riks. 113 84; allm. 142 39; expeditionstid: 3—4.

Triangelmättningsnämnden har till uppgift att i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 18 juni 1906 låta, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de grunder, som angifvits af en af Stadsfullmäktige tillsatt kommitté i dess den 8 november 1904 afgifna betänkande och förslag, dels upprätta ett nytt triangelnät öfver Stockholm för att tjäna såsom grundval för mätningar inom staden och dels till detta ansluta ett nät af polygonpunkter med fixa, hälst underjordiska markeringar, i regel en punkt i hvarje gatukors. Nämnden består af fem ledamöter, som väljas af Stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden, som inom sig utser ordförande, sammanträder på dennes kallelse så ofta omständigheterna det fordra. Sedan revisionsberättelsen jämte det utlåtande af Nämnden, hvartill den må hafva förordet, blifvit af Stadsfullmäktige slutligen pröfvad, skall Nämndens verksamhet anses hafva upphört, hvarom hos Kungl. Maj:t göres anmälan.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för Triangelmättningsnämnden, fastställd af Kungl. Maj:t den 21 sept. 1906.

Stat för 1908. Utgifter: 80,600 kr.

Aflöningar m. m. Sekreterare: arfvode 600 kr. Kontrollerande ingenjör: arfvode 6,000 kr. Vaktmästare: 1,200 kr., bostad och bränsle.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Rhodin, H. D. G., landtmäteridirektör.

Öfriga ledamöter.

Bendixson, I. O., professor, stadsfullm.

Busch, O. A., major.

Rosén, K. D. P., professor.

Söderlund, C. A., ingenjör, stadsfullm.

Sekreterare.

Robach, E. C.

Kontrollerande ingenjör.

Enberg, J. Chr.

Vaktmästare.

Swahn, K. A.

Slakthus- och saluhallsstyrelsen.

Den 1 juni 1907 beslöto Stadsfullmäktige, att för Stockholms stad skulle inrättas en särskild slakthus- och saluhallsstyrelse med åliggande, som framgår af Fullmäktiges protokoll nämnda dag, samt instruktion, af K. Maj:t fastställd den 30 aug. 1907. (Obs. öfvergångsbestämmelsen. Den 16 dec. 1907 beslöto Stadsfullmäktige, att förvaltningen af saluhallar och torghandelsplatser samt Stadens provisoriska kreatursmarknadsplats skulle öfvertagas af styrelsen från och med år 1909).

Stat år 1908. Utgifter: 1,010,000 kr.

Aföningar m. m. Sekreterare: arfvode 1,500 kr.

Styrelsens ledamöter.

Östberg, G. F., riksgäldsfullmäktig, stadsfullm., ordf.; **Olin**, A. R., direktör, stadsfullm.; **Piehl**, C. G., direktör, stadsfullm.; **Rosengrén**, C. O. L., grosshandlare, stadsfullm.; **Thelander**, C. Th. F., öfveringenjör, stadsfullm.

Suppleanter.

Broman, J. W., direktör; **d'Ailly**, G. A. H., byrådirektör, stadsfullm.

Sekreterare.

Robach, E. C.

Slakthusbyggnaden å Enskede.

Vasagatan 4, C.; riks. 41 93; allm. 71 66.
Expeditionstid: 10—4. Arbetskontoret

vid Linde å Enskede: riks. 105 95; allm. 30 42.

Aföningar m. m. Arkitekt: 10,000 kr. Arbetschef: 6,000 kr. Posthafvande ingenjör: 3,900 kr. och bostad. Tre biträdande ingenjörer: 1,800—3,300 kr.; vid arbete å Enskede, bostad därstädes. Fyra å fem ritare: 750—3,000 kr. Ett skrifbiträde: 1,080 kr. En schaktmästare: 2,100—2,360 kr. och bostad. En förrådsförmän: 1,920 kr. och bostad.

Arkitekt.

Wickman, G.; mottagningstid å Vasag. 4, C., 2,30—3,30 e. m.

Arbetschef.

Fröman, N. O.; mottagningstid å Vasag. 4, C., 2,30—3,30 e. m.

Ingenjörer.

Cronström, D. E.; (posthafvande ingenjör å byggnadsplatsen) träffas å arbetskontoret vid Enskede 10—11 f. m.; **Stansén**, J. G. O.; **Hauffman**, K. O. A.; **Unger**, B., P:son.

Ritare.

Larsson, R. S.; **Funkqvist**, A.; **Mattsson**, C. A.; **Bergschöld**, N. O.

Skrifbiträde.

Feychting, f. Möller, Hildur V.

Dessutom en schaktmästare och en förrådsförmän.

Stockholms stads landtegendomsnämnd.

Storkyrkobrinken 16, 2 tr., St.; riks. 14 39; allm. 1244.

Med anledning af väckta motioner beslöto Stadsfullmäktige den 2 mars innevarande år tillsättande af en särskild Nämnd med uppgift att handhafva förvaltningen af Stadens utanför dess nuvarande jurisdiktion belägna egendomar, där ej någon del af dem ställts under förvaltning af annan myndighet.

Denna Stockholms stads landtegendomsnämnd äger att ombesörja alla för dessa områdens tillgodogörande erforderliga utredningar äfvensom i vederbörlig ordning beslutade åtgärder, såsom beträffande stadsplaner och områdenas användande för olika ändamål äfvensom deras förseende med kommunikationer samt aflopps-, vatten- och andra ledningar, försåvidt dessa åtgärder icke uppdragats åt annan myndighet.

Nämnden äger ock att i öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut verkställa upplåtelse på viss tid eller försäljning af mark äfvensom att på stadgade villkor bevilja lån för byggnadsändamål af medel, som må hafva härför anvisats af stadsfullmäktige.

Nämnden består af sju ledamöter och tre suppleanter, hvilka utses för två år. Nämnden, som inom sig utser ordförande, antager till sitt biträde en direktör och öfrig ordinarie personal.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för Landtegendomsnämnden fastställd af K. Maj:t den 27 mars 1908.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Lindhagen, C., borgmästare, stadsfullm.

Öfriga ledamöter.

Alderin, R. V., disponent, stadsfullm.

Hjortzberg, E. G., direktör, stadsfullm.

Magnusson, K. G., ingenjör, stadsfullm.

Palmstierna, E. K., frih., kapten, stadsfullm.

Tengdahl, K. A., försäkringstjänsteman, stadsfullm.

Ygberg, H. O. A., stadsingenjör.

Suppleanter.

Schönthal, A. R., ingenjör, stadsfullm.; Ceder, A., mekanisk arbetare, stadsfullm.; Eklund, J. L., fabrikör, stadsfullm.

Sekreterare.

Carlsson, N.

Öfriga tjänstemän ej tillsatta.

Revisorer.

(Här upptagna revisorer, hvilka ej utsetts af Stadsfullmäktige, äro icke i denna egenskap upptagna i personalafdelningen.)

Revisorer

utsetts af Stadsfullmäktige för åtskilliga institutioner dels på grund af föreskrifter i gällande författningar, dels på grund af lämnade anslag — för kontroll af dessas användning —, dels på grund af åtagen räntegaranti i vissa företag eller annan form af understöd åt allmännyttiga företag (billiga tomter till byggnadsbolag m. m.), dels ock slutligen på grund af donatorers därom uttryckta önskan beträffande donerade fonder. — Revisorer valdes af Stadsfullmäktige den 7 jan. innevarande år 1908 för granskning af nedanstående institutioners räkenskaper och förvaltning för år 1907 eller senaste räkenskapsår.

Drätselnämnden.

Beskow, G. F. B., direktör; **Dahl**, S. J., prokurist; **von Feilitzen**, C. O. E., major; **Heurlin**, C. H., v. konsul, stadsfullm.; **Levin**, H. L., direktör.

Hälsovårdsnämnden.

Alfvén, K. A., prakt. läkare; **Lagercrantz**, A. E. W., v. häradshöfd., stadsfullm.; **Böhme**, A. G., prakt. läkare; **Nilsson**, Fr., bibliotekarie, stadsfullm.; **Staf**, O. L., kakelugnsmakare, stadsfullm.

Fattigvårdsnämnden.

Axelsson, H., direktör, stadsfullm.; **Broman**, J. W., direktör; **Elmquist**, G. H., förste aktuarie, stadsfullm.; **Klefbeck**, E. A., pastorsadjunkt, stadsfullm.; **Levin**, H. L., direktör; **Rosengrén**, C. O. L., grosshandlare, stadsfullm.; **Tengdahl**, K. A., försäkringstjänsteman, stadsfullm.; **Wester**, A., sjukbesökare, stadsfullm.; **Vide**, J. R., revisionskommisarie.

Gasverksstyrelsen.

(numera styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk).

Axelsson, H., direktör, stadsfullm.; **Sjöström**, K. Fr., ingenjör; **Welin**, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm.

Kyrkogårdsnämnden.

Andersson, J., grosshandlare; **Petersson**, P. A. G., f. d. rådman.

Öfriga revisorer.

Djurling, E. W., konsul, stadsfullm.; **Forssberg**, E. V., sekreterare.

Folkskoleöfverstyrelsen.

Ericsson, E. Hj., f. d. hattfabrikör; **Höjer**, M. M., f. d. lektor; **Kinnwall**, S. A., f. d. öfverlärare; **Larsson**, G., byggmästare, stadsfullm.; **Schönmeyr**, B. J., sekreterare.

Styrelsen öfver Stadens arbetsförmedling.

Edberg, K. Th., snickaremästare, stadsfullm.; **von Koch**, G. H., redaktör; **Lund**, C. J., skrädderikare, stadsfullm. (suppl.); **Andersson**, C. J., verkmästare, (suppl.).

Triangelmättningsnämnden.

Ramström, C. A., civilingenjör, stadsfullm.; **Thelander**, C. T. F., öfveringenjör, stadsfullm.; **Magnusson**, K. G., ingenjör, stadsfullm. (suppl.); **Carlsson**, J. A. C., grosshandlare, stadsfullm. (suppl.).

Slakthus- och saluhallsstyrelsen.

Hansen, V. A., direktör; **Lundström**, K. B., grosshandlare, stadsfullm.; **Ramstedt**, R. V., grosshandlare, stadsfullm.; **Ohlsson**, J. E., speccerihandlare, stadsfullm. (suppl.); **Eklund**, J. L., målaremästare, stadsfullm. (suppl.).

Stockholms högskola.

Flensburg, E. G., rådman; **Rabe**, P. R., bankdirektör, stadsfullm.; **Warburg**, K. J., f. d. professor, stadsfullm.; **Rosén**, P. G., professor (vald af Vetenskapsakademien).

Allmänna läroverkens byggnadsfond.

Beskow, G. F. B., direktör; **Dahl**, S. J., prokurist.

Öfriga revisorer.

Nyström, N. G., f. d. rådman; **Brodin**, J. E., tf. rektor.

Sjukhuset Eira (f. d. Stockholms stads och läns kurhus).

Wahlin, C. A., grosshandlare, stadsfullm.; **Bratt**, I., prakt. läkare, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

Hellsten, J., godsägare, Almnäs, Södertälje; **Lagerblad**, P., folkskololärare, Tumba.

Suppleanter.

Balkenhausen, R. J., apotekare, Norrtälje; **Uppmark**, J. godsägare, Hammar, Västerhanninge.

Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.

Welin, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

Egnell, E., direktör; **Sjöström**, C. A., major; **Uggla**, Cl. G., häradshöfding.

Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag.

Thelander, C. T. F., öfveringenjör, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

Wällgren, R., direktör; **Böös**, E. J. Nathorst-, v. häradshöfding.

Stiftelsen Konung Oscar I:s minne.

Höjer, M. M., f. d. lektor; **Törnebladh**, H. R., bankofullmäktig; **Stjernstedt**, S. F. A., frih., expeditionschef.

Stiftelsen för gamla tjänarinnor.

Ramstedt, R. V., grosshandlare, stadsfullm.; **Alexanderson**, C. A., bruksägare, stadsfullm. (suppl.).

Öfriga revisorer.

Fränckel, E., generalkonsul, stadsfullm.; **Cervin**, C., bankir.

Poliskammaren.

Levin, H. L., direktör; **Martin**, E. D. W., auditör, stadsfullm.; **Nyström**, C. L. H., med. och fil. d:r.

Första döfstumundervisningsdistriktets skolstyrelse.

Marcus, J. A. A., intendent; **Dahlberg**, A. E., rådmän, stadsfullm. (suppl.).

Öfriga revisorer.

Hedenbergh, A. L., godsägare, Bällsta; **Tottie**, C. A. V., godsägare, Kvalsta (valda af Sthlms läns landsting); **Tigerschöld**, H., kansliråd (vald af Södermanlands läns landsting); **Burén**, A., bruksägare, Grytgöl (vald af Östergötlands läns landsting); **Hacklin**, A., rektor (vald af Norrköpings stadsfullm.); af **Billbergh**, T. C. C., lektor (vald af Västmanlands läns landsting); **Larsson**, K. L. J., led. af Riksdagens andra kammare, Bondarfve (vald af Gottlands läns landsting).

Suppleanter.

Bergstedt, P., ingenjör, Alvik, Stockholm; **Lagerblad**, P., folkskolelärare, Tumba (valda af Sthlms läns landsting); **Kumlin**, V., godsägare, Sundby (vald af Södermanlands läns landsting); **Hagberg**, O., direktör, Linköping (vald af Östergötlands läns landsting); **Ljungberg**, V., målaremästare, Norrköping (vald af Norrköpings stadsfullm.); **Cleophas**, E., kamrerare, Västerås (vald af Västmanlands läns landsting); **Svalingson**, M. E., kronolänsman, Klinte (vald af Gottlands läns landsting).

Aktiebolaget Stockholms arbetarehem.

Sjögren, P. A., fabrikör, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

Niklasson, K., apotekare; **Osenius**, K. A., läroverksadjunkt.

Suppleant.

Rossander, H. W., professorska.

Bostadsaktiebolaget Vanadislunden.

Granholm, C. H., direktör, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

Nyström, L. A., öfverintendent; **Sterky**, C. E. Th., krigsråd; **Benckert**, Fanny S. K., kassörska (suppl.); **Murray**, J. A. G., apotekare (suppl.).

Änke- och Pupillkassan vid Stockholms stads ämbetsverk.

Björkman, P. A., lektor; **Dickman**, K. D., byrådirektör (suppl.).

Öfriga revisorer.

Starck, P. O., aktuarie; **Nordfeldt**, A. G., fattigvårdsinspektörsassistent; **Hafström**, Th. A. E., rådmän.

Suppleanter.

Gille, H. J. E., f. d. kamrerare; **Nyström**, K. E., vaktmästare.

Förmyndarekammaren.

Elliot, O. E., godsägare; **Laurentz**, W., grosshandlare, stadsfullm.; **Rabe**, P. R., bankdirektör, stadsfullm.; **Tamm**, C. W., hofintendent; **Marcus**, J. A. A., intendent (vald af Allmänna Barnhuset).

Nya elementarskolans byggnadskassa.

Vide, J. R., revisionskommisarie; **Nyström**, N. G., f. d. rådmän.

Stockholms borgarskola.

Jonsson, J. A., tf. öfverlärare, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

Laurentz, W., grosshandlare, stadsfullm.; **Lagergren, C. H.**, grosshandlare, stadsfullm.

Stockholms arbetareinstitut.

Dahlgren, E. W., öfverbibliotekarie; **Romare, P. B.**, kamrerare, stadsfullm.; **Fries, S. A.**, kyrkoherde, stadsfullm. (suppl.).

Öfriga revisorer.

Wiman, J., bokförare; **Berggren, C.**, bokhållare.

Aktiebolaget Göteborgssystemet i Stockholm.

Eklund, O., direktör, stadsfullm.; **Lindmark, A.**, skomakaremästare, stadsfullm.; **Olsson, F. T.**, direktör.

Öfriga revisorer.

Wachtmeister, H. H:son, grefve, generaldirektör; **Johansson, J. E.**, professor; **von Brömssen, L. A. E.**, major; **Wikland, E.**, intendent.

Stiftelsen Wilhelm Gowenii minne.

Buhre, K. B., prakt. läkare, stadsfullm.; **Vide, J. R.**, revisionskommisarie; **Österdahl, H. M.**, roteman (suppl.); **Larsson, G.**, byggmästare, stadsfullm. (suppl.).

Aktiebolaget Hemtrefnad.

Palme, S. Th., direktör, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

Alexanderson, C. A., bruksägare, stadsfullm.; **Bergman, Signe**, kassör.

Kommittéer, utsedda af Stadsfullmäktige.

Kommunala omorganisationskommittén.

(Kommitté för behandling af frågor om ändringar i gällande bestämmelser angående vården om hufvudstadens kommunala angelägenheter.)

Den 19 april 1905 beslöto Stadsfullmäktige i anledning af väckta motioner att åt en kommitté af sju personer uppdraga att utreda frågan dels om de ändringar, som böra vidtagas i organisationen af samt arbetsfördelningen emellan de Stadsfullmäktige underlydande nämnder och styrelser, som afses uti § 5 af K. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862, dels huruvida några ytterligare nämnder eller afdelningar af nämnd kunna anses erforderliga, och dels om någon ändring i öfrigt af det kommunala arbetssättet bör ifrågakomma för beredande af ärendenas mera skyndsamma och eljest ändamålsenliga behandling, samt att till Stadsfullmäktige inkomma med de förslag, som på grund af den vunna utredningen kunde anses lämpliga.

Kommitténs ledamöter tillsattes af Stadsfullmäktige den 22 maj 1905. (Kompletteringsval den 24/9 1906.)

Ledamöter.

Hedenblad, P. H., byrådirektör, ordf.; **Kinander**, C. E., riksgäldsfullmäktig, stadsfullm.; **Pegelow**, F. W. H., generaldirektör; **Söderlund**, C. A., ingenjör, stadsfullm.; **Warburg**, K. J., f. d. professor, stadsfullm.; **Östberg**, J., kammar-rättsråd, stadsfullm.; **Dyrssen**, G., kommandör, stadsfullm.

Af kommittén antagen sekreterare.

Barthelson, C. G., sekreterare hos Stadsfullm.

Byggnadsordningskommittén.

(Kommitté för utarbetande af förslag till ändringar i byggnadsordningen för Stockholms stad samt byggnadsstadgan för rikets städer.)

I anledning af motion, väckt den 24 sept. 1906, beslöto Stadsfullmäktige den 14 jan. 1907 att uppdraga åt en kommitté af fem personer att dels utarbета förslag till de ändringar i byggnadsordningen för Stockholm, som kommittén funne nödiga, dels ock verkställa utredning om däraf betingade ändringar i byggnadsstadgan för rikets städer.

Val af ledamöter i kommittén skedde den 25 februari 1907.

Ledamöter.

Backlund, A. R., sundhetsinspektör; **Hammarberg**, J. F., rådman, ordf.; **Bengtson**, N. J., byggmästare; **Salin**, K. E., stadsarkitekt; **Wickman**, G., arkitekt, stadsfullm.

Af kommittén antagen sekreterare.

Seth, J. K. J., e. o. tjänsteman i Byggnadsn.

Kafé-kommittén.

(Kommitté för granskning af inkommande ansökningar om tillstånd att utskänka vin eller öl m. m.)

Denna kommittés tillsättande föranleddes närmast af en motion, hvori hemställdes, att Stadsfullmäktige skulle ingå till K. Maj:t med begäran om sådan ändring i K. förordningen angående försäljning af vin och öl den 9 juni 1905, att beträffande Stockholm den Stadsfullmäktige åliggande skyldigheten att afgifva utlåtande öfver ansökningar om tillstånd att utskänka vin eller öl kunde öfverlåtas på en af Stadsfullmäktige tillsatt delegation eller på annat sätt ordnas utan att syftet med den nuvarande bestämmelsen i ämnet åsidosattes. Stadsfullmäktige, som ej biföllo motionen i dess ursprungliga form, beslöto den 25 mars 1907 att utse en kommitté af sju personer med uppdrag att granska och till Stadsfullmäktige ingifva yttranden öfver de under innevarande år inkommande ansökningar om tillstånd att härstädes utskänka vin eller öl samt om ombyte af lokal för sådan utskänkning. — Kommittén är sålunda egentligen att betrakta som en kommission för vissa löpande ärendens beredning.

Kommitténs ledamöter valdes den 22 april 1907.

Ledamöter.

Andersson, B. J. F., ingenjör, stadsfullm.; **Carlsson**, J. A. C., grosshandlare, stadsfullm.; **Eklund**, O., direktör, stadsfullm., ordf.; **Hjortzberg**, E. G., kapten, stadsfullm.; **von Koch**, G. H., redaktör; **Lund**, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.; **Staf**, O. L., kakelugnsmakare, stadsfullm.; **Tengdahl**, K. A., försäkringsstjänsteman, stadsfullm.; **Wester**, A., sjukbesökare, stadsfullm.

Af kommittén antagen sekreterare.

Schlytern, C. H., e. o. tjänsteman i Stadsfullm:s expedition.

Lifsmedelsskommittén.

(Kommitté för utredning angående åtgärder för lifsmedelprisens i hufvudstaden nedbringande.)

I anledning af motion, väckt den 17 dec. 1906, beslöto Stadsfullmäktige den 27 mars 1907 att tillsätta en kommitté på tre personer för att utreda frågan, huruvida Stockholms kommun kunde göra något för att nedbringa lifsmedelprisen i hufvudstaden, och framlägga för Stadsfullmäktige de eventuella förslag, i hvilka en sådan utredning kunde resultera. Kommittén skulle erhålla nödiga medel för att med största möjliga energi kunna bedrifva arbetet.

Val af ledamöter i kommittén skedde den 13 maj 1907.

Ledamöter.

d'Ailly, G. A. H., byrådirektör, stadsfullm.;
Ceder, A., mek. arbetare, stadsfullm.; Laurent,
V. E., prakt. läkare, stadsfullm., ordf.

Af kommittén antagen sekreterare.

Nystedt, S. P., stadsveterinär, tjl.; t.jf. Hansen, V. A., direktör.

Fattigsakförarkommittén.

(Kommitté för utredning rörande behovet af kostnadsfri rättshjälp.)

Stadsfullmäktige beslöto den 18 november 1907 att tillsätta ofvannämnda kommitté; den 9 december 1907 valdes ledamöter i densamma.

Ledamöter.

Bendixson, I. O., professor, stadsfullm.; Romare,
P. B., kamrerare, stadsfullm.; Barthelson, C.
G., sekreterare hos stadsfullm.

Af kommittén antagen sekreterare.

Stjernstedt, G. M. V., frih., jur. kand.

